

**Ministerul Educației, Tineretului și Sportului al
Republicii Moldova
Universitatea de Stat " Al. Russo " din Bălți
Biblioteca Științifică**

C. Z. U. 016:[378.4+537.86+550.3+929(478)]Filip N.

Academicianul NICOLAE FILIP

Biobibliografie

Ed. a 4-a, revăzută și completată

Bălți, 2005

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții
Academicianul Nicolae Filip: Biobibliogr. / Min.
Educației, Tineretului și Sportului al Republicii Moldova,
Univ. de Stat „A. Russo”, Bibl. Șt.; alcăt. : E. Scurtu, M.
Fotescu, K. Tabac, F. Tlehuci ; coord. V. Cabac; red. resp.
E. Harconița; ed. îngrijită de Gh. Popa; trad. în lb. engl. de
L. Aladin, în lb. rusă de F. Tlehuci. – Ed. a 4-a, red. și
compl. – Bălți, 2005. – 199 p.
ISBN 9975-931-99-5

ISBN 9975-931-99-5

Argument

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Al. Ruso” din Bălți propune atenției cercetătorilor, cadrelor didactice universitare și tuturor celor care manifestă interes pentru învățământul superior din Moldova o lucrare bibliografică despre viața și activitatea științifică a cunoscutului academician, doctor habilitat, profesor universitar Nicolae Filip, rectorul Universității de Stat „Alec Ruso” din Bălți.

Prima ediție a acestei lucrări a fost publicată în anul 1995, cu ocazia jubileului instituției, apoi au urmat altele două, a treia fiind prilejuită de cea de-a 75-a aniversare a dlui Nicolae Filip și de decernarea Domniei sale a Premiului de Stat al Republicii Moldova pentru contribuții la studierea propagării undelor radio prin ionosfera anizotropă și a sistemelor moderne de comunicații. Prezenta ediție, revăzută și completată, apare cu prilejul celei de-a 60-a aniversare a Universității de Stat „Alec Ruso” și se integrează în colecția *Personalități universitare bălțene*, inițiată acum trei ani de către Biblioteca Științifică.

Lucrarea se deschide cu un articol semnat de către prim-prorectorul universității, profesor univ. dr. Valeriu Cabac, discurs care pune în valoare calitățile deosebite ale Omului, Savantului, Profesorului și Rectorului Nicolae Filip, personalitate marcantă care va rămâne în istoria instituției de învățământ superior de la Bălți drept creator al unui clasic complex universitar, neîndoielnic, o veritabilă operă de ctitorie.

Curriculum vitae oferă date importante despre formarea și creșterea profesională, domeniile de cercetare, participările la manifestări științifice, funcțiile administrative deținute și distincțiile de care s-a învrednicit Rectorul de la Bălți. Capitolul *Amintiri, Confesiuni...* propune cititorilor filmul unei exemplare cariere de profesor universitar și a unei, nu mai puțin spectaculoase, cariere științifice.

Un alt compartiment îl constituie *Aprecierile personalității acad. Nicolae Filip* din partea unor reprezentanți ai culturii și științei.

Setul de fotografii care schițează biografia Personalității de Excepție a secolului XXI, cum este considerat, pe bună dreptate, academicianul Nicolae Filip, alături de alte 2000 de personalități marcante ale sec. XXI, intrate în Outstanding Sholars of the 21 st Century, Cambridge, England, 2002 .

Circa 200 de lucrări științifice, cursuri universitare, materiale în domeniul pedagogiei, învățământului preuniversitar și universitar, rezultatele investigațiilor științifice oglindite în rapoartele anuale universitare inventariază compartimentul respectiv de bibliografie. Notițele bibliografice sînt elaborate conform standardului în vigoare și prezentate în ordinea cronologică și alfabetică a titlurilor. Selectarea surselor a fost încheiată în octombrie 2005.

Indicele bibliografic conține texte în limba engleză și rusă, indexul de nume și de titluri facilitează găsirea informațiilor solicitate. Publicațiile apărute cu caractere chirilice au fost descrise în limba originalului.

Colegiul de redacție aduce sincere mulțumiri domnului Rector Nicolae Filip pentru asigurarea condițiilor necesare de elaborare a acestui volum, ce constituie o contribuție importantă la îmbogățirea tezaurului național din domeniul bibliografiei.

Elena Harconița

Argument

Balti State University "Al Russo" Scientific Library proposes to the research workers', university didactic staff and to all those who are interested in Higher Education from Republic of Moldova, a bibliographic work about the life and the scientific activity of the well-known academician, Doctor Habilitate, University professor, Rector of Balti State University "Al. Russo", Nicolae Filip.

The first edition of this study was published in 1995, at the institution's jubilee, and then the other two followed, the third being due to Rector's 75th anniversary and State Award of Republic of Moldova for the contribution to the study about the propagation of radio ways through anisotropic ionosphere and communication modern systems. This edition being revised and completed has been published with the occasion of 60th State University „Al. Russo” anniversary and has been introduced in the collection *Balti University Personalities*, initiated three years ago by Scientific Library.

The work begins with an article signed by the university prime-prorector, lecturer Valeriu Cabac, who points out the wonderful qualities of the Human being, Scientist, Professor and of Rector Nicolae Filip, a magnificent personality who will remain in the history of Balti University as the creator of university classical complex, which is without doubt a real opera of foundation.

Curriculum Vitae offers important dates about the professional formation and growth, investigation preoccupations, participations at the scientific manifestations, about the obtained administrative functions and awards of which he was mentioned. The chapter *Reminiscences, Confessions...* proposes the readers the film about the career of a brilliant university professor and about a scientific one.

Another compartment is dedicated to Appreciations of personality acad. Nicolae Filip from the part of contemporary remarkable scientists.

Iconography inserts a lot of photographs, which represent the biography of the 21st Exceptional Personality, what the academician Nicolae Filip was considered, together with other 2000 personalities of the 21st century, entered the Outstanding Scholars of the 21st Century, Cambridge, England, 2002.

About 200 scientific works, university courses, materials in pedagogic domain, university education, the results of scientific investigations reflected in the annual university reports get respective compartment of bibliography. Bibliographic notes are elaborated according to the present standards and are introduced in a chronological and alphabetical order of the titles. The selected sources were finished in October 2005.

The bibliographic index contains texts in English and Russian, the name and titles index facilitate the finding of the requested information. Publication issued with Cyrillic letters were described in the original language.

The editorial board thanks Mr. Nicolae Filip, Rector, for ensuring the necessary conditions to elaborate this volume, which constitutes an important contribution to the enrichment of the National Thesaurus of the bibliographic domain.

Elena Harconița

PROFESORUL NICOLAE FILIP

Savant, pedagog, manager – iată cele trei ipostaze în care comunitatea academică îl cunoaște pe profesorul Nicolae Filip, rectorul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. Îl cunosc mai mult de treizeci și cinci de ani și nu încetez să-i admir calitățile care l-au plasat (de jure și de facto) în fruntea intelectualității bălțene: fidelitatea față de instituția de învățământ superior din Bălți, unde activează cincizeci și doi (!) de ani, fidelitatea (devenită proverbială) față de soția sa, regretata Liuba Filip, caracterul cumpătat (dojana rectorului N. Filip este percepută de subalterni mai degrabă, drept o indicație de a îmbunătăți starea lucrurilor), spiritul econom (cererile de achiziții sunt analizate de rector cu calculatorul), capacitatea uriașă de MUNCĂ (calitate preluată de la părinții săi – harnici țărani din Sofia). La calitățile enumerate mai sus voi adăuga încă două, care le consider determinante. Prima este demnitatea, iar cea de a doua – creativitatea. „Există o demnitate, scria La Rochefoucauld, care nu depinde de noroc: este o anumită atitudine care ne distinge și care pare a ne destina pentru lucruri mari; este prețuirea pe care ne-o dăm singuri, fără a ne da seama; prin această calitate câștigăm respectul celorlalți oameni și, de obicei, ea este cea care ne plasează deasupra lor mai mult decât nașterea, funcțiile și decât însuși meritul”. Într-adevăr, profesorul N. Filip este considerat rector nu datorită funcției pe care o ocupă, ci datorită respectului câștigat. Creativitatea dlui N. Filip se manifestă prin abordarea nestandardă a tuturor problemelor, fie ele de ordin științific, economic sau managerial.

Este extrem de dificil de a expune în câteva zeci de rânduri chintesența vieții și a activității unei personalități cu totul deosebite – Omul, Savantul, Profesorul, Rectorul Nicolae FILIP.

Omul Nicolae FILIP a fost și este o fire onestă, cumpătată, cu o capacitate de muncă uluitoare. Cu anii, nu a pierdut simțul noului, fiind receptiv la orice inovații. Are capacitatea de a insufla celor ce îl înconjoară ideile sale, a organiza realizarea acestor idei și a monitoriza această realizare.

Savantul Nicolae FILIP a îmbinat reușit calitățile de experimentator și de teoretician. Activitatea științifică a doctorului habilitat Nicolae FILIP este o demonstrație a unității dintre teorie și practică. Cercetările experimentale inițiale au condus la crearea unor modele teoretice, care, la rândul lor, au impus realizarea unor noi experimente. Realizările științifice ale Domniei sale vor fi descrise mai jos.

Profesorul Nicolae FILIP reușește să expună cele mai dificile teme din cursul de radiofizică într-un limbaj simplu și comprehensibil, integrând prelegerile cu experimentul demonstrativ. Fiind mai mult de 40 de ani șef al catedrei Discipline tehnice generale, transformată ulterior în catedra de Electronică și informatică, profesorul Nicolae FILIP a contribuit la instruirea și educarea miilor de specialiști din învățământul preuniversitar, universitar și din instituțiile de cercetare.

Rectorul Nicolae FILIP se poate mândri cu existența la Bălți a unui complex universitar care, pe bună dreptate, poate fi numit principala realizare a Domniei sale.

Nicolae Filip s-a născut la 3 martie 1926 în satul Sofia, județul Bălți, într-o familie de țărani. A terminat școala primară de 7 ani în satul natal, iar apoi școala medie nr.1 din or. Bălți. În 1948 a devenit student al Facultății de Fizică și Matematică a Universității de Stat din Chișinău. După anul III de învățământ, s-a transferat la Institutul Pedagogic din Chișinău pe care l-a absolvit cu mențiune în 1952, obținând diploma de fizician. În același an, devine lector al Institutului Învățătoresc din Soroca. Din 1953 lucrează la Institutul Pedagogic din Bălți, iar după reorganizarea lui, la Universitatea de Stat „A. Russo”, ocupînd succesiv

posturile de lector, lector superior, conferențiar, profesor, șef de catedră, prorector pentru știință, rector.

Doctor în științe fizico-matematice (1962), doctor habilitat în științe fizico-matematice (1979), profesor universitar (1980), specialist remarcabil în radiofizică. Eminent al învățământului public din Republica Moldova (1964), Eminent al învățământului din URSS (1971). În 1973 i s-a decernat titlul onorific de Lucrător Emerit al Școlii Superioare din Moldova, în 1995 a fost ales membru de Onoare al Academiei de Științe din Moldova, iar în anul 1996 i s-a decernat Premiul de Stat al Republicii Moldova în domeniul științei și tehnicii. Din 1997 este membru titular al Academiei Internaționale de Științe a Școlii Superioare. Doctor Honoris Causa a Universității Tehnice „Gh. Asachi” din Iași (2000). Este inclus în Culegerea biografică „2000 personalități marcante ale sec. XXI”, elaborată de Centrul Biografic Internațional, Cambridge, Anglia. Este cetățean de onoare al mun. Bălți (2001). Decorat cu ordinul „Gloria Muncii” (1995) și „Ordinul Republicii” (2001).

În perioada 1954-1955 – audient al cursurilor anuale aprofundate de radiofizică și radioelectronică a Facultății de Fizică a Universității „M. V. Lomonosov” din Moscova, unde capătă o pregătire fundamentală în domeniul radiofizicii și radioelectronicii, iar între 1957-1960 – aspirant al Facultății de Fizică a Universității „M. V. Lomonosov”. A efectuat cercetări privind proprietățile semnalelor radio centimetrice la propagarea lor în troposferă în apropierea suprafeței terestre neomogene. Cercetările efectuate au permis de a evalua capacitatea de trafic a liniilor de radiocomunicație troposferice în sensul capacității canalului și au arătat posibilitatea utilizării radiolocatorului de unde centimetrice la detectarea obiectelor ce zboară la înălțimi mici deasupra Pământului (rachete cruciere).

Teza de candidat (doctor) în științe fizico-matematice a fost susținută în anul 1962 la Universitatea din Leningrad.

La mijlocul anilor 70, din inițiativa și sub conducerea conferențiarului Nicolae Filip, la Institutul Pedagogic din

Bălți încep lucrări de cercetare de pionerat privind structura neomogenă anizotropică a ionosferei și evidențierea posibilităților de creare a canalelor ionosferice netradiționale de radiocomunicație. A fost determinată geometria propagării undelor radio ultrascurte dispersate de neomogenitățile electronice, calculându-se traseul optim de propagare, a fost efectuat un volum considerabil de lucrări ingineresti privind crearea emițătoarelor puternice, dispozitivelor sensibile de radiorecepție și a mijloacelor de măsurări radiotehnice. Experiențele efectuate pe traseul Odesa – malul Mării Caspice au permis, într-un timp scurt, de a detecta efectul de dispersare a undelor ultrascurte. Rezultatele cercetărilor au fost expuse în monografia „Dispersia undelor radio de către ionosfera anizotropică” (Chișinău, „Știința”, 1974, 12 c. t.).

În următorii 4 ani a fost realizată o gamă întregă de cercetări experimentale, care au permis elaborarea metodelor de calcul a energiei traseelor radio și crearea fundamentului unei analize teoretice a proceselor ce au loc în plasma neomogenă sub acțiunea câmpului magnetic al Pământului. În urma analizelor efectuate a fost elaborat modelul perturbațiilor difuze sporadice ale ionosferei, responsabile de dispersarea racursională a undelor ultrascurte. Acest model a permis prognozarea dependenței intensității semnalului dispersat de parametrii geometrici ai traseului, parametrii echipamentului radio utilizat, parametrii neomogenităților, concentrației electronice a plasmii ionosferice și câmpului magnetic.

În baza cercetărilor efectuate a fost susținută teza de doctor habilitat (1979) și a fost publicată monografia „Dispersarea racursională a undelor ultrascurte de către ionosferă la latitudini medii” (Chișinău, „Știința”, 1980, 15 c. t.).

În 1980 dlui Nicolae Filip i se conferă titlul de profesor universitar.

La începutul anilor 80, s-a constatat că în straturile ionosferice orientate în direcția câmpului magnetic terestru neomogenitățile anizotropice pot fi create în mod artificial.

Radiofizicienii bălțeni au participat activ la experimentele efectuate de către Institutul de magnetism terestru, ionosferă și propagare a undelor radio (or. Moscova) privind difuzia norilor de ioni de bariu, injectați prin intermediul rachetelor la poligonul „Kapustin Iar” din regiunea Volgograd. Cercetările au continuat circa 5 ani și au constituit baza monografiilor colective „Evoluția neomogenităților artificiale ale plasmei în ionosfera terestră (Chișinău „Știința”, 1986, 17 c. t.).

Începând cu anul 1986, grupa de cercetători bălțeni, sub conducerea profesorului Nicolae Filip, s-a inclus în cercetările efectuate de Institutul de radiofizică din or. Nijni Novgorod și partenerii săi (Alma-Ata, Ioșcar-Ola, Habarovsk, Kiev) privind neomogenitățile termice ale ionosferei (generate de radiolocatoare de mare putere) și caracterul de dispersare a undelor radio de la aceste neomogenități. În această perioadă, au fost elaborate metode mai subtile de cercetare a structurii neomogenităților ionosferei și a mijloacelor de prelucrare a datelor experimentale obținute.

O parte din rezultatele căpătate în această perioadă au fost reflectate în monografia colectivă „Metode contemporane de cercetare a proceselor dinamice în ionosferă” (Chișinău, „Știința”, 1991, 18 c. t.).

Grație activităților de cercetare, la Bălți s-a constituit o școală de radiofizică, condusă de profesorul Nicolae Filip. În cadrul acestei școli, au fost susținute două teze de doctor habilitat și trei teze de candidat în știință (dr.). În cadrul Universității „A. Russo”, din 1992, sub conducerea profesorului Nicolae Filip funcționează doctorantura la specialitatea „Radiofizică”.

Rezultatele investigațiilor profesorului Nicolae Filip sînt reflectate în circa 200 de publicități, inclusiv 5 monografii, 65 de articole științifice, 25 de referate științifice, 15 rapoarte științifice etc.

22 de ani, Nicolae Filip a lucrat în calitate de prorector pentru știință a fostului Institut Pedagogic „A. Russo”. În această perioadă, Domnia sa a activat fructuos

în direcția pregătirii cadrelor științifico-didactice, precum și a organizării cercetărilor științifice în ansamblu, fapt recunoscut nu numai de colectivul universității.

Din anul 1986, profesorul Nicolae Filip activează în postul de rector. Această perioadă se caracterizează prin schimbări radicale care au intervenit în conținutul și organizarea învățămîntului, inclusiv al celui universitar. Restructurarea instituției de învățămînt superior bălțean a fost efectuată conform unei concepții originale, elaborate de profesorul Nicolae Filip. Domnia sa a formulat și a realizat ideea organizării în mun. Bălți a unui complex universitar care, pe lângă funcțiile didactice și de cercetare, să îndeplinească și funcțiile unui centru de cultură la nordul republicii. În cadrul complexului, printr-o decizie a Guvernului, activează Universitatea de Stat „Alecu Russo” cu 8 facultăți, un centru de învățămînt postuniversitar care include și aspectul de perfecționare și reprofilare a cadrelor didactice preuniversitare, precum și un Colegiu Pedagogic și Liceul Teoretic Regional. Universitatea participă activ la implementarea prevederilor procesului de la Bologna. Statutul de Universitate a impus trecerea la pregătirea cadrelor pentru economia națională: economiști, juriști, pedagogi sociali, ingineri-programatori. Au fost restructurate facultățile și catedrele universității.

Cu participarea directă a rectorului Nicolae Filip, în anul 2000, la universitate a fost deschisă filiala Universității „Al. I. Cuza” din Iași cu specializările „Administrație publică” și „Limbi străine”, iar în cadrul liceului universitar a fost deschisă filiala liceului „M. Eminescu” din Iași.

Rectorul Nicolae Filip acordă o atenție deosebită problemelor informatizării învățămîntului. În universitate a fost creat Departamentul de Tehnologii Informaționale, a fost dată în exploatare prima tranșă a rețelei digitale universitare. Biblioteca Științifică utilizează noile tehnologii informaționale, diversifică și multiplică oportunitățile moderne pentru beneficiari, asigură acces la baze de date naționale și globale.

Prin participarea nemijlocită a rectorului Nicolae Filip se extinde și se aprofundează munca de cercetare științifică. A fost deschisă doctorantura la 6 specialități. Din anul 1999, la universitatea bălțeană activează cursuri aprofundate de masterat la 5 specialități. În anul 2002 universitatea a fost acreditată de Guvernul Republicii Moldova. Peste 120 de cadre didactice participă la cercetarea a 15 teme de comandă cu finanțare suplimentară din bugetul de Stat și al întreprinderilor. În anul 2005, două direcții de cercetare științifică au fost evaluate și propuse pentru acreditare Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare al Republicii Moldova

Se lărgiște aria de internaționalizare a procesului de instruire și de cercetare. S-a mărit considerabil mobilitatea cadrelor didactice și a studenților (stagii, cursuri intensive în centrele universitare europene și în S.U.A). Din 1995 în Universitate activează Centrul Moldo-American de inițiativă, care are funcțiile de încurajare a business-ului mic și mediu.

Profesorul Nicolae Filip a reușit să îmbine cu eficiență activitatea didactico-științifică cu funcția de administrator și cea de organizator.

***Prof. univ., dr. Valeriu CABAC,
Prim-prorector al universității***

Anul 1981. Prof. Nicolae Filip, prorector pentru Știință al Institutului Pedagogic „A. Russo”, împreună cu Valeriu Cabac, prorector pentru Studii

PROFESSOR NICOLAE FILIP

Scientist, pedagogue and manager - these are the three hypostases in which Professor Nicolae Filip is known to the academic community. I have known him for more than thirty years and have always admired his personal qualities that have placed him (de jure and de facto) at the head of Balti intellectuals: his loyalty to Balti University where he has been working for fifty two years, his devotion (that has become proverbial) to his wife, the late Liuba Filip, his well-balanced character (the reproach of Rector Nicolae Filip is perceived by his subalterns as a recommendation to improve the state of things), his thrift (acquisition applications are analyzed by the Rector with a calculator), his colossal working ability (a quality inherited from his parents - hard working peasants from the village of Sofia). I shall add two more qualities, which I consider determinative, to the ones mentioned above. The first one is dignity, and the second one is creativity. "There is a kind of dignity", La Rochefoucauld wrote, "that doesn't depend on luck: it is a certain attitude that distinguishes us and that seems to predestine us for great deeds; it is our unconscious self-appreciation; by this quality we gain the respect of other people and as a rule it is this quality rather than birth, position or respect itself that places us at the top of others." Indeed, Professor Nicolae Filip is considered Rector not so much owing to his duties as to the respect won by him. The creativity of Professor N. Filip shows itself in a non-standard approach to all his dealings, either scientific, economic or managerial.

It is hard to express in a few dozens lines the quintessence of the life and activity of such a unique personality - the Person, Scientist, Professor, Rector Nicolae Filip.

The Person Nicolae Filip was and is by nature honest, moderate, with an amazing working ability. He has not lost with time the sense of novelty, being receptive to any innovation. He has the ability to inspire people around him with his ideas, to organize the realization of these ideas, and to monitor this realization.

The Scientist Nicolae Filip has successfully combined the qualities of an experimenter and theoretician. The scientific activity of Professor Nicolae Filip is a demonstration of the unity of theory and practice. The initial experimental research led to the creation of some theoretical models, which, in their turn, led to new experiments. The Scientific realizations will be discussed below.

Professor Nicolae Filip manages to set forth the hardest topics of his course on radio physics in a clear and understandable language, integrating lectures with demonstrative experiments. Having been for more than 40 years the head of the Department of General Technical Disciplines which was afterwards reorganized into the Department of Electronics and Informatics, Professor Nicolae Filip has contributed to the training of thousands of specialists from preuniversity, university levels and from research institutes.

Rector Nicolae Filip can take pride in the existence at Balti of a university complex, which righteously can be considered his major realization.

Nicolae Filip was born on March 3, 1926 in the village of Sofia, Balti district to a family of peasants. He finished the primary school in his native village, then the secondary school N.1 in Balti. In 1948 he became a student at the Faculty of Physics and Mathematics of the State University in Chisinau. After three years of studies he transferred to the Pedagogic Institute of Chisinau from which he

graduated with honours in 1952, receiving a diploma of physicist. The same year he became a lecturer at the Teacher Training College of Soroca. Since 1953 he has been working at the Pedagogical Institute of Balti, afterwards reorganized into A. Russo State University, holding successively the positions of Lecturer, Senior Lecturer, Professor, Head of the Department, Vice-Rector for Science, Rector.

Nicolae Filip became Doctor in physical-mathematical sciences in 1962, Doctor Habilitat in physic-mathematical sciences in 1979, University Professor in 1980, Outstanding Person of public education of the Republic of Moldova in 1964, outstanding person of education of the USSR (1971). In 1973 he was conferred the honorary title "Honorary Worker of the Higher Education of Moldova". In 1995 he was chosen Honorary Member of the Academy of Sciences of Moldova, and in 1996 he was awarded the State Prize of the Republic of Moldova in the domain of science and technology. Since 1997 he has been a permanent member of the International Academy of Sciences of Higher Education. "Doctor Honoris Causa" of the Technical University "Gh. Asachi" from Iasi was conferred on him in 2000. "Outstanding Personalities of the 20th century" composed by the International Biographic Center, Cambridge, England, has him on the list. He is the Honorary Citizen of mun. Balti (2001). The award "Gloria Muncii" was conferred on him in 1995 and "Ordinul Republicii" in 2001.

From 1954 to 1955 he was a postgraduate student at one-year profound courses in radio physics and radio electronics at the Faculty of Physics of the University "M.V. Lomonosov" of Moscow where he got thorough training in the domain of radio physics and radio electronics and from 1957 to 1960 he was a doctorate student at the Faculty of

Physics of the same university. He conducted investigations to study the properties of centimeter radio signals during their propagation in troposphere while approaching the heterogeneous terrestrial surface.

The conducted investigations allowed to evaluate the traffic capacity of troposphere radio communication lines and showed the possibility of utilizing a centimeter wave radar to detect flying objects at small heights above the Earth (cruise missiles).

The thesis of PhD in the science of physics and mathematics was defended in 1962 at the Leningrad University.

In the middle of the 1970s at the initiative and under the guidance of Professor Nicolae Filip at Balti Pedagogic Institute there began pioneering investigation in the study of heterogeneous anisotropic structure of ionosphere and discovery of possibilities of creating nontraditional ionosphere channels of radio communication. The geometry of propagation of ultrashort radio waves dispersed by electronic heterogeneity was determined and the optimal propagation route was calculated. A considerable volume of engineering work was carried out as regards the creation of powerful transmitters, sensible radio receptive devices and means of radiotechnic measurement. The experiments carried out on the route Odessa-Caspic Sea shore allowed in a short time to detect the effect of ultra short wave dispersion. The results of the investigation were published in the monograph "The Dispersion of Radio Waves by Anisotropic Ionosphere" (Chisinau, "Stiinta", 1974, 12 printer's sheets).

The following four years a whole scale of experimental investigations was carried out, which made it possible to elaborate methods of calculation of radio route energetics, that lay at the basis of a theoretical analysis of

the processes that take place in heterogeneous plasma under the influence of the magnetic field of the Earth. The model of sporadic diffuse perturbations responsible for foreshortening dispersion of ultrashort waves made it possible to forecast the dependence of the intensity of the dispersed signal on the geometric parameters of the route, on the parameters of the utilized radio system apparatus, on the parameters of heterogeneity, electronic concentration of ionosphere plasma and magnetic field.

On the basis of the performed investigations a PhD thesis was defended (1979) and the monograph "Foreshortening dispersion of ultra short waves by ionosphere at medium latitude" was published (Chisinau, "Stiinta", 1980, 14 printer's sheets).

In 1980 Mr. Nicolae Filip was conferred the title of University Professor.

At the beginning of the 1980s it became clear that anisotropic heterogeneity in the ionosphere layers oriented in the direction of the terrestrial magnetic field can be created artificially. Radio physicists from Balti were active participants in the experiment carried out by the Institute of Terrestrial Magnetism, Ionosphere and Propagation of Radio Waves (Moscow) concerning the diffusion of clouds of barium ions injected by rockets at "Kapustin Iar" polygon from Volgograd region. The investigations lasted for about five years and constituted the basis of a joint monograph "The Evolution of artificial heterogeneity of plasma in terrestrial ionosphere" (Chisinau, 1986, 17 printer's sheets).

Beginning with 1986 the group of scientific investigators from Balti under the guidance of professor Nicolae Filip joined the investigations carried out by the Institute of Radio physics from Nijni Novgorod and its partners (Alma-Ata, Ioscar-Ola, Habarovsc, Kiev)

concerning thermic heterogeneity of ionosphere (generated by powerful radio-beacons) and the character of radio waves dispersion caused by this heterogeneity. More sophisticated methods of investigation of heterogeneous structure of ionosphere and of means of processing the experimenting data were elaborated in this period.

Some of these results were reflected in the joint monograph "Contemporary investigation methods of dynamic processes in ionosphere" (Chisinau, Stiitna, 1991, 18 printer's sheets).

Thanks to the scientific investigation there appeared at Balti a school of radio physics under the guidance of Prof. Nicolae Filip. Two theses of Doctor Habilitat and three theses of Candidat in Stiinte were defended within the framework of this school. Since 1992 under the guidance of professor Nicolae Filip there have been doctorate postgraduate studies for the speciality of radio physics at the University.

The results of the investigations of Professor Nicolae Filip are reflected in about 200 publications, including 5 monographs, 65 scientific articles, 40 scientific reports, etc.

For 22 years Nicolae Filip was Vice-Rector for Science of the former Pedagogic Institute "A. Russo". In that period he worked fruitfully in the domain of preparing specialists in science and pedagogy as well as in supervising scientific investigations in general, a fact acknowledged not only by the University staff.

Since 1986 Professor Nicolae Filip has been working as Rector. This period is characterized by radical changes in the content and organization of education, including University education. Reorganization of Balti Institution of higher education was carried out according to the original concept elaborated by Professor Nicolae Filip. He formulated and carried out the idea of organizing in mun.

Balti a university complex which alongside didactic functions and those of scientific research has the functions of a culture center in the North of the Republic. According to a decision of the Government within the framework of the complex there function: Alecu Russo State University with eight faculties, a postuniversity education center which provides for qualification improvement of preuniversity teaching staff, a Pedagogical College and a Regional Theoretic Lyceum. The University takes an active part in adventing Bologna process. The University statute has required transfer to training specialists for national economy: economists, lawyers, social workers, computer programmers. This has led to restructure of University faculties and departments.

With direct participation of Rector Nicolae Filip a branch of the University "A.I. Cuza" from Iasi was opened at the University in 2000 with the specialization "Public Administration" and "Foreign Languages" and a branch of the Liceu "M. Eminescu" from Iasi was opened in the frame of the University Lyceum.

The Rector Nicolae Filip pays particular attention to the problems of computerization in education. A Department of Informational Technologies was created at the University. The first portion of a digital university network started working.

The Scientific Library began the process of remaking its documentation in order to meet the new standards. In the library they have introduced a new automatic technology of serving beneficiaries, based on an electronic catalogue.

Rector Nicolae Filip has contributed to the widening and profundity of research. Doctorate postgraduate studies in six specialties were opened. Since 1999 there have been master degree courses in five specialties. More than 120

faculty members are involved in 15 research themes with supplementary financing from the State budget and enterprises. Two directions of research have been evaluated and suggested for accreditation by the National Council for Accreditation and Certification of the Republic of Moldova in 2005.

The area of internationalization of the process of education and research is extending. The mobility of the teaching staff and students has increased (special studies, intensive courses in central European University and in the USA). From 1995 there has been functioning at the University a Moldo-American Center of initiative with the functions of encouraging small and medium business.

Professor Nicolae Filip manages to combine harmoniously his participation in research and his didactic work with the organizational and administrative functions.

**University Professor, PhD
V. CABAC,
first vice rector**

ПРОФЕССОР НИКОЛАЙ ФИЛИП

Ученый, педагог, организатор. Именно эти качества способствовали тому, что ректор государственного университета имени Алеку Руссо широко известен в мире науки. Я знаю его более тридцати лет и не перестаю восхищаться этим человеком. Его личные качества позволили ему занять ведущее место в кругу бэлцкой элиты. Особенное уважение вызывают верность бэлцкому вузу, где Н. Д. Филип работает около пятидесяти лет, преданность (вошедшая в поговорку) жене, Любовь Филип, ныне покойной, спокойный, уравновешенный характер, неиссякаемое трудолюбие (качество, унаследованное Н. Д. Филип от родителей - трудолюбивых крестьян из Софии). К перечисленным выше качествам считаю необходимым добавить еще два, которые являются определяющими. Первое - чувство достоинства, второе - способность к творчеству. Ларошфуко писал: "Существует достоинство, которое не зависит от счастья: это определенное отношение которое отличает нас и кажется предназначенным направить наше стремление на свершение больших дел; это оценка, которую мы даем сами себе, не сознавая этого, с помощью этого качества мы заслуживаем уважение других людей и, обычно, это то, что ставит нас выше них, значительнее, чем рождение, должность и собственные заслуги". И действительно, профессор Н. Д. Филип считается ректором не только благодаря занимаемой должности, но и благодаря заслуженному уважению, которым пользуется. Творческая жилка проявляется в способности Н. Д. Филипа к нестандартному решению любых проблем: научных, экономических, организационных.

Достаточно сложно изложить в нескольких словах жизненный и творческий путь Н. Д. Филипа - личности многогранной и неординарной. Человек. Ученый. Профессор. Ректор. Как человек Н. Д.

Филип был и есть честный, рассудительный, скромный с ошеломляющей всех работоспособностью. С годами Н. Д. Филип не утратил чувство нового. Н. Д. Филип с воодушевлением принимает любые новые идеи, направленные на улучшение деятельности университета, обладает способностью внушать, окружающим его людям свои идеи, организовать и руководить претворением в жизнь этих идей.

Ученый Н. Д. Филип представляет собой ярчайший сплав теоретика и практика. Научная деятельность доктора Н. Д. Филипа – демонстрация единства теории и практики. Первые экспериментальные исследования привели к созданию серии теоретических моделей, которые, в свою очередь, привели к новым экспериментам. Научные достижения Н. Д. Филип будут описаны ниже.

Профессор Н. Д. Филип обладает уникальной способностью излагать труднейшие темы курса радиофизики просто и доступно, дополняя лекционные курсы демонстрационными экспериментами. Н. Д. Филип в течение 40 лет является заведующим кафедрой электроники и информатики. За этот период, профессор Н. Д. Филип внес значительный вклад в обучение и воспитание тысяч специалистов доуниверситетского и университетского образования и исследовательских институтов.

Ректор Н. Д. Филип может по праву гордиться созданным им университетским комплексом - лучшим его достижением.

Н. Д. Филип родился 3 марта 1926 года в селе София Бэлцкого уезда в семье крестьян. Начальную школу окончил в родном селе, среднюю школу - в городе Бэлць. В 1948 году Н. Д. Филип стал студентом физико-математического факультета Кишиневского государственного университета. После окончания 3 курса перевелся в педагогический институт г. Кишинева, который с отличием закончил в 1952 году, получив

диплом физика. В том же году становится преподавателем Сорокского учительского института. С 1953 года Н. Д. Филип начинает работать в Бэлцком педагогическом институте, а после его реорганизации в Бэлцком государственном университете, занимая соответственно должности: преподаватель, старший преподаватель, доцент, профессор, заведующий кафедрой, проректор по научной работе, ректор.

Доктор физико-математических наук (1962), хабилитированный доктор физико-математических наук (1979), профессор университета (1980), ведущий специалист в области радиофизики. Отличник народного образования СССР (1971). В 1973 году Н. Д. Филип присуждается почетное звание Заслуженный работник высшей школы МССР, в 1995 году Н. Д. Филип избирается почетным членом Академии Наук Молдовы, а в 1996 году ему присуждается Государственная Премия Республики Молдова в области науки и техники. С 1997 года Н. Д. Филип действительный член Международной Академии наук Высшей школы. Н. Д. Филип - почетный доктор Ясского Технического университета им. Г. Асаки (2000 г.). Н. Д. Филип был включен в библиографический сборник "2000 выдающихся людей 21 века", изданный Международным библиографическим центром в Кембридже /Англия/. Н. Д. Филип является почетным гражданином города Бэлць (2001), награжден орденами: Трудовой славы (1995) и Орденом Республики (2001).

В период с 1954 по 1955 годы Н. Д. Филип слушатель ежегодных курсов по углубленному изучению радиофизики и радиотехники физического факультета Московского государственного университета имени М. В. Ломоносова, где получает глубокие знания в области радиофизики и радиоэлектроники. В 1957-1960 г. Н. Д. Филип - аспирант факультета физики МГУ. Н. Д. Филип занимался исследованиями, касающимися свойств сантиме-

тровых радиосигналов и их распространением в тропосфере в непосредственной близости от неоднородной земной поверхности. Данные исследования позволили оценить ёмкость тропосферного канала и продемонстрировали возможность использования радиолокатора сантиметровых волн для обнаружения предметов, летающих на низких высотах от поверхности земли.

Работа на соискание степени доктора физико-математических наук была защищена в 1962 году в Ленинградском университете.

С середины 70-х годов по инициативе Н. Д. Филипа и под его руководством в педагогическом институте впервые ведутся исследования в области неоднородной анизотропной структуры ионосферы и выявление возможностей создания нетрадиционных ионосферных радиоканалов. Была разработана «геометрия» распространения ультракоротких радиоволн, рассеиваемых электронными неоднородностями, вычислена оптимальная траектория распространения, был проделан значительный объем инженерных работ по созданию мощных радиопередатчиков, чувствительных радиоприемников и средств радиотехнических измерений. Исследования, проводимые по траектории Одесса - берег Каспийского моря, позволили за короткий срок выявить эффект рассеивания ультракоротких волн магнитными неоднородностями. Результаты исследований вошли в монографию "Дисперсия радиоволн анизотропной ионосферой" (Кишинэу: Штиинца, 1974, 12 п. л.).

В последующие 4 года был проведен весь комплекс экспериментальных исследований, которые позволили разработать методы расчета энергетики радиотрасс, которые послужили основой теоретического анализа процессов, происходящих в неоднородной плазме под влиянием магнитного поля Земли и модель диффузных спорадических

пертурбаций ионосферы, отвечающих за ракурсное рассеивание ультракоротких волн. Эта модель позволила прогнозировать зависимость интенсивности рассеиваемого сигнала от геометрических параметров трассы, параметров использованной радиоаппаратуры, параметров неоднородностей, электронной концентрации ионосферной плазмы и магнитного поля.

На базе проведенных исследований Н. Д. Филип защитил диссертацию хабилитированного доктора и опубликовал монографию "Ракурсное рассеивание ультракоротких волн среднеширотной ионосферой" (Кишинев: Штиинца, 1980 - 15 п. л.).

В 1980 году Н. Д. Филипу присуждено звание профессора.

В начале 80-х годов было установлено, что анизотропные неоднородности в ионосферном слое, ориентированные по направлению к магнитному полю Земли могут быть созданы искусственным путем. Бэлцкие радиофизики активно участвовали в экспериментах, проводимых Институтом земного магнетизма ионосферы и распространения радиоволн (Москва), относительно диффузии облаков ионов бария с помощью ракет на полигоне Капустин Яр под Волгоградом. Исследования продолжались около 5 лет и послужили основой для коллективной монографии "Эволюция искусственных плазменных неоднородностей в ионосфере земли" (Кишинев: Штиинца, 1986 — 17 п. л.).

Начиная с 1986 года коллектив бэлцких физиков под руководством профессора Н. Д. Филипа принимал участие в исследованиях, проводимых Институтом Радиофизики города Нижний Новгород и их партнерами в городах Алма-Ата, Йошкар-Ола, Хабаровск, Киев. Данные исследования касались термических неоднородностей ионосферы (порожденными радиолокатором большой мощности) и характера рассеивания радиоволн от данных неоднород-

ностей. В указанный период были выявлены более эффективные и точные методы исследования структуры неоднородностей ионосферы и установлены новые способы обработки полученных экспериментальных данных.

Часть данных, полученных в этот период, была опубликована в коллективной монографии "Современные методы исследования динамических процессов в ионосфере" (Кишинев: Штиинца, 1991, 18 п. л.).

Благодаря активной исследовательской деятельности в Бэлць создается под руководством профессора Н. Д. Филипа школа радиофизики. В рамках исследований, проводимых бэлцкой школой радиофизики, были защищены 2 диссертации на соискание ученой степени хабилитированного доктора наук и 3 работы на соискание ученой степени доктора наук.

С 1992 года в Бэлцком государственном университете функционирует аспирантура под руководством профессора Н. Д. Филипа по специальности "Радиофизика".

Результаты научных достижений профессора Н. Д. Филипа отражены в около 200 публикациях, включая 5 монографий, 65 научных статей, 25 рефератов, 15 научных отчетов и др.

Более 20 лет профессор Н. Д. Филип работал в должности проректора по научной работе. В этот период Н. Д. Филип активно участвует в подготовке научно-педагогических кадров, является организатором многосторонних научных исследований. Деятельность Н. Д. Филипа в качестве проректора по научной работе известна далеко за пределами Бэлцкого университета.

С 1986 года профессор Н. Д. Филип является ректором Бэлцкого государственного университета. Данный период характеризуется радикальными изменениями в образовании, включая и

университетское образование. Реконструкция Бэлцкого государственного университета была осуществлена в соответствии с оригинальной концепцией, разработанной Н. Д. Филипсом. Он сформулировал и реализовал идею организации в городе Бэлць университетского комплекса, который, помимо исследовательских и педагогических функций, будет выполнять функцию культурного центра на севере Республики Молдова.

В состав Университетского комплекса, согласно решению Правительства Республики Молдова, входят: Бэлцкий государственный университет имени Алеку Руссо с 7 факультетами; центр постуниверситетского образования, который осуществляет также деятельность по повышению квалификации учительских кадров и перепрофилированию доуниверситетских кадров, Педагогический колледж и Региональный Теоретический лицей. Университет активно участвует в деятельности по внедрению школьного куррикулума и новых технологий обучения в рамках реформы образования.

Профессорско-преподавательский состав университета принимает участие в подготовке школьных учителей и менеджеров школьного обучения. Статус университета способствовал переходу к организации процесса подготовки кадров для национальной экономики по следующим специальностям: экономист, юрист, социальный педагог, инженер-программист. С этой целью были реструктурированы факультеты и кафедры Университета.

При непосредственном участии ректора Н. Д. Филипа в 2000 году при Университете был открыт филиал Ясского университета имени Ал. И. Куза со следующими специальностями: "Общественное управление" и "Иностранные языки". В составе Университетского Теоретического лицея был открыт филиал Ясского лицея имени М. Эминеску.

Ректор Н. Д. Филип уделяет особое внимание проблемам информатизации процесса обучения. При его непосредственном участии был создан Информационный центр, отвечающий всем требованиям современной науки. В составе центра входят 16 компьютерных классов, снабженных самыми современными компьютерами.

Научная библиотека Университета продолжает процесс реорганизации фонда. Основная цель данного процесса — соответствие новым учебным планам, новым специальностям и новым технологиям обучения.

В работу научной библиотеки внедряются новую автоматизированную технологию по обслуживанию читателей.

При непосредственном участии ректора Н. Д. Филипа в Университете значительно активизировалась научно-исследовательская работа. Была открыта аспирантура по 6 специальностям.

С 1999 года при Бэлцком университете организована магистратура, обучение в которой ведется по 6 специальностям.

Свыше 120 научно-педагогических кадров Университета принимают участие в 15 исследовательских проектах и выполняют работу по заказам и договорам с дополнительным финансированием из Государственного бюджета предприятий.

Расширяется международная деятельность университета в области интеграции образования и исследовательской работы; значительно увеличилась мобильность студентов и преподавателей, которые совершенствуют свое образование через стажировки, интенсивные курсы и т. д. в университетских центрах Европы и США.

С 1995 года в университете работает Инициативный Молдо-Американский центр по содействию малому и среднему бизнесу.

Профессору Н. Д. Филипу удалось органично соединить научно-исследовательскую и педагогическую деятельность с организаторской деятельностью.

Проф., д-р В. КАБАК
прим-проректор

CURRICULUM VITAE

Studii

- 1948-1952** - Facultatea Fizică și Matematică, (Universitatea de Stat Chișinău)
- 1954-1955** - Cursuri anuale aprofundate de radioelectronică, (Universitatea „M. V. Lomonosov din Moscova)
- 1957-1960** - Doctorantura (Universitatea „M. V. Lomonosov din Moscova)

Titluri științifice

- 1962** - Doctor în fizică și matematică
- 1979** - Doctor habilitat în fizică și matematică

Titluri științifico-didactice

- 1952-1953** - Lector (Institutul Învățătoresc din Soroca)
- 1953-1957** - Lector superior (Catedra Fizică, Institutul Pedagogic din Bălți)
- 1960-1962** - Lector superior (Catedra Discipline Tehnice, Institutul Pedagogic din Bălți)
- 1962-1980** - Conferențiar (Catedra Discipline Tehnice, Institutul Pedagogic din Bălți)
- 1980–prezent** - Profesor universitar (Catedra Electronică și Informatică, Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți)

Funcții academice

- 1954–1955** - Cercetător stagiar (Laboratorul de Radio-locuție, Facultatea Fizică, Universitatea de Stat din Moscova)
- 1955–1957** - Colaborator științific (Laboratorul de Radio-tehnică, Institutul Pedagogic din Bălți)
- 1957–1960** - Cercetător științific (Laboratorul Undelor radio ultrascurte, Facultatea Fizică, Universitatea de Stat din Moscova)
- 1962–1990** - Colaborator științific superior (Laboratorul de Radiofizică, Facultatea Discipline Tehnice, Institutul Pedagogic de Stat din Bălți)
- 1990–1995** - Colaborator științific coordonator (Laboratorul de Radiofizică, Facultatea Tehnică și Fizică, Universitatea de Stat din Bălți)
- 2001–2005** - Coordonator al temei de cercetare „Cercetarea precursorilor de cutremur prin metode radiofizice”

Direcții de cercetare științifică

Cercetări experimentale și teoretice ale caracterului fluctuant al semnalelor radio în gama de unde centimetrice, care se propagă în troposferă la granița cu suprafața neomogenă a Terrei ; cercetarea experimentală și teoretică a neomogenităților anizotropice naturale ale plasmei ionosferice și caracterul dispersiei undelor radio ultrascurte de la aceste neomogenități orientate în câmpul magnetic terestru; studierea teoretică și experimentală a difuziei norilor de ioni injectați în straturile ionosferice cu ajutorul rachetelor ; cercetarea efectelor neliniare care au loc în

ionosferă sub acțiunea radioundelor scurte de putere mare ; apariția neomogenităților termice în plasma ionosferică orientate în lungul câmpului magnetic ; studierea caracterului propagării undelor dispersate de la neomogenitățile artificiale orientate în lungul câmpului geomagnetic ; transmiterea informației prin unde radio ultrascurte la distanțe foarte mari prin intermediul neomogenităților naturale și artificiale; studierea diverselor metode de cercetare a proceselor dinamice în ionosferă cu scopul măririi preciziei determinării parametrilor micro- și macroscopici ai ionosferei.

Direcții de cercetare didactică

Aplicarea instruirii programate; creația tehnică în conținutul pregătirii profesorilor preuniversitari de fizică tehnică; informatizarea învățămîntului; rolul cercetărilor științifice în procesul de formare a specialistului.

Participări la manifestări științifice

- 1967** - Conferința a VII-a unională de propagare a undelor radio (Așhabad, Turkmenistan)
- 1969** - Conferința a IX-a unională de radiofizică și propagare a undelor radio (Harkiv, Ucraina, 1969)
- 1972** - Conferința a X-a unională de propagare a undelor radio (Irkutsk, Rusia)
- 1974** - Simpozionul al III-lea de radiofizică și propagare a undelor radio, (Așhabad, Turkmenistan, 1974)
- 1975** - Conferința a XI-a unională de propagare a undelor radio, (Kazan, Tatarstan)
- 1975** - Conferința a III-a științifică „Radiocomunicații cosmice” (Moscova, Rusia)

- 1976.** - Sesiunea a XXXI-a unională dedicată zilei radioului (Moscova, Rusia)
- 1978.**- Conferința a XII-a unională de propagare a undelor radio (Harkiv, Ucraina)
- 1981** - Conferință unională de propagare a undelor radio (Harkiv, Ucraina)
- 1982** - Simpozionul unional de propagare a undelor radio (Kazan, Tatarstan).
- 1983** - Simpozionul internațional URSI „Ionosfera modificată” (Suzdal, Rusia)
- 1986** - Simpozionul unional de propagare ionosferică a undelor radio (Așhabad, Turkmenistan)
- 1989** - Simpozionul al VI-lea unional cu tema „Probleme speciale ale fizicii ionosferice și propagării undelor radio” (Gorki, Rusia)
- 1990** - Adunarea generală a XXII-a a Uniunii Internaționale de Științe Radio (Praga, Cehia)
- 1991** - Conferința a VII-a unională de structuri neomogene în ionosferă (Gorki, Rusia)
- 1991** - Simpozion internațional privind sfera radio-comunicațiilor (Herzlia, Israel)
- 1992** - Conferința de științe a comunicațiilor (Pitești, România)
- 1993** - Congresul al XVIII-lea al Academiei Româno-Americane de Știință și Arte (Chișinău, Moldova)

- 1993** - Adunarea generală a Uniunii Internaționale de științe radio (Kyoto, Japonia)
- 1994** - Simpozionul Internațional „Sisteme de legătură cu spectru împrăștiat” (București, România)
- 1994** - Simpozionul internațional „Spre un sistem eficient de pregătire a cadrelor de psihopedagogi” (Bălți)
- 1995** - Conferința națională consacrată jubileului de 50 de ani al Universității de Stat „A. Russo” din Bălți „Informatizarea învățământului” (Bălți)
- 1996** - Simpozionul Internațional „Democrație și drepturile omului” (Bălți)
- 1996** - Conferința științifică internațională „Clasic și modern în psihopedagogia socială” (Bălți)
- 1996** - Al III-lea Salon Internațional al Invențiilor, Cercetării și Transferului Tehnologic, INVENTICA'96 (Iași, România)
- 1997** - Seminarul Internațional „Principii și modalități de evaluare a calității în învățământul superior” (Chișinău)
- 1997** - Conferința științifică republicană „Cultura tehnică – component important al culturii generale” (Bălți)
- 1998** - Sesiunea a IV-a de comunicări a Academiei Internaționale de Științe ale Școlii Superioare „Învățământul și știința la hotarul sec. XXI: probleme și perspective de dezvoltare” (Chișinău)
- 2000** - Congres Internațional al rețelei universitare din bazinul Mării Negre (BSUN 2000) (Istanbul, Turcia)

- 2001** - Seminarul Internațional „Reformarea sistemului educațional în contextul integrării europene” (Chișinău)
- 2002**- Conferința Națională „Proiectul de reformă a învățământului general obligatoriu în Moldova” (Chișinău)
- 2002** - Conferința Națională „Educație integră cu deschideri spre lume” (Chișinău)
- 2003** - International work „Integration in Education science and Technologz Transfer in the Black Sea Region in the Context of Globalization” (Chișinău)
- 2003** - Conferința științifico-practică „Renovarea educației prin implementarea celei mai avansate tehnici de conducere” (Chișinău)
- 2004** - Conferința Națională „Programul Fulbright în Republica Moldova”: 10 ani de activitate (Chișinău)
- 2004** - Colocviul Internațional dedicat aniversării a 185 de ani din ziua nașterii lui A. Russo (Bălți)
- 2004** - Conferința Internațională „Language Development and Teaching” (Bălți)
- 2004** - Conferința Internațională „Modernizarea învățământului superior din Republica Moldova în contextul Procesului de la Bologna” (Chișinău)

Stagii științifice.

- 1966** - Studiarea specificului de propagare a undelor radio ultrascurte prin intermediul traseelor meteoritice (Universitatea de Stat din Kazan, Rusia)

- 1968** - Studiul metodelor de proiectare și realizare a canalelor de radiocomunicație meteoritice (Universitatea de Stat din Kazan, Rusia)
- 1970** - Studiul proceselor de dispersie a undelor radio ultrascurte de către neomogenitățile anizotrope ale plasmei ionosferice în lungul câmpului magnetic terestru (Institutul Central de cercetări științifice Radio al Ministerului Telecomunicații, Moscova, Rusia)
- 1974** - Studiul „geometriei” traiectoriilor de propagare a undelor radio dispersate de neomogenitățile anizotrope ale plasmei ionosferice orientate în anumite direcții (Institutul Radioelectronică, Harkiv, Ucraina)
- 1976** - Studiul structurii neomogene și al caracterului anizotrop al ionosferei reale în prezența neomogenităților naturale și artificiale (Institutul magnetismului terestru, ionosfera și propagarea undelor radio, Academia de Științe a URSS, Moscova)
- 1980** - Studiul teoriei și practicii mecanismelor de propagare a undelor radio ultrascurte la depărtări foarte mari prin intermediul ionosferei (Institutul de Radiofizică, Gorki, Rusia)
- 1995** - Studiul sistemelor de pregătire a asistenților sociali (Dusseldorf, Hortoghenbos)
- 2002** - Studiul sistemelor de învățământ universitar (St. Cloud Minnesota, Washington, Madison)

Funcții administrative

- 1953–1957** - șef de catedră (Fizică)
- 1962–până în prezent** - șef de catedră (Discipline Tehnice Generale, reorganizată în 1989 în catedra Electronică și Informatică)
- 1964-1986** - prorector pentru știință (IPSB)
- 1986-1992** - rector (IPSB)
- 1992-până în prezent** - rector (USB)

Distincții

- 1969** - Eminent al învățământului public din Republica Moldova
- 1971** - Eminent al învățământului public din URSS
- 1975** – Om emerit al Școlii superioare din Moldova
- 1985** – Medalia de argint al Expoziției realizărilor economiei naționale a URSS (Moscova)
- 1994** – Medalia de aur al Salonului internațional de Inventică și Tehnică (Iași.)
- 1994** – Medalia de aur „Henri Coanda” cl. 1 a Societății inventatorilor români și a Institutului de Inventică a României
- 1995** – Ordinul „Gloria Muncii”
- 1995** – Membru de Onoare al Academiei de Științifice din Moldova

- 1996** – Laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova în domeniul științei și tehnicii
- 1997** – Membru activ al Academiei Internaționale de Științe a Școlii Superioare
- 2000** - Doctor Honoris Causa al Universității “Gh. Asachi” din Iași
- 2000** - Medalia și diploma „Personalitate de Excepție a secolului XX”, fiind inclus în Culegerea Biografică „2000 personalități marcante ale sec. XXI”, ed. II, elaborată de Centrul Biografic Internațional, Cambridge, Anglia
- 2001** – Cetățean de Onoare al mun. Bălți
- 2001** – Ordinul Republicii
- 2002** – Eminent al învățământului public din Ucraina
- 2005** – Diplomă de excelență (Parlamentul Republicii Moldova)

CURRICULUM VITAE

Studies.

- 1948-1952** - Faculty of Physics and Mathematics (State University of Chişinău)
- 1954-1955** - Extended annual courses in radioelectronics (M.V.Lomonosov University of Moscow)
- 1957-1960** - Doctorate postgraduate studies (M. V. Lomonosov University of Moscow).

Scientific Titles

- 1962** - Doctor of Physics and Mathematics
- 1979** - Doctor habilitat of Physics and Mathematics

Scientific and Didactic Titles Lecturer

- 1952-1953** - Teacher Training Institute of Soroca
- 1953-1957** - Senior lecturer (Department of Physics, Teacher Training Institute of Bălţi)
- 1960 – 1962** - Senior lecturer (Department of Technical Disciplines, Teacher Training Institute of Bălţi)
- 1962 – 1980** - Reader (Department of Technical Disciplines, Teacher Training Institute of Bălţi)
- 1980 – prezent** University professor (Department of Electronics and Informatics, Alecu Russo State University of Bălţi)

Academic Functions Researcher

- 1954 – 1955** - Probationist (Laboratory of Radiolocation, Faculty of Physics (Moscow State University))
- 1955 – 1957** - Research assistant (Laboratory of Radiotechnics, Teacher Training Institute of Bălţi)
- 1957 – 1960** - Scientific researcher ştiinţific (Laboratory of Ultra-short Radio waves, Faculty of Physics, Moscow State University)
- 1962 – 1990** - Senior fellow (Laboratory of Radiophysics, Faculty of Technical Disciplines, Teacher Training Institute of Bălţi)
- 1990 – 1995** - Research fellow coordinator (Laboratory of Radiophysics Faculty of Technics and Physics, Bălţi, State University)
- 2001 – 2005** - Coordinator of the research „Research of Earthquake Forerunners by Radiophysical Methodes”

Directions of Scientific Research

Experimental and theoretical investigations of the fluctuating character of radio signals in the centimeter wave range that propagate into troposphere bordering the heterogeneous surface of the Earth; Experimental and theoretical investigations of the natural anisotropic heterogeneity of ionospheric plasma and the character of ultrashort radio waves dispersion from this heterogeneity oriented in terrestrial magnetic field; A theoretical and experimental study of the diffusion of ion clouds injected in ionospheric layers by rockets; Analysis of unilinear effects

that take place in ionosphere under the influence of short powerful radio waves. Appearance of thermal heterogeneity in ionosphere plasma oriented along the magnetic field; A study of the character of propagation of waves dispersed by artificial heterogeneity oriented along geomagnetic field. Transmission of information through ultrashort radio waves at very long distances by natural and artificial heterogeneity; Analysis of various investigation methods of dynamic processes in ionosphere aiming to increase the precision of determining the micro- and macroscopic parameters of ionosphere.

Directions of Didactic Research

Application of programmed training; technical creation in the context of training teachers of technical physics; informatization of education; the role of scientific research in the process of the formation of a specialist

Participation at Scientific Manifestations

- 1967** - the VII Union Conference on radio-wave propagation (Ashkabad, Turkmenistan)
- 1969** - the IX th Union Conference on radiophysics and radio-wave propagation (Harkov, Ukraine)
- 1972** – the X th Conference on radio-wave propagation (Irkutsk, Russia)
- 1974** - the X th Union Conference on radio – wave propagation (Ashkabad, Turkmenistan)
- 1975** - the XI th Union Conference on radiowave propagation, (Kazan, Tatarstan)

- 1975** - the III rd Scientific Conference „Cosmic Radiocommunication” (Moscow, Russia)
- 1976.** - the XXXI st Union Session dedicated to the Day of Radio unională dedicată zilei radioului (Moscow, Russia)
- 1978.**- the XII-th Union on radio-wave propagation (Harkov, Ukraine)
- 1981** - the Union Conference on radio-wave propagation (Harkov, Ukraine)
- 1982** - the Union Symposium on radio-wave propagation (Kazan, Tatarstan)
- 1983** - International Simposium URSI „Modified Ionosphere” (Suzdal, Russia, 1983)
- 1986** - the Union Symposium on ionospheric radio-wave propagation (Ashkabad, Turkmenistan)
- 1989** - the Vi th Union Symposium „Special Problems of ionosphere physics and radio-wave propagation” (Gorki, Russia)
- 1990** - the XXII nd General Meeting of the International Union on Radio Sciences (Prague)
- 1991** - the VII th Union Conference on heterogenous structures in ionosphere Gorki, Russia)
- 1991** - International Symposium on radio-communication spheres (Herzlia, Israel)
- 1992** - Scientific Conference on communications (Pitești România)

- 1993** - the XVIII th Congress Romanian-American Academy of Arts and Science (Chişinău, Moldova)
- 1993** - General Meeting of the International Union of Radio Science (Kyoto, Japan)
- 1994** - International Symposium „Systems of connection with Dispersed Spectrum” (Bucureşti, România).
- 1994** - International Syimpozium „Towards an Efficient System of Training Specialists in Psychopedagogy” (Bălţi)
- 1995** - National Conference dedicated to the 50 th anniversary of Alecu Russo State University of Bălţi „Informatization of Education” (Bălţi)
- 1996** - International Symposium „Democracy and the Rights of People” (Bălţi)
- 1996** - International Scientific Conference „Classical and Modern in Social Psychopedagogy” (Bălţi)
- 1996** - the III rd International Exhibition of Inventions, Research and Technologic Transfer, UNVENTICA’ 96 (Iaşi, România)
- 1997** - International seminar „Principles and modalities of Evaluation of Quality in Higher Education” (Chişinău)
- 1997** - the Republican Scientific Conference “Technical Culture - an Important Component of General Culture” (Bălţi)
- 1998** - the IV th Session on communication of the International Academy of Scince of Higher

Education „Education and science at the Turn of the 21 st Century: Problems and Perspectives of Development” (Chişinău)

- 2000** - International Congress on University network of Black Sea Region (BSUN 2000) (Istanbul, Turkey)
- 2001** - International Seminar „Reformation of the Educational system in the Context of European Integration” (Chişinău)
- 2002-** National Conference „The Project of the Reform of General Compulsory Education in Moldova” (Chişinău)
- 2002-** National Conference „Integral Education Opening to the World” (Chişinău)
- 2003** - International work „Integration in Education science and Technology Transfer in the Black Sea Region in the Context of Globalization” (Chişinău)
- 2003** – Scientifico-practical Conference “Renovation of Education by Implemeting the most Advanced Techniques of Management” (Chişinău)
- 2004** – National Conference „Fulbright Program in the Republic of Moldova”: ten years of activity” (Chişinău)
- 2004** – International Colloquium dedicated to the 185 th Anniversary of A.Russo (Bălţi)
- 2004** - Conferința Internațională „Language Development and Teaching” (Bălţi)

2004 – International Conference „Modernization of Higher Education of the Republic of Moldova in the context of the Bologna Process” (Chişinău)

Research Courses

1966- A study of the peculiarities of ultrashort radio waves propagation through meteorite routes (Kazan State University, Russia)

1968- A study of the methods of projection and realization of meteoritic radiocommunication channels (Kazan State University, Russia)

1970- A study of the processes of ultrashort radio waves dispersion by anisotropic heterogeneity of ionospheric plasma along the terrestrial magnetic field (Central Institute of Scientific Radio Investigations of the Ministry of Telecommunication, Moscow, Russia)

1974- A study of the "geometry" of the trajectory of radio waves propagation dispersed by the anisotropic heterogeneity of ionospheric plasma oriented in certain directions (Institute of Radioelectronics, Harkov, the Ukraine)

1976- A study of the heterogeneous structure and anisotropic character of the real ionosphere in the presence of natural and artificial heterogeneity (Institute of Terrestrial Magnetism, Ionosphere and propagation of radio waves, the Academy of Science of the USSR, Moscow, Russia)

1980- A study of the theory and practice of the mechanisms of ultrashort radio waves propagation at very long distances (thousands and tens of thousand km) through the medium of ionosphere (Institute of Radiophysics, Gorki, Russia)

1995- A study of the system of training social workers (Dusseldorf, Hortoghenbos)

2002- A study of the system of university education (St. Cloud Minnesota, Washington, Madison)

Administrative Functions

1953–1957 – Head of Departement (Phisics)

1962-present time - Head of Departement (Technical Disciplines, reorganized in 1989 into Department of Electronics and Informatics)

1964-1986 – Vice-rector for Science (Teacher Training Institute of Bălţi)

1986-1992 – Rector (Teacher Training Institute of Bălţi);

1992- present time - rector (State University of Bălţi).

Distinctions

1969 - Eminent teacher of the Republic of Moldova

1971- Eminent teacher of the USSR

1975 – Honoured Person of higher Education of Moldova

- 1985** – Silver medal of the Exhibition of Achievements of the National Economy of the USSR
- 1994** – Gold medal of the International Saloon of Invention and Technology (Iași)
- 1994** – Gold medal „Henri Coanda” of the Society of Romanian inventors and the Institute of Invention of Romania
- 1995** – order “Gloriy of Work”
- 1995** – Honorary member of the Academy of Science of Moldova
- 1996** – Laureate of the State Award of the Republic of Moldova in the domain of science and technology;
- 1997** – active member of the International Academy of Science of Higher Education
- 2000** - Doctor Honoris Causa of „Gh. Asachi” Unifersity of Iași
- 2000** – medal and diploma „Outstanding Personalities of the 20 th Century” with inclusion in biographical collection „2000 outstanding Personalities of the 20 th Century”, second edition, compiled by the International Biographic centre, Cambridge,England
- 2001** – Honorary Citizen of mun. Bălți
- 2001** – Order of Republic
- 2002** – Eminent teacher of the Ukraine

CURRICULUM VITAE

Образование

- 1948-1952** - Факультет Физики и Математики (Государственный Университет Молдовы, Кишинэу)
- 1954-1955** - Углубленные годовичные курсы по радиоэлектронике (МГУ им. М. В. Ломоносова).
- 1957-1960** - Аспирантура (МГУ им. М. В. Ломоносова).

Ученные степени

- 1962** - Кандидат физико-математических наук
- 1979** - Доктор физико-математических наук

Научно-преподавательские должности

- 1952-1953** - Преподаватель (Учительский Институт, Сорока)
- 1953-1957** - Старший преподаватель (Кафедра Физики, Педагогический институт, Бэлць)
- 1960 - 1962** Старший преподаватель (Кафедра Общетехнические дисциплины, Педагогический институт, Бэлць)
- 1962 - 1980** Доцент (Кафедра Общетехнические дисциплины, Педагогический институт, Бэлць)

1980 – по н. в.- Профессор (Кафедра Электроники и информатики, Государственный Университет им. А. Руссо, Бэлць)

Академические должности

1954 – 1955 - Стажер-исследователь (Радиолокационная лаборатория, МГУ им. М. В. Ломоносова)

1955 – 1957 - Научный сотрудник (Лаборатория радиотехники, Педагогический институт, Бэлць)

1957 – 1960 - Научный сотрудник (Лаборатория ультракоротких радиоволн МГУ им. М. В. Ломоносова)

1962 – 1990 - Старший научный сотрудник (Лаборатория радиофизики, Педагогический институт, Бэлць)

1990 – 1995 - Ведущий научный сотрудник (Лаборатория радиофизики, Государственный Университет им. А. Руссо, Бэлць).

2001 – 2005 - Руководитель научных исследований по теме «Исследование прогнозирования землетрясений радиофизическими методами» (Государственный Университет им. А. Руссо, Бэлць)

Основные исследовательские направления

Теоретические и экспериментальные исследования флуктуации радиосигналов в сантиметровом диапазоне распространяющихся в тропосфере на границе с неоднородной поверхностью земли; Экспериментальное и теоретическое исследование анизотропных

естественных неоднородностей ионосферной плазмы и характер дисперсии УКВ данными неоднородностями, ориентированных в магнитном поле Земли; Теоретическое и экспериментальное исследование процесса диффузии ионных облаков инжектированных в ионосферные пласты с помощью ракет (искусственные неоднородности); Исследование нелинейных последствий имеющих место в ионосфере под воздействием УКВ большой мощности; Возникновение термических неоднородностей в ионосферной плазме, ориентированные вдоль линий магнитного поля; Исследование характера распространения волн, рассеянные искусственными неоднородностями вдоль линий геомагнитного поля; Передача информации через УКВ на сверхдальние расстояния путем естественных и искусственных неоднородностей; Анализ различных методов исследования динамических процессов в ионосфере с целью увеличения точности выделения микро- и макроскопических параметров ионосферы, необходимых, в частности, для прогнозирования распространения радиоволн различных частот.

Области педагогических исследований

Использование методов программированного обучения; Техническое творчество в процессе подготовки учителей технической физики для доуниверситетского образования; Информатизация учебного процесса; Роль научных исследований в процессе подготовки специалистов

Участие в конференциях и конгрессах

- 1967** - VII-ая Всесоюзная конференция по проблемам распространения радиоволн (Ашхабад, Туркмения)
- 1969** - IX- ая Всесоюзная конференция по радиофизике и распространению радиоволн (Харьков, Украина)
- 1972** - X-ая Всесоюзная конференция по проблемам распространения радиоволн (Иркутск, Россия)
- 1974** - III-ий Симпозиум по радиофизике и распространению радиоволн Ашхабад, Туркмения)
- 1975** - XI-ая Всесоюзная конференция по распространению радиоволн (Казань, Россия)
- 1975** - XI-ая Научная конференция по космическим радио коммуникациям (Москва, Россия)
- 1976** - XXXI-ая Всесоюзная сессия, посвященная Дню Радио (Москва, Россия)
- 1978** - XII-ая Всесоюзная конференция по распространению радиоволн (Харьков, Украина)
- 1981** - Всесоюзная конференция по распространению радиоволн (Харьков, Украина)
- 1982** - Всесоюзный симпозиум по распространению радиоволн (Казань, Россия)
- 1983** - Международный симпозиум URSI "Измененная ионосфера" (Суздаль, Россия)

- 1986** - Всесоюзный симпозиум по ионосферному распространению радиоволн (Ашхабад, Туркмения)
- 1989** - VI-ой Всесоюзный симпозиум по теме "Специальные проблемы ионосферной физики и распространения радиоволн" (Горький, Россия)
- 1990** - XII-ое генеральное собрание Международного объединения наук в области радио (Прага, Чехословакия)
- 1991** - VII-ая Всесоюзная конференция по неоднородным структурам в ионосфере (Горький, Россия)
- 1991** - Международный симпозиум по проблемам в сфере радио коммуникаций (Герцлия, Израиль)
- 1992** - Конференция по коммуникационным наукам (Питешть, Румыния)
- 1993** - XVII-ый конгресс Румыно-Американской Академии по проблемам науки и искусства (Кишинэу, Молдова)
- 1993** - Генеральное собрание Международного Объединения по радиовещательным наукам (Киото, Япония).
- 1994** - Международный симпозиум "Системы связи с рассеянным спектром" (Бухарест, Румыния)
- 1994** - Международный симпозиум "По пути создания эффективной системы подготовки педагогических кадров" (Бэлць, Молдова).

- 1995** - Национальная конференция, посвященная 50-ой годовщине Бэлцкого госуниверситета им. А. Руссо "Информатизация процесса обучения" (Бэлць, Молдова)
- 1996** - Международный симпозиум "Демократия и права человека" (Бэлць, Молдова)
- 1996** - Международная научная конференция "Классическое и современное в социальной психопедагогике" (Бэлць, Молдова)
- 1996** - III-й Международный салон изобретений, исследований и технологического переноса "INVENTICA '96" (Яссы, Румыния)
- 1997** - Международный семинар "Принципы и способы оценки качества в высшем образовании" (Кишинэу, Молдова)
- 1997** - Республиканская научная конференция "Техническая культура - важная составная общей культуры" (Бэлць, Молдова)
- 1998** - IV-ое заседание Международной Научной Академии Высшей Школы "Образование и Наука в преддверии XXI-го века: проблемы и перспективы развития" (Кишинэу, Молдова)
- 2000** - I-ый Международный Конгресс университетской системы черноморского бассейна (B81M-2000) (Стамбул, Турция).
- 2001** - Международный семинар "Перестройка образовательной системы в контексте европейской интеграции" (Кишинэу, Молдова)

- 2002-** Национальная конференция «Проект реформы общего обязательного образования в Молдове» (Кишинэу, Молдова)
- 2002** – Национальная конференция «Интегрированное воспитание в мире» (Кишинэу, Молдова)
- 2003** – Международный семинар «Интеграция в области образования и образовательных технологий в Черноморском регионе в контексте глобализации» (Кишинэу, Молдова)
- 2003** – Научно-практическая конференция «Модернизация воспитания путем внедрения передовых технологий управления» (Кишинэу, Молдова).
- 2004** Научная конференция «Программа Fulbright в Молдове» (Кишинэу, Молдова)
- 2004** – Международный семинар, посвященный 185 – летию со дня рождения А. Руссо (Бэлць, Молдова)
- 2004** – Международная конференция „Language Development and Teaching” (Bălți, Молдова)
- 2004** – Международная конференция «Модернизация высшего образования в Молдове в контексте Болонского процесса» (Кишинэу, Молдова)

Научные стажировки

- 1966** - Изучение специфики распространения ультракоротких радиоволн через метеоритные потоки. (Государственный Университет, Казань, Россия)

- 1968** – Изучение методов проектирования и создания метеоритных радио коммуникационных каналов (Государственный Университет, Казань, Россия)
- 1970** – Изучение дисперсионных процессов ультракоротких радиоволн ионосферными плазменными анизотропными неоднородностями вдоль земного магнитного поля. Центральный научно-исследовательский Институт Радио Министерства Связи (Москва, Россия)
- 1974** – Изучение "геометрии" траекторий распространения радиоволн, рассеянных анизотропными неоднородностями ионосферной плазмы и ориентированных по определенным направлениям. Радиоэлектронный институт, (Харьков, Украина)
- 1976** – Изучение неоднородной структуры и анизотропного характера реальной ионосферы при естественных и искусственных неоднородностях. Институт земного магнетизма, ионосферы и распространения радиоволн (АН СССР, Москва, Россия)
- 1980** – Изучение теории и практики механизмов распространения ультракоротких радиоволн на сверхбольших расстояниях через ионосферу (Институт Радиофизики, Горьки, Россия)
- 1995** – Изучение системы подготовки социальных работников (Дюсельдорф, Хортогенбос)

- 2002** – Изучение системы университетского образования (St. Cloud Minnesota, Washington, Madison).

Административные функции

- 1953–1957** – заведующий кафедрой Физики
- 1962–2005** – заведующий кафедрой Общетеchnических дисциплин, реорганизованной в 1989 в кафедру Электроники и Информатики
- 1964-1986** – проректор по науке БГПИ
- 1986-1992** – ректор БГПИ
- 1992-2005** - rector БГУ

Награды, знаки отличия

- 1969** - Отличник народного образования МССР
- 1971** - Отличник народного образования СССР
- 1975** - Заслуженный деятель высшей школы МССР
- 1985** - Серебряная медаль Выставки достижений народного хозяйства СССР (Москва)
- 1994** - Золотая медаль Международной выставки технических изобретений (Яссы, Румыния)
- 1994** - Золотая медаль "Генри Коанда", 1-го класса Ассоциации румынских изобретателей и Института Изобретений Румынии
- 1995** - Орден Трудовой Славы

- 1995** - Почетный член АН Молдовы
- 1996** - Лауреат Государственной Премии Республики Молдова в области науки и техники
- 1997** - Действительный член Международной Академии Высшей Школы
- 2000** - Почетный доктор Ясского технического университета им. Г. Асаки, Румыния
- 2000** - Медаль и Диплом "Выдающаяся личность XXI-го столетия" с занесением в Библиографический сборник "2000 выдающихся личностей XX1-го века", изд. 2-ое, составленный Международным библиографическим центром. Кембридж (Великобритания)
- 2001** - Орден Республики
- 2001** - Почетный гражданин г. Бэлць
- 2002** . Отличник народного образования Украины.

AMINTIRI, CONFESIUNI ...

CARIERA UNIVERSITARĂ

Am ajuns rector la o vîrstă înaintată, după ce am funcționat pe toate posturile universitare. Unii se mîndresc că au devenit „cel mai tînăr director”, alții – „cel mai tînăr rector”, „cel mai tînăr ministru”. Slavă și onoare lor.

Am devenit rector nu datorită apartenenței mele la o dinastie cunoscută în regiune (ceea ce ar fi putut, în unele cazuri, să contribuie la o deschidere mai ușoară a ușilor instanțelor superioare) și nici datorită protecției unor persoane cu posturi înalte.

Sînt feciorul unei familii de țărani cu mulți copii și cu puțin pămînt, care însă își cîștigau cinsti și cu sîrguință pîinea cea de toate zilele.

O educație specială la o grădiniță de elită n-am primit, fiindcă în satul meu natal, pe acele timpuri, nici noțiunea de grădiniță sătească nu exista. În schimb, am avut noroc de acei șapte ani de acasă, urmați de alți șapte ani de școală primară cu învățători tineri – absolvenți ai Școlilor Normale, care au contribuit mult la formarea personalității mele.

Studiile în școala secundară mi-au fost întrerupte de apariția Frontului Războiului al doilea Mondial pe meleagurile noastre, la care am participat ulterior în ultimul an, ce e drept nu în detașamente de avangardă.

Reîntors la baștină din armată, în vara anului 1946, am avut ocazia de a mă angaja în calitate de învățător la școala primară, însă am refuzat categoric, dîndu-mi bine seama că nu am pregătirea necesară și am preferat să finalizez studiile medii generale pentru ca, ulterior, să urmez studiile superioare la Facultate. Fără a mă sinchisi, m-am încadrat în rîndul copiilor mult mai tineri din clasa a VIII-a a școlii medii din satul natal. La această școală, nu existau clase superioare (a IX-a și a X-a), deoarece ea era în proces de formare ca școală de cultură generală.

Mă bucuram de un înalt respect atît din partea profesorilor, cît și din partea colegilor. Nici nu bănuiam că

decizia mea de a-mi continua studiile în această școală medie incompletă va fi, ulterior, încununată cu un grad sporit de succes. În primul rând, în acel an extrasecetos, când au murit de foame peste 20 % din consătenii mei, noi eram totuși asigurați cu prînz la școală, ceea ce ne permitea să acordăm o atenție deosebită studiilor.

Însă surpriza principală era să vină în vara anului 1947. Situația mea de vîrstă, realizările excelente la învățătură, oarecum și îndemnul profesorilor au accelerat finisarea studiilor medii, încercînd să susțin examenele prin externat pentru clasa a XI-a în luna iulie a anului 1947.

Era un caz ieșit din comun, mai ales, că la școala din satul Sofia nu se preconiza deschiderea clasei a X-a nici în anul următor de studii (1947-1948). Prin intermediul profesorului de matematică Grigore Pogoneț (fostul meu coleg în clasele primare), am obținut permisiunea directorului școlii nr. 1 din Bălți, a profesorului Molodcov, un bun matematician, ce a activat în perioada interbelică la liceul „Ion Creangă” (în acel timp Gr. Pogoneț își făcea acolo studiile), de a susține examenele pentru clasa a IX-a în iulie-august 1947.

Pregătirea am început-o prin martie 1947, folosind manuale în limba rusă (în acea perioadă nu erau manuale pentru școala medie în limba „moldovenească”). Mă descurcam, fiindcă însușisem limba rusă în armată. Fizica am studiat-o după manualul predestinat învățămîntului superior tehnic.

Școala nr.1 din Bălți se considera de elită. Mai mulți învățători ai școlii absolvise instituții superioare de prestigiu din lumea întreagă: Azril Engler, învățător de limbă franceză (Universitatea Sorbonne, Franța); Pavel Bulat, învățător de matematică (Universitatea din Omsk, Rusia); Hartina Colesnic, învățătoare de fizică (Universitatea din Iași, România).

Ulterior, am simțit rodul pregătirii de sine stătătoare a examenelor de externat. Am obținut la această vîrstă deprinderi de a studia independent, pe care le-am utilizat și multiplicat pe parcursul vieții atît în învățămîntul universitar

și postuniversitar, cît și în calitate de cadru didactic și cercetător științific.

După susținerea cu succes a examenelor pentru clasa a IX-a, am absolvit cu eminentă clasa a X-a (anul 1948), susținînd examenele de înmatriculare la Universitatea de Stat din Chișinău. Studiile le-am făcut în limba rusă, deoarece majoritatea profesorilor ce țineau cursuri venise de la Universitățile din Rusia (cea mai mare parte de la Universitatea din Kazani) și un număr impunător de studenți erau, de asemenea, ruși.

Îmi amintesc cu cîtă rîvnă făceam studiile universitare în acei ani grei de după seceta din 1946-1947.

Anii 1946-1952. Au fost anii cînd se forma potențialul intelectual al Republicii, cînd fiecare absolvent al unei școli superioare era așteptat cu nerăbdare în cîmpul muncii, mai ales, unde lipseau completamente specialiști.

Cînd am fost anunțat că va trebui să plec chiar a doua zi după susținerea examenelor de stat la Institutul Învățătoresc din Soroca, unde urma să-mi încep activitatea didactică în funcție de asistent universitar la sesiunea de vară a învățămîntului cu frecvență redusă (fără frecvență), am înțeles că am finisat doar prima etapă a învățămîntului superior, după care va urma cealaltă etapă și mai complicată, și mai responsabilă, cu un accent și mai pronunțat pe munca independentă.

Fiecare din specialiștii cu studii simțea că Republica are nevoie de cadre cu studii superioare, iar situația îți promitea o perspectivă pe care nu o puteai neglija.

Zi și noapte lucram asupra elaborării cursurilor de lecții, la amenajarea laboratoarelor, fără a spera la ajutor din exterior, deoarece toți te considerau cel mai pregătit și competent în domeniu. Era nespuse de greu, dar aveai o mare satisfacție de cele obținute. Eram nespuse de fericit cînd, după primele 4 săptămîni de activitate didactică la secția fără frecvență și prima lecție de la 1 septembrie 1952 la care asistasese Vasile Ciobanu, directorul Institutului, doctor în fizică și matematică, am fost avansat în funcție de lector superior.

Dar iată că la sfârșitul primului an de studii, plin de succese și bucurii, dar și de greutate (căpătasem chiar și o locuință cu 2 odăi), intervin iar schimbări. În 1953 Institutul Învățătoresc din Bălți se reorganizează în Institut Pedagogic. Trei persoane de la Institutul Învățătoresc din Soroca sînt transferate la Institutul din Bălți: Vasile Ciobanu, în calitate de director, Izrail Gohberg în calitate de șef de catedră la Matematică și eu, în calitate de șef de catedră la Fizică.

Firește, era vorba de o instituție nouă, cu probleme și cerințe avansate, care necesitau soluționări prompte și fără întârzieri. După un an de activitate tumultuoasă, am înțeles bine că aveam nevoie de cunoștințe mai profunde în domeniul fizicii pentru soluționarea mai multor probleme de ordin didactic și managerial.

Și iarăși noroc. Mi se propune să plec la studii aprofundate în domeniul radiofizicii și electronicii (pe un termen de un an de zile) la Facultatea de Fizică a Universității „M. Lomonosov” din Moscova, ceea ce astăzi ar echivala cu cursurile aprofundate de masterat.

Acolo am avut prilejul nu numai să audiez cursuri fundamentale susținute de adevărați profesori universitari, unii din ei academicieni, dar și să realizez lucrări de laborator cu instalații înalt tehnologizate, care permiteau efectuarea cercetărilor experimentale în domeniul fizicii la nivel de doctorat.

Odată cu întoarcerea mea de la Moscova, în 1955, începe a III-a etapă de activitate didactică – elaborarea cursurilor de lecții și a lucrărilor de laborator la un înalt nivel universitar. Printre altele, în jumătatea a doua a anilor '50, la Facultatea Tehnică, Fizică și Matematică a Institutului Pedagogic bălțean a fost introdus în planul de studii cursul „Practicum de Radioconstrucții”, analog celui de la Universitatea din Moscova (pentru prima dată, în instituțiile superioare din Moldova). În cadrul acestui curs, fiecare student de la secția Fizică era și este obligat și pînă acuma să proiecteze, să facă calcule inginerești, să monteze și să ajusteze cîte un dispozitiv electronic. Consider că un

fizician bun trebuie să posede aptitudinile unui „semiinginer” cu o pregătire teoretică corespunzătoare, ținînd cont de faptul că fizica este o știință aplicativă.

Timp de 2 ani după întoarcerea mea de la Moscova, am întocmit cîteva cursuri serioase de lecții, inclusiv *Electrodinamica*, practicumuri speciale pe care le-am introdus în planurile de învățămînt.

În 1957, în calitate de doctorand (aspirant) mă reîntorc la marea cetate a științei de la Universitatea nr. 1 din Rusia.

Trei ani de cercetări în condiții științifice excelente mi-au asigurat nu numai gradul științific de doctor în Fizică și Matematică (candidat în științe fizice și matematice) și titlul de docent, dar - ce este mai important – și o pregătire experimentală și teoretică care mi-a ajutat foarte mult la deschiderea unei școli științifice în domeniul radiofizicii la Institutul Pedagogic din Bălți. Pot afirma cu toată certitudinea că deprinderile de muncă independentă care îmi iau începutul de la pregătirea pentru susținerea examenelor prin externat și-au adus aportul considerabil la obținerea succeselor sus-numite.

În cadrul acestei școli de radiofizică, pe parcursul a cîtorva zeci de ani a fost realizată o gamă mare de cercetări teoretice și experimentale în domeniul propagării radioundelor la distanțe foarte mari prin intermediul ionosferei, care, mai apoi, au rezolvat probleme întregi ce țin de depistarea mecanismelor noi de propagare a radioundelor.

Unele rezultate obținute au servit drept bază pentru pregătirea cîtorva teze de doctorat. Au fost susținute 2 teze de doctor habilitat și 3 de doctor. Se finisează la moment o teză de doctor habilitat și una de doctor.

Rezultatele obținute au fost expuse în 5 monografii (una din ele publicată în Germania Federală), în 250 de articole științifice, publicate în reviste de prestigiu, precum și la 28 de conferințe științifice internaționale.

Posedînd gradul științific de doctor în fizică și matematică și titlul didactic de docent, în anul 1963 sînt numit în funcție de șef al catedrei Discipline Tehnice,

catedră de profil nou, iar în 1964 – în funcție managerială de Prorector al secției Știință. În această perioadă, când Institutul bălțean făcea pași siguri în învățământul superior, pășeam și eu în calitate de manager, pentru care erau necesare forțe și cunoștințe noi, trăind clipe de teamă, ca nu cumva funcțiile manageriale să dăuneze cercetărilor științifice.

Întotdeauna am considerat și continui să consider că orice catedră este acea structură unde specialistul se poate forma și manifesta. Deschiderea catedrei Discipline Tehnice generale a fost condiționată de începutul pregătirii profesorilor școlari de muncă (azi – profesori de educație tehnologică). Mai târziu, acestei discipline i se atribuie un caracter complex, cu mai multe module. Unul, de exemplu, ținea de specificul școlilor sătești, altul de cel al școlilor orășenești. Primul prevedea munca de mecanizare a gospodăriei agricole, iar al doilea viza tehnologiile industriale. Cu timpul, o parte din specialiștii catedrei Discipline tehnice generale au fost transferați la noua catedră Mecanizarea gospodăriei sătești, pentru care se creează o bază tehnico-didactică cu mașini și agregate utilizate în gospodăria agricolă. Catedra Discipline tehnice generale contribuie la pregătirea profesorilor școlari ce urmau a realiza modulul „Tehnologii de prelucrare a materialelor”.

Mai târziu, în baza acestei catedre, se deschide catedra de Studiu al Mașinilor coordonată la început de doctorul docent Jelezkov, apoi de doctorul conferențiar Valeriu Guțan, care deține în prezent și postul de Prorector al Secției de Studii cu frecvență redusă și perfecționare a cadrelor didactice preuniversitare.

Datorită faptului că în cadrul disciplinei școlare „Educație Tehnologică” este introdus modulul modern „Electronică”, catedra Discipline tehnice generale se reorganizează în 2 catedre: Electronică și Informatică condusă de mine și Tehnică și Tehnologii condusă, la început, de doctorul conferențiar Alexandru Abramciuc, apoi de doctorul conferențiar Alexandru Balanici (în prezent

decan al facultății Tehnică, Fizică, Matematică și Informatică).

Între timp, la facultate se deschide o nouă specialitate „Informatică și Limba engleză aplicată” cu o catedră nouă „Informatică Aplicată și Tehnologii Informaționale”. Din această dezvoltare dinamică se vede rolul catedrei de bază, pe care o conduceam, în procesul de pregătire a cadrelor didactice corespunzătoare evoluției disciplinei școlare „Educația Tehnologică” și a bazei ei tehnico-didactice.

Această evoluție permanentă, în procesul de modernizare a pregătirii cadrelor didactice tehnice pentru învățământul preuniversitar, urmărea scopul de a infiltra în școala generală cunoștințe și aptitudini de ordin tehnico-tehnologic, ceea ce condiționează, în genere, dezvoltarea aspectului pragmatic în învățământul mediu general și, totodată, orientarea elevilor în alegerea profesiei.

Schimbările permanente în structura catedrei Discipline tehnice generale impunea cunoașterea la perfecție a strategiei dezvoltării acestei discipline școlare pentru pregătirea cadrelor didactice capabile la reorientări posterioare. Starea dinamică în care se afla catedra necesita eforturi intelectuale sporite atât din partea membrilor catedrei, cât și de la șeful ei. De la șef se cereau eforturi mari pentru a dezvolta permanent baza tehnico-materială și didactică. Cu timpul, catedra a obținut un teren de două hectare, unde a fost construită o bază tehnică cu blocuri de studii, garaje pentru parcul de mașini, tractoare și diverse agregate agricole. Catedra avea autodromul ei. Atelierele didactice dispuneau de un parc mare de strunguri, 10 din ele fiind cu acțiune programată.

În timpul acela făceam parte din componența unui Consiliu științifico-metodic unional de pe lângă Ministerul Învățământului Superior al Uniunii Sovietice. Aici se nășteau strategii noi de dezvoltare, se elaborau tehnologii de implementare a acestor strategii, inclusiv acele care aveau nevoie de experimentare la așa-numite Facultăți-pilot (Facultatea Discipline tehnice generale obținuse statutul de

Facultate-pilot). Faptul acesta m-a ajutat foarte mult la realizarea multiplelor probleme care se aflau în fața catedrei.

Aș dori să menționez că schimbările permanente în interiorul catedrei se realizau concomitent cu fondarea școlii științifice în domeniul radiofizicii și formarea colectivului de cercetători.

Un efort considerabil cerea și realizarea funcțiilor de prorector al secției Știință. La început, numărul de profesori care se ocupau cu munca de cercetare era mic (eu am fost a 7-a persoană din Institut care devenise candidat în științe). De laboratoare și centre științifice nici nu era vorba.

Prorectorului secției Știință în acei ani de formare a Institutului Pedagogic i se atribuiau funcții destul de dificile. Se soluționau multe probleme curente (unele chiar de rutină), dar, de rînd cu ele, au fost rezolvate și cîteva probleme cardinale:

- pregătirea corpului didactic titular (doctori în științe), folosind toate mijloacele posibile, ponderea revenindu-i sistemului de aspirantură cu destinație specială din centre mari științifice: Moscova, Leningrad, Kiev, Chișinău (Academia de Științe a Moldovei);
- acumularea unui anumit potențial de cadre științifice, crearea laboratoarelor, a școlilor științifice, tematica cercetărilor fiind recunoscută în Moldova și în alte centre științifice din Uniunea Sovietică;
- găsirea formelor și metodelor de antrenare în munca de cercetare științifică a studenților.

Pe parcursul anilor 1964-1986, în fostul Institut Pedagogic „Alecu Russo” au fost pregătiți 170 de candidați în științe (astăzi doctori în știință). Au fost create cîteva școli științifice conduse de doctori habilitați:

- Școala de Lingvistică Rusă condusă de doctorul habilitat, profesor universitar V. N. Mighirin;
- Școala științifică în domeniul Radiofizicii condusă de mine;

- Școala de Matematică cu două direcții – una în domeniul Analizei Funcționale, condusă de doctorul habilitat, profesor universitar Izrail Gohberg, și alta în domeniul Algebrei contemporane, condusă de doctorul habilitat, profesor universitar Valentin Belousov;
- Școala de Filologie „Moldovenească”, condusă de doctorul habilitat, profesor universitar Silviu Berejan.

În toată Uniunea Sovietică era bine cunoscut șeful catedrei Limbă și Literatură Franceză, romanistul V. Macarov care, mai târziu, devine doctor habilitat, profesor, iar în Moldova – doctorii conferențieri P. Medvețchi și P. Boțu.

Susțin tezele de doctor habilitat: Ana Bondarenco și Ion Manoli (filologie franceză), Albert Mețler (filologie germană), Larisa Bortă (filologie rusă, școala profesorului Victor Mighirin), Efim Mohorea (filozofie).

Cu mari dificultăți, în cadrul Institutului a fost organizată o societate științifică studentescă cu ramificări la majoritatea facultăților și catedrelor.

Lucrările de creație tehnică ale studenților de la facultatea Tehnică, Fizică și Matematică concureau cu succes cu lucrări analogice ale studenților de la Politehnica din Chișinău. Sistemul de organizare a lucrului științific studentesc în Institutul bălțean a fost prezentat la o Expoziție Unională în cadrul Complexului Expozițional Unional, fiind menționat cu medalia de argint.

În 1986 doctorul habilitat, profesorul universitar N. Filip este ales în funcție de rector interimar pentru un an de zile. După termenul sus-numit, la o ședință lărgită a Senatului, în baza rezultatelor obținute în anul experimental, Nicolae Filip devine rector.

Prezintă interes forma de alegere democratică încercată doar odată în Republica Moldova de atunci: preventiv, fusese editată o broșură specială cu 100 de întrebări care scoteau în evidență calitățile manageriale, profesionale, morale ș.a. ale unui rector. Alegerea s-a făcut

la o ședință lărgită a Senatului, la care au participat 80 persoane. La fiecare întrebare, au fost propuse trei variante: „foarte bine”, „satisfăcător”, „insuficient”, iar fiecare membru al Senatului trebuia să bifeze o variantă

Din an în an, Institutul „A. Russo” devenea tot mai renumit. Corpul didactic bine pregătit, baza materială destul de solidă, Biblioteca Științifică unică în Republică, rezultatele cercetărilor științifice ș.a. deveneau recunoscute în comunitatea științifică din țară.

Toate aceste performanțe i-a permis Rectoratului, în anul 1992, să înainteze Ministerului Învățământului și Științei propunerea de a reorganiza Institutul Pedagogic „A. Russo” în Universitate Pedagogică.

După mai multe discuții, pînă la urmă, în cadrul unei ședințe a Colegiului Ministerului Învățământului și Științei (ministrul Nicolae Mătcaș), propunerea a fost acceptată și înaintată Guvernului Republicii (premier Andrei Sangheli).

Spre surpriza multora, Guvernul Republicii a adoptat o hotărîre de a reorganiza Institutul Pedagogic bălțean în Universitate de Stat cu dreptul de a deschide și facultăți nepedagogice, specifice universităților clasice, cum ar fi Drept, Economie, Științe ale Naturii ș.a. Motivîndu-și această hotărîre, Guvernul a accentuat că nordul Republicii are nevoie de un Complex universitar în calitate de Centru Regional de pregătire a specialiștilor, de perfecționarea lor continuă și de Centru Regional de Cultură.

Reieșind din importanța Universității bălțene pentru nordul Republicii formulată de Guvern, ne-am asumat responsabilitatea de a pregăti specialiști (în afara celor pentru învățămînt, economie și jurisprudență) și specialiști cu altă destinație: actori de teatru, asistenți sociali, ingineri programatori, agronomi agroecologiști ș.a.

Entuziasmați de încrederea pe care ne-a acordat-o Guvernul, conducîndu-ne de sloganul „pofta vine mîncînd”, am înaintat propunerea de a redeschide (reînființa) în cadrul Universității a două instituții de învățămînt preuniversitar, care funcționase în orașul Bălți în perioada interbelică, fiind desființate de Puterea Sovietică. Prima –

prestigiosul liceu „Ion Creangă” înființat în anul 1906 (perioada regimului țarist) ca gimnaziu pentru băieți. În perioada dintre cele două războaie era singurul liceu din Nordul Basarabiei. Aici și-au făcut studiile o serie de personalități cunoscute mai apoi departe de meleagurile Moldovei: filologul nepereche Eugeniu Coșeriu, Vitalie Belous, fostul rector al Universității Tehnice din Iași (în prezent, director al Institutului Național de Inventică a României), doctorul arhitect Alexandru Budișteanu, fost arhitect principal al municipiului București și expert al Națiunilor Unite în domeniul arhitecturii, Nicolae Testemițanu, fost rector al Institutului de Medicină din Chișinău și Ministrul Ocrotirii Sănătății din Moldova etc. A doua – Școala Normală, forjerie de cadre pedagogice pentru învățămîntul primar din nordul Basarabiei din perioada sus-numită. Se preconiza că aceste instituții vor fi finanțate din bugetul republican, cu rol de școli-pilot (de aplicații) pentru universitate.

O altă problemă pusă era aceea de înființare a unui Centru oficializat de perfecționare a cadrelor didactice din învățămîntul preuniversitar și a asistenților sociali finanțat din bugetul republican.

Am obținut permisiunea de înființare a acestor structuri, am făcut demersurile și argumentările corespunzătoare.

La 21 mai 1992 apare Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova prin care Institutul Pedagogic este reorganizat în Universitatea de Stat „Alec Russo”.

La început în componența Universității erau 5 facultăți:

1. Facultatea Filologie;
2. Facultatea Tehnică, Fizică și Matematică;
3. Facultatea Limbi și Literaturi Străine;
4. Facultatea Pedagogie și Psihologie;
5. Facultatea Muzică și Pedagogie Muzicală.

La Universitate își făceau studiile circa 2200 studenți, toți fiind bugetari (cheltuielile erau finanțate din bugetul statului). Nu erau atunci studenți cu studii contra plată și ca urmare Universitatea nu posedea un fond extrabugetar, pe

care îl are în prezent. Fondul Universității de atunci era foarte modest, salariile cadrelor didactice erau foarte mici. Erau mizere și sumele prevăzute pentru reparațiile curente și capitale, pentru energia electrică, pentru procurarea literaturii.

Treptat, își fac apariția structurile suplimentare în conformitate cu strategia de restructurare a Institutului Pedagogic în Universitate Clasică.

Mai jos, este prezentată dinamica creșterii structurilor noi în incinta Universității:

1995 – se deschide Facultatea Economie și Drept;

1995 – se deschide Liceul Teoretic „Ion Creangă” și Școala Normală (ulterior, Colegiul Pedagogic);

1998 – se divizează în două facultăți separate Facultatea Economie și Drept;

2000 – se deschide Centrul de perfecționare și reciclare;

2003 – se deschide Facultatea Științe ale Naturii și Agroecologie;

2003 – se deschide o clasă cu profil Arte în cadrul Liceului Teoretic „Ion Creangă”, pentru ca în anul de studii 2005-2006 să fie separat în Liceu de Arte autonom.

Pe lângă cele opt facultăți și 28 de catedre, funcționează 86 de laboratoare, săli specializate și cabinete didactice, 14 colective de creație și 6 laboratoare științifice.

Odată cu apariția structurilor suplimentare, apare și învățământul prin contract. Drept rezultat, se naște fondul universitar extrabugetar, ce schimbă situația financiară a universității. Se efectuează reparații capitale, se procură utilaje necesare pentru o organizare decentă a procesului de instruire și a cercetărilor științifice, crește fondul pentru procurarea literaturii, se adaugă suplimente la salariile profesorilor și colaboratorilor etc.

Crește numărul de studenți, ce duce la un deficit de spațiu pentru învățământ. Se începe construcția unor noi blocuri de studii și cămine studentești.

În octombrie 2005, Școala Superioară bălțeană împlinește 60 de ani de existență și activitate.

În primul an de existență, la Institutul Învățătoresc din Bălți își făceau studiile 120 de studenți cu un corp didactic de 13 persoane, localizat în fosta clădire a Liceului de fete „Domnița Ileana” înființat în 1937 (azi blocul nr.1, etajul I – administrația Universității, etajul II – laboratoare de electronică și clase de computere).

La această dată jubiliară Complexul Universitar Bălțean include în componența sa 8 facultăți, un Liceu Teoretic, un Liceu de Arte, un Colegiu Pedagogic, un Centru de Perfecționare a Cadrelor cu un efectiv de circa 11000 de studenți, 600 de elevi, un corp didactic de circa 500 colaboratori și un personal de deservire de 800 de unități.

Biblioteca Universitară, localizată într-o clădire monumentală, construită special cu respectarea tehnologiilor funcționale de activitate a cititorilor, conține circa 130000 de exemplare (cărți și publicații periodice), plasându-se pe locul III printre bibliotecile din țară (cedînd doar Bibliotecii Naționale și celei a Universității de Stat din Moldova).

În ultimii 5 ani, au fost construite 3 blocuri de studii cu o suprafață de 1200 m² pentru 3 facultăți: Drept, Economie, Limbi și Literaturi Străine. La moment, sînt în plină desfășurare lucrările de construcție încă a 3 blocuri (cu o suprafață de 12000 m²) pentru facultățile: Tehnică, Fizică, Matematică și Informatică, Științe ale Naturii și Agroecologie, Muzică și Pedagogie Muzicală, ce va include în componența sa și Liceul de Arte.

La începutul anului calendaristic 2005, a fost construită și dată în exploatare o cazangerie autonomă modernă ce asigură cu energie termică întregul complex universitar.

Se construiește și un cămin studentesc modern cu 200 de locuri. Peste un an va începe construcția unui complex sportiv cu o sală polivalentă, după cerințele sportului performant, un bazin de înot cu lungimea de 25 m. Pe același teritoriu se va construi și un cămin studentesc cu încăperi locative de tipul „garsonieră”.

Toate blocurile de studii, Biblioteca Științifică, căminele studentești și complexul sportiv se află pe un teritoriu

compact, ce asigură organizarea procesului de instruire a circa 12000 de studenți și elevi într-un singur schimb.

CERCETĂRI IN DOMENIUL RADIOFIZICII ȘI ELECTRONICII

Tehnica militară sovietică, folosită în ultimii ani de război, a evidențiat nivelul scăzut al aparatelor electronice. Acesta era și motivul dezvoltării foarte lente a tehnicii electronice de calcul, care lua start în acele timpuri. Teleghidarea rachetelor zburătoare, reactoarele atomice, televiziunea aveau nevoie de o tehnică electronică avansată.

Ca urmare, în primii ani de după război, s-au luat măsuri drastice de intensificare a cercetărilor în domeniile electronicii și radiofizicii în diverse instituții de cercetări științifice, inclusiv în cadrul Facultății de Fizică a Universității de Stat „M. V. Lomonosov” din Moscova.

Acestei universități i s-a atribuit și rolul principal în pregătirea specialiștilor de diferite nivele în acest domeniu.

Se cerea și o extindere a procesului de pregătire a cadrelor de profil și organizarea a cât mai multor centre de cercetări științifice în domeniul dat. Cu alte cuvinte, se impunea dezvoltarea unei anumite tehnici electronice în toată țara.

Acest proces a început prin organizarea cursurilor postuniversitare anuale speciale de studiere aprofundată în domeniul radiofizicii și electronicii în cadrul Facultății de Fizică a Universității din Moscova (ceea ce astăzi ar corespunde cursurilor aprofundate de masterat).

La aceste cursuri, erau cooptați tineri fizicieni de perspectivă din toate centrele mari universitare ale țării. Prelegerile erau susținute de savanți cu renume, academicieni, iar cursurile practice speciale de tineri entuziaști cu mare perspectivă în munca de cercetare.

După absolvirea Universității de Stat din Chișinău și după doi ani de activitate în învățământul superior, devin audient al acestor cursuri prestigioase.

La finele anului de studii, după susținerea a 6 examene și 7 colocvii, mi s-a propus să mai facem o școală propedeutică de 2 ani în cadrul institutului natal, în funcție de cadru didactic. În timpul studiilor, mi-am îmbogățit cunoștințele teoretice și practice, pregătind câteva cursuri teoretice de profil și 1-2 cursuri practice. Caracterul cursurilor era determinat de particularitățile temei de cercetare științifică viitoare din cadrul doctoranturii.

Revenind la Institutul Pedagogic din Bălți, am pregătit și am ținut un curs de fizică teoretică „Electrodinamica” și unul semiteoretic-semiaplicativ „Bazele Electronicii”. Concomitent am condus două cursuri practice speciale: unul de „Radioconstrucții” și un ciclu de lucrări de laborator la „Radiotehnică”.

După o pregătire de trei ani în domeniul radiofizicii și electronicii, devin aspirant (doctorand) la catedra „Iradie și Propagare a Radioundelor” de la Facultatea de Fizică a Universității „M. V. Lomonosov” din Moscova.

În calitate de aspirant, mi se propune efectuarea cercetărilor experimentale ale caracterului fluctuant al semnalelor radio (radiosemnalelor) în gama de unde centimetrice, radiosemnalelor care se propagau prin păturile de jos ale troposferei la granița de contact dintre atmosferă și suprafața Terrei.

Au fost efectuate două cicluri de experimente analogice: unul pe uscat și altul pe mare. Ele se completau și, slavă Domnului, rezultatele obținute erau asemănătoare, mărinind credibilitatea lor.

Cercetările experimentale au depistat o influență puternică a neomogenităților troposferice și cele ale suprafeței Terrei, introducând un anumit grad de instabilitate a semnalelor recepționale. Au fost determinate razele de corelație a fluctuațiilor în timp și în spațiu, evidențiind metodele de recepție optimală.

Rezultatele principale ale analizei corelaționale în timp și spațiu a fluctuațiilor radiosemnalelor de unde centimetrice la propagarea lor prin straturile de jos ale troposferei au fost expuse în 8 articole științifice, publicate în reviste științifice de specialitate și prezentate la conferințe științifice de profil.

Integral, rezultatele au fost reflectate în teza de doctor în științe fizico-matematice susținută la Universitatea din Leningrad.

După reîntoarcere la Institutul Pedagogic natal, este pusă în discuție problema organizării unui centru de cercetări științifice în domeniul radiofizicii în Moldova, ce va cerceta structura neomogenă a ionosferei. Se propunea de a experimenta și analiza structura și dinamica neomogenităților anizotrope ale plasmei ionosferice la latitudini medii geografice, dacă ele există.

În anii 60-70 ai secolului XX, diverse centre radiofizice din Uniunea Sovietică, SUA, Canada și Anglia au efectuat cercetări ample, acumulând nu puține date referitoare la existența și influența neomogenităților izotrope ale plasmei ionosferice asupra procesului de formare a radiosemnalelor dispersate de aceste neomogenități.

Se știa că în zona polară și cea ecuatorială în stratul E ionosferic (localizat la o înălțime medie de 100 km) există neomogenități anizotrope ale plasmei ionosferice orientate în direcția liniilor de forță a câmpului geomagnetic.

Cît privește problema existenței neomogenităților anizotrope ionosferice la latitudini medii și influența lor asupra procesului de propagare a radioundelor, aceasta era o problemă nouă și despre ea se știa foarte puțin în această perioadă.

În anii 70 ai secolului XX se cunoșteau numai două cicluri de experimente în acest domeniu. Primul, organizat în SUA de către Centrul de Radiofizică de la Universitatea din Stendford, al doilea – în Japonia. Scopul ambelor cicluri de experimente era depistarea apariției neomogenității naturale anizotrope ionosferice la latitudini medii. Experimentele au depistat existența neomogenităților

anizotrope orientate în direcția câmpului magnetic terestru, în stratul E ionosferic.

Aparatura militară folosită de autorii acestor experimente nu permitea studierea microstructurii acestor semnale. Dar anume descifrarea microstructurii radiosemnalelor dispersate de aceste neomogenități putea să evidențieze structura fină a zonei ionosferice responsabilă de formarea acestor radiosemnale.

În fața grupului bălțean de radiofizicieni stătea problema organizării unei baze tehnice, care ar permite o studiere a fenomenelor cercetate sub toate aspectele.

Pentru realizarea experimentelor s-a propus utilizarea a două centre de emisie existente în două regiuni ale țării: Universitatea de Stat din Cazan și Institutul de Radiocomunicații de la Odesa.

A fost elaborată geometria acestui tip de propagare a radioundelor ultracurte, reieșind din ipoteza că în stratul E ionosferic apar neomogenități anizotrope orientate în câmpul geomagnetic și că ele dispersează în anumit mod unda incidentă.

Au fost determinate 3 trasee experimentale posibile: Kazan – împrejurimile Bălțului, Odesa – Kspiisk, Odesa – Lvov.

A fost efectuat un volum mare de lucrări ingineresti foarte complicate de utilare a complexului de recepție a radiosemnalelor dispersate de neomogenitățile anizotrope.

Volumul mare de lucrări cerea completarea treptată a grupului de cercetători cu personal calificat: constructori experimentați în domeniul radioului, teoreticieni. S-a evidențiat vestitul radioamator, lectorul superior Anatol Șleahovoi, teoreticianul Efim Gleibman, lector superior, un universal care cunoștea, în aceeași măsură, atât fizica, cât și matematica.

Au urmat mai mulți ani de încercări experimentale cu următoarele rezultate: determinarea radiotraseului optimal (s-a dovedit a fi Odesa-Kspiisk), interpretarea fizică a fenomenelor descoperite, elaborarea metodelor de calcul a energiciei radiotraseelor, care au pus baza unei analize

teoretice a proceselor ce au loc în plasma neomogenă sub acțiunea câmpului magnetic al Pământului.

La începutul anilor 80, s-a constatat că neomogenitățile anizotropice în straturile ionosferice, orientate în direcția câmpului magnetic terestru, pot fi create în mod artificial.

Radiofizicienii bălțeni au colaborat pe parcursul lucrărilor experimentale cu mai multe instituții din țară: Institutul de „Magnetism Terestru, Ionosferă și Propagare a Radioundelor” din Leningrad, „Institutul de Magnetism Terestru, Ionosferă și Propagare a Undelor Radio” din Moscova, „Institutul de Radiofizică” din Nijni Novgorod cu partenerii săi din Alma-Ata, Ioșcar-Ola, Habarovsk, Kiev).

Grație activităților de cercetare, la Bălți s-a constituit o școală de radiofizică. În cadrul acestei școli au fost susținute două teze de doctor habilitat și trei teze de doctor. La moment, se finisează încă o teză de doctor habilitat și o teză de doctor.

Începând cu anul 1992, la Universitatea „A. Russo” funcționează doctorantura la specialitatea „Radiofizică”.*

* Rezultatele investigațiilor profesorului Nicolae Filip sînt reflectate în mai bine de 200 de publicații: 5 monografii, 65 de articole științifice, 25 de referate științifice, 15 rapoarte științifice etc.

ÎNTRE TINEREȚE ȘI MATURITATE

(Despre anii milităriei)

După multe chinuri de antrenament militar în condiții de război, organizate într-un regiment de pregătire a rezervelor pentru fronturile de luptă, cantonat în orașul Dneprodzerjinsk, sosise și ziua cînd am fost îmbarcați în vagoane de marfă și trimiși în direcția României, care încheiase deja un armistițiu de război și trecuse de partea sovieticilor.

Fiecare din ostași își punea o serie de întrebări (Unde mergem? Cum va fi acolo? Ne vom întoarce cîndva la baștină?), care rămîneau fără răspuns, fiindcă în armată nu se pun astfel de întrebări, deoarece răspunsurile rămîn a fi taine militare.

Ne-a părut bine cînd, într-o noapte de noiembrie, trenul se opri la marginea satului Sofia. Vestea că primul eșalon de moldoveni, care se îndrepta spre front, a staționat în gară, se răspîndi imediat în fiecare casă și peste o jumătate de oră în jurul trenului forfoteau toți locuitorii acestui cătun.

Venise și fratele meu mai mic (tata și fratele mai mare erau mobilizați) cu o pîine, o bucată de brînză și un ulcioraș cu vin. Mă bucurasem nespus de mult.

Trenul trecu Prutul și se opri la Suceava, unde am fost debarcați și cazați în niște corturi extrem de friguroase. Nu era deloc mai bine decît în Ucraina. Flămînzii și înghețați încărcam vagoane cu grîu considerat captură de război.

Într-o bună dimineață, în unitatea noastră militară sosește un grup mic de ofițeri (2 locotenenți și un maior cu numele Gurevici), care au format un grup de 20 de soldați tineri cu carte pentru o misiune specială, din care făceam și eu parte. Am aflat mai tîrziu că erau ofițeri intendenți, specialiști în problemele de capturare a trofeelor de război.

Am fost prin mai multe orașe din România: Roman, Focșani, Buzău, luînd cunoștință de viața oamenilor de acolo. La Buzău, de exemplu, am întîlnit pe stradă o fostă profesoară din satul Sofia. De la ea aflasem că mai multe

familii din satul natal erau în refugiu la Buzău, ținând în secret locul de trai, având frică să nu fie trimiși în Moldova Sovietică și deportați în Siberia.

În noaptea care urma am avut o întâlnire conspirativă cu refugiații din satul meu, aflând multe despre starea lor complicată și povestindu-le despre situația din sat.

După mai multe zile de staționare în România, am plecat în Ungaria, oprindu-ne în orașelul Senteș, de o frumusețe rară, cu strada centrală pavată cu cărămidă dură de culoare galbenă. Ne supuneam unei secții din cadrul Comandamentului Frontului Doi Ucrainean.

Aici am activat câteva luni și am aflat multe lucruri despre realitățile europene. Am călătorit prin mai multe localități, fiind trimis mereu la Comandamentul Frontului pentru a transmite diverse informații referitoare la procesul de acumulare a trofeelor capturate.

După câteva luni, misiunea grupului de militari din or. Senteș luă sfârșit și cei 20 de ostași s-au întors în brigadă, iar eu, împreună cu maiorul Gurevici, am fost deplasat în or. Arad din România.

Funcția mea rămăsese aceeași, numai calea pînă la Comandamentul Frontului devenise mai lungă, avînd posibilitate, în felul acesta, să cunosc mai multe localități și fenomene.

La Arad, pentru prima oară în viață văzusem un adevărat Mareșal. E vorba de Mareșalii Malinovski și Vorosilov, care venise în funcție de inspecție specială.

După un timp oarecare m-am reîntors în Brigada militară la care aparțineam și care a fost cantonată în Budapesta. Aici m-am aflat aproape 3 luni, timp în care, paralel cu serviciul zilnic, aveam permisiunea și posibilitatea de a face cunoștință cu diverse raioane și sectoare ale unui oraș european, frumos și interesant chiar și după bombardamentele masive de război. Nu o singură dată am frecventat Parcul Național, unde lîngă statuia lui G. Washington se promovau ceremonii dedicate Zilei Naționale a SUA. Aici am văzut pentru prima oară soldați și

ofițeri americani, care prin uniforma lor militară nu se deosebeau unii de alții, ofițerii purtînd doar epoleți.

Din Budapesta unitatea noastră militară a fost transferată și cantonată la Iași, unde erau aduse și inventariate trofeele de război din Ungaria și Austria. Lucrările respective erau efectuate de personalul unității noastre militare sub supravegherea ofițerilor administratori.

Eu îndeplineam funcțiile de secretar tehnic al acestei unități, avînd o permisiune permanentă de deplasare în diferite locuri din oraș. Am avut câteva întâlniri cu studenți de la Universitatea „A. I. Cuza” și cei de la Politehnică.

Ar fi natural să încerc a aprecia valoarea acestor ani militari pentru devenirea mea ca personalitate și pot afirma cu toată siguranța că au avut un rol vădit pozitiv.

Chiar primele opt luni de călire fizică și alimentare foarte proastă m-au ajutat să pot aprecia la justa valoare „binele” și „răul”, să înțeleg ce înseamnă „greutățile” și cum să lupti cu ele.

Perioada de activitate în țările din Europa a fost pentru mine un fel de introducere în problemele europene postbelice. Am învățat să iau decizii independente în soluționarea diverselor probleme, dezvoltîndu-mi potențialul intelectual. Am avut posibilitatea să comunic cu diverse personalități atît militare cît și civile, unele din ele cu capacități intelectuale deosebite. Am trecut o școală serioasă de maturizare și intelectualizare.

În vara anului 1946 am fost demobilizat înainte de termen împreună cu alți tineri ce terminase câteva clase secundare spre a ne încadra în învățămîntul primar, unde se simțea o lipsă enormă de dascăli din cauza că mulți învățători se refugiaseră în România și numărul de elevi crescuse brusc (învățămîntul primar devenise obligatoriu).

Am primit demobilizarea cu mare bucurie, deși eram informați despre seceta ce bîntuia în Moldova. N-am acceptat funcția de învățător de clase primare, hotărît să continui studiile pentru a deveni student. Situația era de partea mea: în sat se formase clasa a VIII-a, avînd ca elevi

absolvenții clasei a VII-a din anul de învățămînt 1945-1946, în care m-am înscris și eu.

Au trecut ani de muncă asiduă în condiții extrem de grele. Am parcurs toate treptele de învățămînt: preuniversitar, universitar și postuniversitar....

APRECIERI ALE PERSONALITĂȚII

ACAD. NICOLAE FILIP

<...> Viața lui N. Filip este un adevărat exemplu de o dăruire totală activității pedagogice și științifice. Generații de studenți au crescut și s-au format grație prezenței Domniei sale în sălile universitare. Om de o vastă erudiție, de o cultură elevată, de o remarcabilă cumsecădenie și noblețe sufletească – așa este N. Filip.

Destinul lui Nicolae Filip este un destin exemplar, configurat cu perseverență de-a lungul anilor pe potruva firii marcate de omenie, pe potruva vocației distinse. În pofida vicisitudinilor timpului, Dl profesor a știut să determine cu precizie obiectivele, să muncească cu sîrg și dragoste întru realizarea lor, valorificînd efectiv potențialul și trăgînd o brazdă adîncă pe ogorul culturii, al învățămîntului și științei. Și dacă Universitatea „A. Russo” s-a afirmat în republică drept o instituție de netăgăduită importanță, drept un centru universitar, cu propriile identități și un nume de rezonanță, iar absolvenții universității s-au afirmat cu succes în multiple domenii, acesta este și marele merit care aparține cu desăvîrșire Dlui N. Filip.

Apreciat la Bălți și la Chișinău, la București și la Moscova, la Iași și la Sankt-Petersburg, la Nijni Novgorod și la Kiev, precum și la Cambridge, N. Filip și-a spus propriul cuvînt în știința radiofizicii. Monografiile, studiile, articolele Domniei sale, prelegerile de suflet ținute în fața studenților, a doctoranzilor și a învățătorilor din republică constituie și vor constitui o contribuție importantă la avansarea Moldovei pe calea progresului

***Gheorghe Rusnac,
Președintele consiliului
Rectorilor din Moldova***

<...> Cercetările Dlui N. Filip au demonstrat posibilitatea utilizării radiolocatorului de unde centimetrice

la defectarea obiectelor ce zboară la înălțimi mici deasupra Pământului.

N. Filip a fost inițiatorul lucrărilor de cercetare privind structura neomogenă anizotropică a ionosferei și evidențierea posibilităților de creare a canalelor ionosferice netradiționale de radiocomunicație. În cadrul acestor lucrări a fost determinată geometria propagării undelor radioultrascurte dispersate, fiind efectuat un volum considerabil de lucrări ingineresti privind crearea emițătoarelor puternice, dispozitivelor sensibile de recepție și a mijloacelor de măsurări radiotehnice. A fost de asemenea realizată o întreagă gamă de cercetări experimentale, care au pus bazele unei analize teoretice a proceselor ce au loc în plasma neomogenă sub acțiunea câmpului magnetic al Pământului.

Oamenii de știință bălțeni s-au inclus în cercetările efectuate în instituțiile de profil de peste hotarele Moldovei: Moscova, Nijni Novgorod ș.a., fiind elaborate metode performante de cercetare și de prelucrare a datelor experimentale deținute.

Activitatea de cercetare a Dlui N. Filip s-a soldat cu obținerea binemeritată a mai multor titluri științifice și universitare.

Sub egida Domniei Sale în or. Bălți, capitala nordului Republicii Moldova, a fost fondată școala de radiofizică, în cadrul căreia au fost deja susținute teze de doctor și doctor habilitat în științe.

Este binecunoscut aportul lui N. Filip la organizarea și dezvoltarea învățământului universitar, implementarea noilor tehnologii de instruire, informatizarea învățământului și automatizarea deservirii în bibliotecă, lărgirea ariilor de internaționalizare a procesului de instruire și cercetare odată cu crearea Centrului Moldo-American de inițiativă.

Succesele obținute în știință și activitatea de instruire a cadrelor au fost înalt apreciate de conducerea Republicii Moldova, acordându-i-se binemeritatele titluri de Laureat al Premiului de Stat al Moldovei în domeniul științei și tehnicii, Doctor Honoris Cauza al Universității Tehnice „Gh. Asachi”

din Iași, Lucrător Emerit al Școlii Superioare din Moldova, cavaler al ordinului „Gloria Muncii”.

**Andrei Andrieș,
Președintele Academiei
de Științe a Moldovei**

<...> Grație capacităților intelectuale alese, talentului organizatoric excelent, muncii asidue, caracteristică pentru cei mai buni fii ai neamului, N. Filip a fost mereu în ascendență pe toate făgașele de activitate: didactic, de cercetare științifică, administrativ.

Faptul că Universitatea din Bălți, condusă de academicianul N. Filip, a devenit un centru de cercetare cu renume în domeniul radiofizicii, fizicii atmosferei și ionosferei, este unul din meritele care incontestabil aparțin Domniei sale. Cele 5 monografii și 200 de publicații științifice reflectă rezultatele unei munci perseverente, plină de inspirație pe parcursul a aproape 5 decenii.

Harul inovativ dinamic, cugetul creativ proprii lui N. Filip se evidențiază în toate cele gândite, plătuite și realizate în Centrul Universitar din mun. Bălți: implementarea tehnologiilor noi, trecerea la pregătirea cadrelor de larg profil pentru economia națională ...

În perioada de criză social-economică prin care trece țara, Universitatea „A. Russo” face față cu demnitate situației dificile și se confirmă ca un centru excelent în pregătirea cadrelor de toate rangurile, inclusiv științifice, ca un centru de cultură, ca un focar de relansare a economiei naționale și a dezvoltării sociale.

Universitatea dirijată de academicianul N. Filip este un templu al educației, științei, culturii cu care se mîndrește țara.

**Un grup de academicieni
de la Institutul de Fizică
Aplicată a AȘ a Moldovei**

<...> Activitatea laborioasă didactică, științifică și tehnică îl consacră pe profesorul Nicolae Filip un dascăl, un

deschizător de drumuri, un precursor. Impresionanta sa activitatea științifică și de cercetare în domeniul fizicii a lăsat adânc amprenta atât în conștiința oamenilor de știință, cât și a discipolilor săi, care regăsesc în profesorul Nicolae Filip un exemplu remarcabil de muncă neostoită și devotament.

La fel de extraordinară este evoluția sa ca om al universității. În calitate de rector al Universității „A. Russo”, profesorul Nicolae Filip a înțeles că un învățământ modern presupune transformări radicale de structură și organizare, de schimbări profunde de mentalitate. Cu o gândire orientată spre viitor, Dl rector a intervenit creator, după o concepție proprie, în restructurarea instituției de învățământ superior din Bălți, făcând din universitatea pe care o conduce un centru de cultură și de formare a tinerelor cadre competente de care are nevoie țara.

Caracterizat de o vervă și un dinamism inepuizabil, de o deosebită claritate a ideilor, profesorul Nicolae Filip se bucură de aprecierea și stima colegilor, studenților și colaboratorilor.

Emil Constantin
Rector al Universității
„Dunărea de Jos” din
Galați, prof. dr. ing.

<...> Fiu de țărani din satul Sofia, județul Bălți, Nicolae Filip a făcut o carieră strălucită, atingând cele mai înalte culmi în domeniul profesat, urcând treaptă cu treaptă traseul de la lector, lector superior, conferențiar, profesor, șef catedră, prorector pentru știință pînă la rector, concomitent obținînd și titluri științifice.

Experiența bogată acumulată pe parcursul a cinci decenii este împărtășită cu multă dragoste și dăruire colegilor și discipolilor. Multe generații de tineri păstrează cu sfințenie profunda recunoștință pentru cunoștințele altoite de Dl N. Filip pentru bunătatea și susținerea acordată la momentul oportun.

Pentru meritele deosebite în știință, N. Filip a fost ales membru de Onoare al Academiei de Științe din Moldova, membru titular al Academiei Internaționale de Științe a Școlii Superioare. Profesorul N. Filip este apreciat și de Centrul Biografic Internațional din Anglia printre cele 2000 de personalități marcante ale secolului XXI.

Ion Ababii,
Rectorul Universității de
Stat de Medicină și Farmacie
„Nicolae Testemițanu”

<...> Aproape o jumătate de secol numele lui N. Filip e legat de Universitatea de Stat „A. Russo”. Perseverența Domniei sale a servit și servește exemplu pentru cadrele didactice și cercetătorii din Moldova.

Domnul N. Filip a trecut toate treptele didactice și științifice, la fiecare din ele manifestîndu-se atât ca profesor merituos, cât și ca savant notoriu.

A fost întotdeauna la locul potrivit că doar datorită calităților excepționale de savant și organizator a fost posibil ca în Bălți să se nască o școală veritabilă de radiofizică.

În cei 15 ani de cînd Dl N. Filip este rector, Universitatea de Stat „A. Russo” cunoaște o prosperare continuă în ciuda condițiilor grele din ultimii ani. Complexul Universitar Bălți cu cele 8 facultăți, filiala Universității „A. I. Cuza” din Iași, Colegiul Pedagogic, Liceul Teoretic Regional deschide noi căi de restructurare a învățămîntului în țară și este un important centru științific, didactic, cultural atât pentru Nordul republicii, cât și pentru întreaga Moldovă.

Vasta și fructuoasă activitate încununată de monografii, numeroase publicații, discipoli îl plasează pe Dl Filip printre personalitățile marcante ale Moldovei. Numeroasele mențiuni și titluri științifice sînt completate de respectul tuturor celor care l-au cunoscut pe profesorul Nicolae Filip.

Cercetătorii Institutului de
Matematică și Informatică Aplicată
al Academiei de Științe a
Republicii Moldova

<...> Profesorul N. Filip a muncit cu abnegație și dăruire de sine mulți ani, atât pe tărîmul pedagogic-cultural, cît și pe cel științific, contribuind din plin la prosperarea științelor în Republica Moldova. A cunoscut gustul pîinii dulci de lector începător, urmat de alte urcușuri ale învățămîntului, ca, actualmente, să ne bucurăm de roadele muncii Domniei sale în calitate de Rector al Universității „A. Russo”.

Pretutindenii, înconjurat de prieteni și discipoli, N. Filip și-a afirmat competența, autoritatea, onestitatea, tactul, corectitudinea și generozitatea, bucurîndu-se de un respect binemeritat.

Deținînd funcția de rector al Universității „A. Russo”, profesorul Filip a dat dovadă de înalte calități profesionale, calități excepționale de cercetător, bun organizator și îndrumător al cadrelor pedagogice în formare. Anume acestei instituții N. Filip i-a dedicat toată energia, capacitățile și speranțele. Universitatea bălțeană s-a afirmat drept o instituție de prestigiu, cu un nume propriu, iar discipolii i-au adus faima numelui în diverse colțuri ale Republicii și în multiple domenii de activitate ale pedagogiei, economiei, culturii.

Victor Guțuleac
Prof. univ.,
Rectorul Academiei de
Poliție „Ștefan cel Mare”.

<...> Academicianul N. Filip este un specialist de forță în domeniul radiofizicii și radioelectronicii cunoscut atât în Moldova, precum și peste hotarele ei. O gamă întregă de cercetări experimentale au permis să se elaboreze metode de calcul al energiei traseelor radio, ce au stat la bazele unei analize teoretice a proceselor care au loc în plasma neomogenă sub acțiunea cîmpului magnetic al Pămîntului. Rezultatele obținute de savanții bălțeni, în frunte cu DI Filip,

în domeniul nominalizat sînt unicele, cu o importanță incontestabilă în plan teoretic și practic.

Remarcabile sînt rezultatele Dlui Filip în domeniul restructurării învățămîntului, inclusiv al celui universitar. Universitatea bălțeană condusă de academicianul N. Filip a devenit un centru universitar care activează în colaborare cu multe centre științifice și didactice din țară și de peste hotarele ei.

P. Tolocenco
Rectorul Universității de
de Stat din Tiraspol

<...> Născut într-o familie de țărani, prin străduință, onestitate, sîrguință, DI N. Filip avansează cu mari succese pe tărîmul pedagogiei și științei. Academician, doctor habilitat, specialist remarcabil în radiofizică, grație activităților permanente de cercetare, profesorul N. Filip constituie o școală de radiofizică, rezultatele căreia au fost utilizate în multe centre științifice din lume.

În cadrul Republicii Moldova și peste hotarele ei, N. Filip s-a afirmat și ca un pedagog, promotor al noului cu un spirit competitiv. Este bine cunoscut aportul Domniei sale întru reformarea învățămîntului, inclusiv a celui universitar din țară.

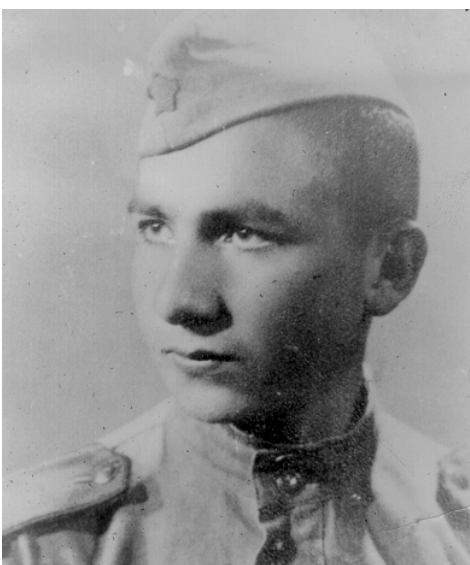
N. Filip este cunoscut ca un conducător grijuliu, responsabil de dezvoltarea bazei tehnico-materiale, de organizarea procesului educațional în universitate.

Corpul profesoral-științific și managerial al Universității, condus de profesorul N. Filip, dau dovadă de exigență și responsabilități sporite. Abnegația, dăruirea de sine a profesorilor au dat rezultate incontestabile: în republică este greu de găsit o instituție de învățămînt unde nu ar activa cel puțin un absolvent al Universității de Stat „A. Russo”.

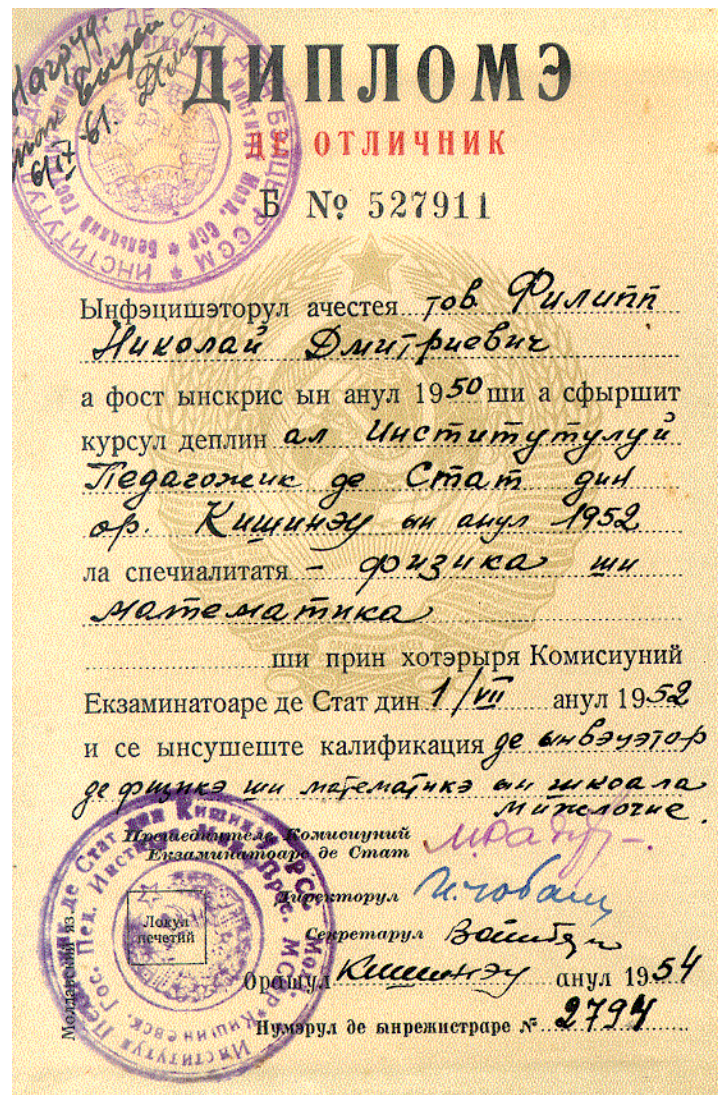
D. Ivanov
Președintele Consiliului Republican
al Sindicatului Educației și Științei
din Moldova.

Nicolae Filip – elev în anul 2, învățămînt secundar, Bălți

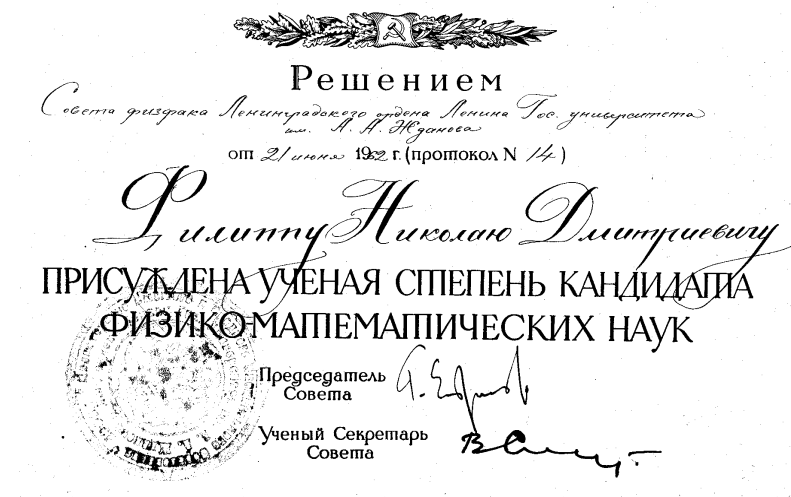
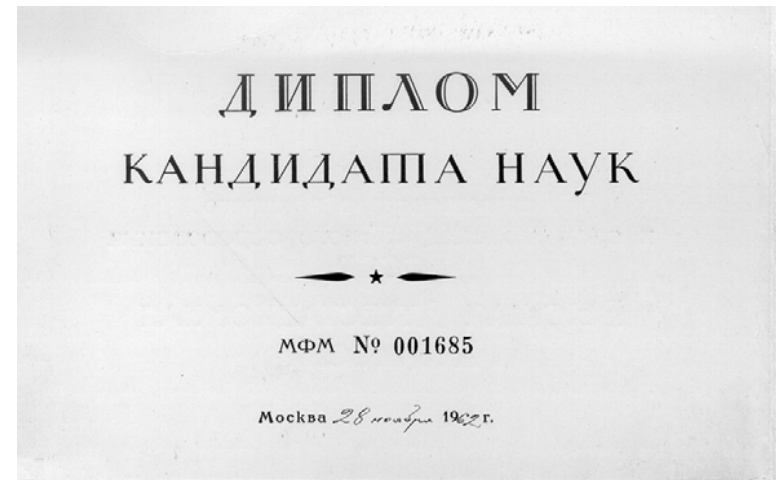
Nicolae Filip – ostaș al Armatei Sovietice (1944-1946)

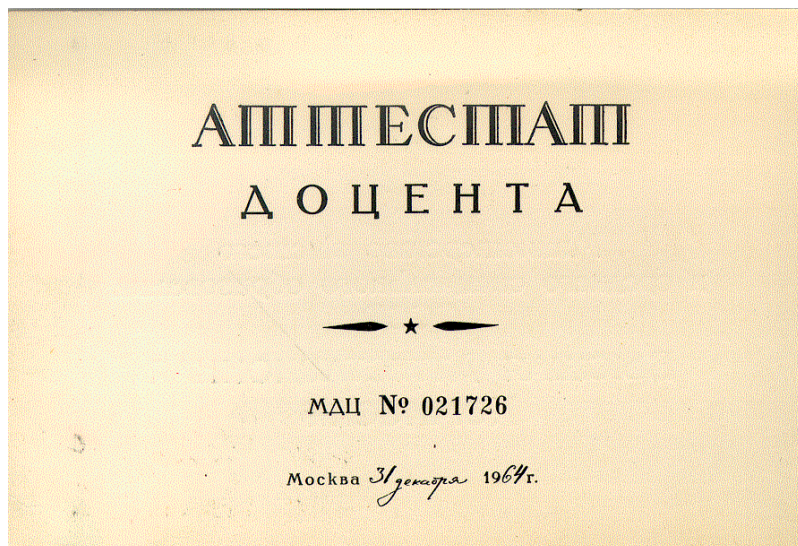
Anul 1952. Nicolae Filip – deținător al diplomei cu mențiune al Institutului Pedagogic de Stat din Chișinău

Anul 1955. Nicolae Filip – audient al cursurilor aprofundate de radioelectronică la Universitatea de Stat din Moscova

Anul 1962. Conferirea titlului științific de candidat (doctor) în științe fizico-matematice

Anul 1965. Nicolae Filip în timpul unui experiment.

Anul 1964. Conferirea titlului științifico-didactic – conferențiar.

Împreună cu cosmonautul Gheorghe Gherghel

ДИПЛОМ

Прин Указул Президиумулуй
Советулуй Супрем ал РСС Молдовенешть

дин 11 май 1973

тов. Филип
Николай Дмитриевич
центру шкулэ родникэ ши ынделунга-
тэ ла преэтиря ши едукаря унор спе-
циализть де ыналтэ квалификаре пар-
тиципаре активэ ла ваяа обштьскэ а
республикий

и с'а конферит титлул онорифик
де лукрэтор емерит ал школий супериоаре
дин РСС Молдовеняскэ

Президиумул
Советулуй Супрем ал РСС Молдовенешть

Советулуй Президиумулуй
Советулуй Супрем ал РСС Молдовенешть

Ливант
Врагын

Anul 1973. Conferirea titlului onorific de Lucrător Emerit al școlii
superioare

Anul 1979. Susținerea tezei de doctor habilitat în științe fizico-
matematice

Anul 1980. Doctorului habilitat Nicolae Filip i se conferă titlul
didactic de profesor universitar

Anul 1983. Profesorul Nicolae Filip este decorat cu medalia de argint al Expoziției Realizărilor Economiei Naționale al U.R.S.S.

1986. la începutul carierei de rector

În anul 1988 rectorul Nicolae Filip este ales Membru al Consiliului Unional pentru învățămîntul public dîn U.R.S.S.

Anul 1995. Ședință de lucru cu parteneri din Germania, Olanda, Grecia în cadrul proiectului TEMPUS TACIS

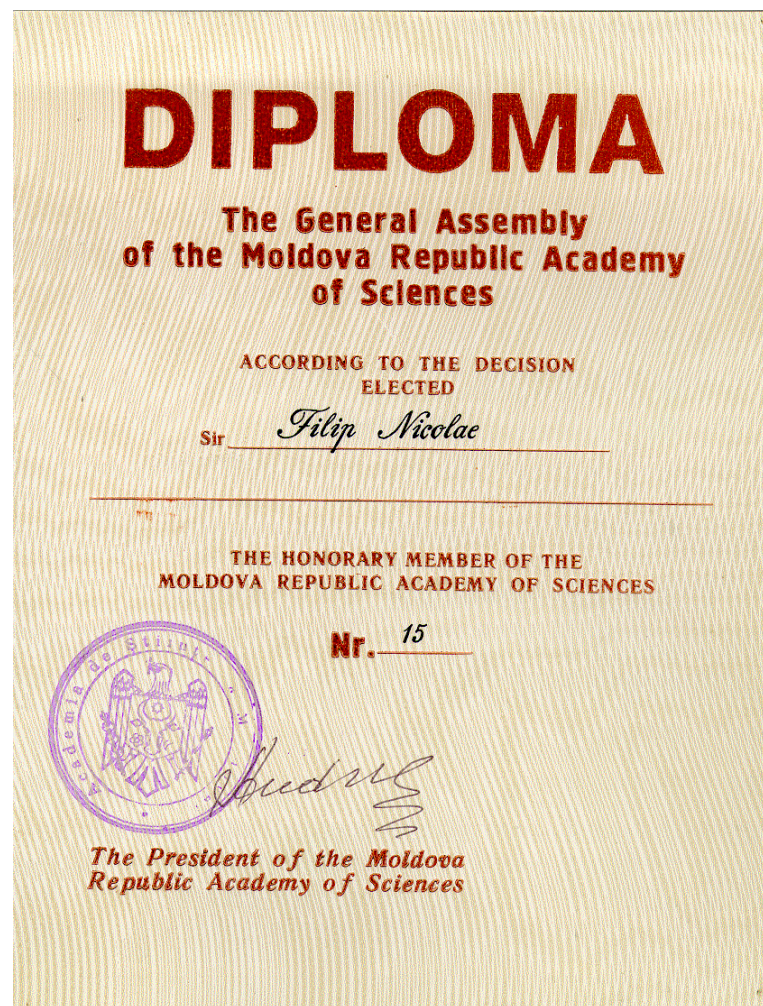
1995. Olanda. În fața Palatului Regal

1995. La o cafea cu rectorul Fachhochschule Dusseldorf prof. Paul Kuff

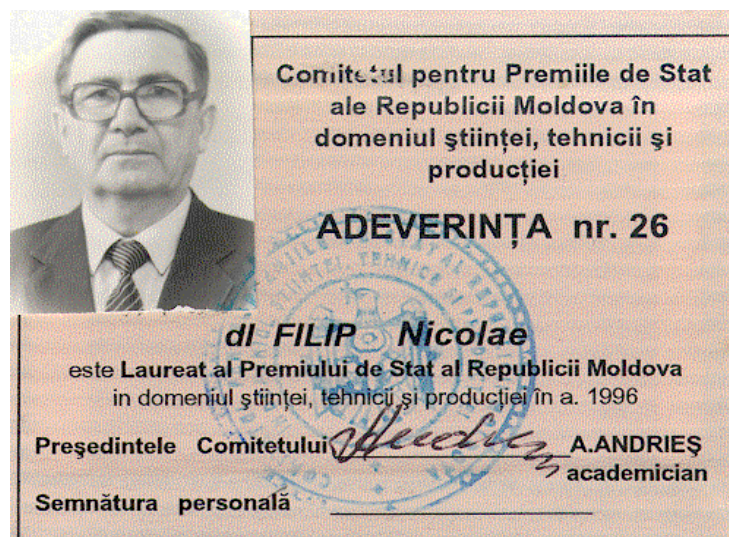
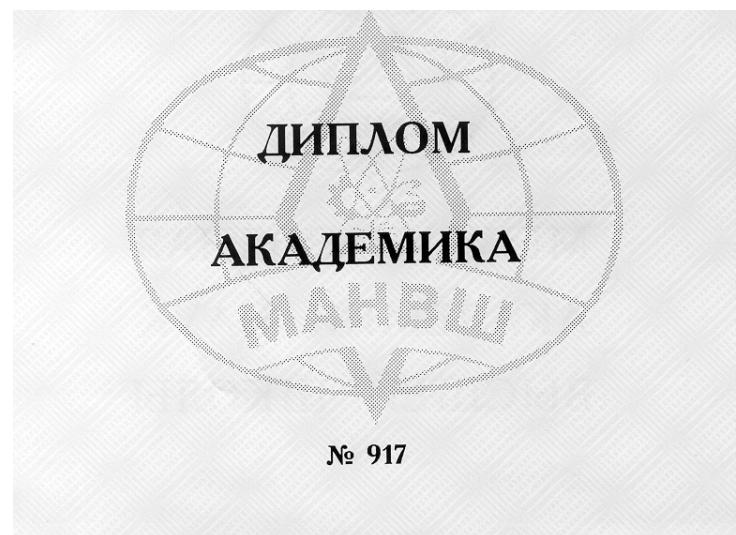
Anul 1995. Pentru remarcabila activitate științifică, creativitatea tehnică Uniunea Inventatorilor din România îl decorează pe prof. Nicolae Filip cu medalia „H. Coanda” cl. I.

În anul 1995 profesorul Nicolae Filip este ales Membru de Onoare al Academiei de Științe al Republicii Moldova

Anul 1995. Nicolae Filip este decorat cu Ordinul „GLORIA MUNCII”

Anul 1996. Nicolae Filip devine Laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova în domeniul științei și tehnicii

Din anul 1997 profesorul Nicolae Filip este membru activ (academician) al Academiei Internaționale de științe ale școlii superioare.

Doctori Honoris Causa ai Universității de Stat „A. Russo”

1998. Eugen Coșeriu, academician (Tübingen, Germania).

1998. Vitalie Belous, profesor dr. ing. (Iași, România)

1998. Dumitru Ghițu, academician (Chișinău, Moldova).

2002. Joane W. McKay, Universitatea St. Cloud Minesota (SUA).

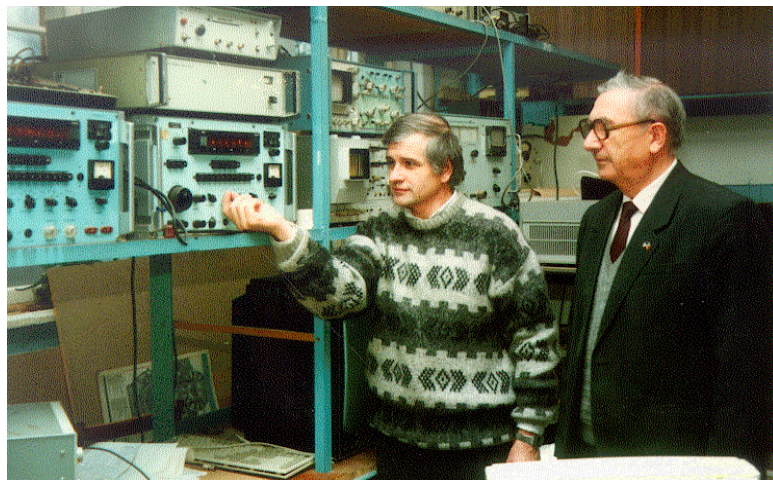
2002. Membru de Onoare al Senatului – Gary Loyd Schellert de la Universitatea St. Cloud Minesota (SUA)

2003. Michael Zickerick, ambasador al Germaniei în Moldova.

2003. Israel Gohberg, prof. dr. hab. (Israel).

Anul 2000. Profesorul Nicolae Filip în laboratorul științific „Propagarea undelor radio”

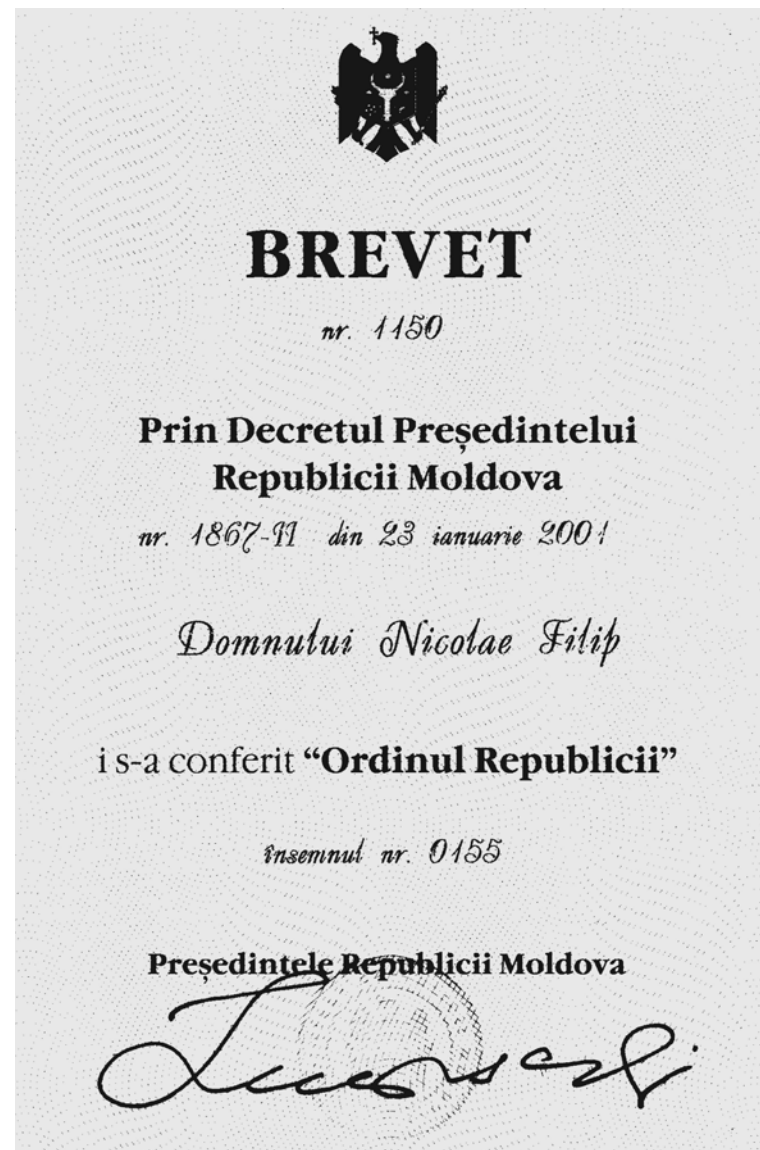
Anul 2000. Rectorul Nicolae Filip participă la consfățiurea din august a cadrelor didactice din județul Bălți.

Anul 2000. Pentru realizările științifice deosebite Senatul Universității „Gh. Asachi” din Iași a conferit profesorului Nicolae Filip titlul onorific *Doctor Honoris Causa*

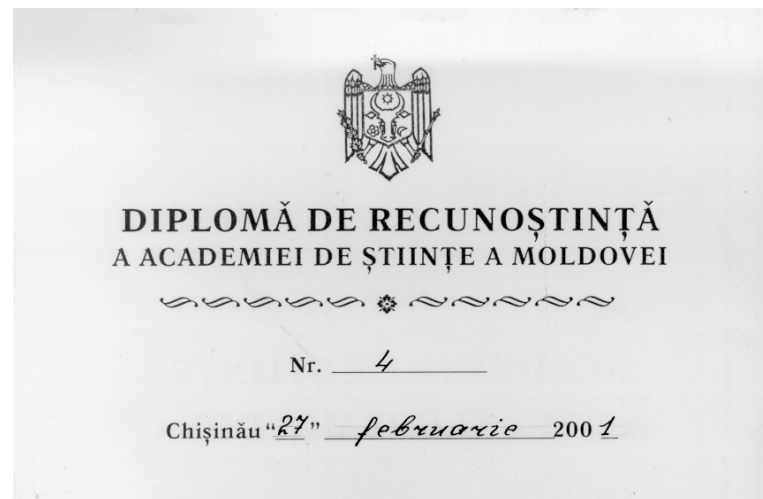
Anul 2000. Centrul Internațional Biografic din Cambridge, Anglia
l-a inclus pe profesorul Nicolae Filip în Culegerea „2000
personalități marcante ale sec XXI”

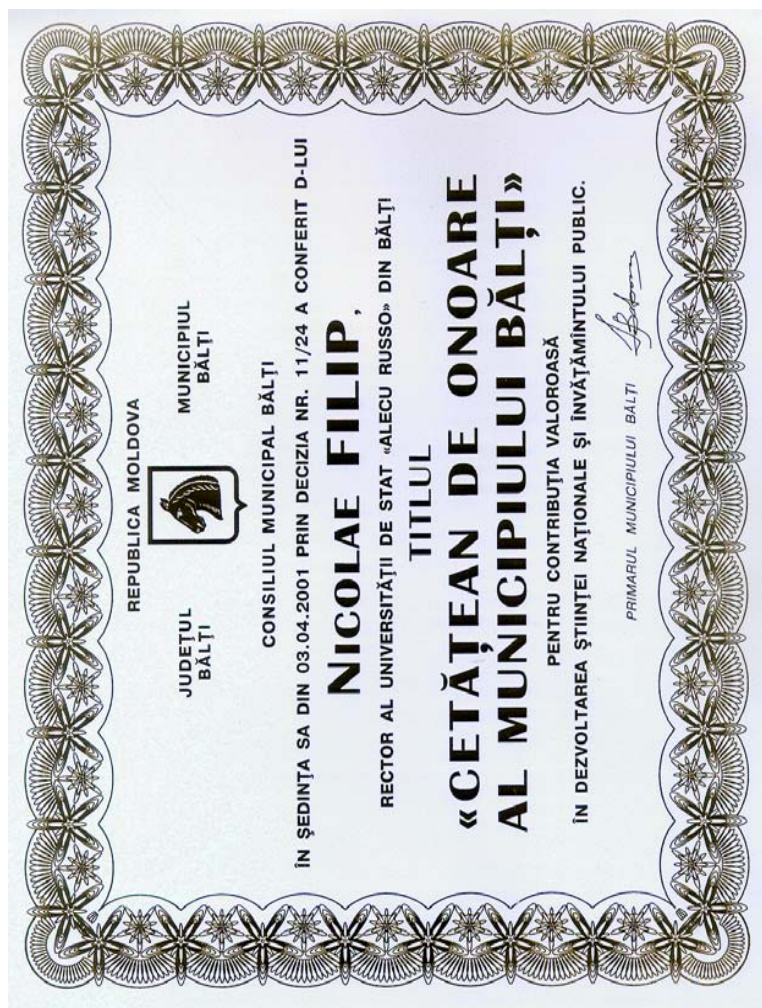
2001. Prof. Nicolae Filip este decorat cu „Ordinul Republicii”

Cea mai înaltă distincție guvernamentală – Ordinul Republicii

Anul 2001. Membrul de Onoare al A.Ș.M. este distins cu Diploma de recunoștință a Academiei de Științe a Moldovei

2001. Cu ocazia împlinirii a 75 de ani din ziua nașterii, rectorul Nicolae Filip este felicitat de reprezentantul Consiliului județean Bălți dl N. Uncuță

2001. În Biblioteca Științifică, cu prilejul a 75 de ani din ziua nașterii prof. Nicolae Filip, s-a deschis o expoziție de documente

2001. Rectorul Nicolae Filip este felicitat cu prilejul zilei de naștere de reprezentanții primăriei Bălți

2001. Împreună cu colegii din conducerea universității bălțene (de la stînga spre dreapta: Simion Băncilă, Nicolae Filip, Mihail Rumleanski, Valeriu Cabac, Petru Gorodenco)

Anul 2001. Conducerea universității bălțene în fața blocului pentru 1500 studenți care se construiește la inițiativa și sub conducerea rectorului Nicolae Filip (de la stînga la dreapta: conf. Petru Gorodenco, prof. Valeriu Cabac, prof. Nicolae Filip, conf. Mihail Rumleanski, prof. Semion Băncilă)

Anul 2001. Rectorul Universității de Stat „A. Russo”, prof. Nicolae Filip și directorul Colegiului-liceu „Ion Creangă” Petru Roman

Împreună cu parteneri de peste hotare (în centru Liuba Filip, soția rectorului).

Cu profesorul din Grecia (Universitatea Ioanina) Mihalis Kanavakis în spațiile Bibliotecii Universitare

2001. Deschiderea Colocviului Internațional „Filologia sec. XXI”, organizat la Universitatea din Bălți cu prilejul a 80 de ani din ziua nașterii prof. Eugen Coșeriu.

2003. Ambasadoarea SUA Pamela Hyde Smith la o întâlnire cu studenții bălțeni

2003. Întâlniri transatlantice.

2003. Vizita de lucru a Președintelui Republicii Moldova V. Voronin.

2003. Președintele Republicii a rămas impresionat de noile blocuri de studii.

2004. Membrii corpului diplomatic al Ambasadei SUA la Universitatea din Bălți.

2004. Un eveniment de anvergură – deschiderea Centrului de studiere a limbii poloneze.

2004. Un dialog al cititorilor: Academicianul Nicolae Filip și primul rector al Institutului bălțean Vasile Ceban.

2004. Ministrul Educației V. Beniuc la Universitate.

2004. Bălțiul va avea o Grădină botanică.

2004. Președintele Academiei de Științe a R. Moldova acad. Gh. Duca la Zilele Facultății Științe ale naturii și Agroecologie.

2005. Ministrul Educației, Tineretului și Sportului, V. Țvircun în laboratoarele Universității

Academicianul N. Filip în Biblioteca Științifică

Lucrări științifice, cursuri universitare, materiale în domeniul pedagogiei învățământului preuniversitar și universitar

1961

1. Исследование пространственных корреляционных свойств флуктуаций амплитуды поля УКВ / А. А. Семенов, Г. А. Карпеев, П. И. Кубасов, Н. Д. Филипп // Вестн. Моск. ун-та. Физика. Астрономия. - 1961. - № 4. - Р. 14-21.

2. О возможности применения фазометрического метода исследования флуктуаций УКВ при распространении в турбулентной среде / Н. Д. Филипп, А. А. Семенов, Г. А. Карпеев, П. И. Кубасов // Изв. вузов. Радиотехника. - 1961. - Т. 4, № 4. - Р. 425-431.

3. О некоторых особенностях флуктуаций радиосигналов УКВ в условиях распространения на приземной трассе в зоне прямой видимости / А. А. Семенов, Г. А. Карпеев, Н. Д. Филипп // Вестн. Моск. ун-та. Физика. Астрономия. - 1961. - № 4. - Р. 22-29.

4. О характере флуктуаций радиосигнала на УКВ при распространении над неоднородной поверхностью // Радиотехника и электроника. - 1961. - Т. 6, вып. 9. - Р. 1432-1441.

1962

5. Исследование пространственно-временных корреляционных свойств флуктуаций радиосигнала УКВ при распространении в тропосфере и над неоднородной поверхностью раздела : Автореф. дис.

на соиск. учен. степ. канд. физ.-мат. наук / ЛГУ им. Жданова. – Ленинград, 1962. - 14 р.

1963

6. Оценка интервала усреднения при стилистической обработке экспериментальных данных по распространению ультракоротких радиоволн // Изв. АН МССР. Сер. естеств. и техн. наук. - 1963. - № 11. - Р. 70-78.

1964

7. Демонстрационный эксперимент в процессе преподавания радиотехники / Н. Д. Филипп, А. М. Шляховой // Вторая республиканская конференция по политехническому обучению : Тез. докл. - Бельцы, 1964. - Р. 54-56.

8. Методика экспериментального исследования флуктуаций УКВ // 3-я конференция молодых ученых Молдавии : Тез. докл. - Кишинев, 1964. - Р. 43.

9. Некоторые вопросы организации внеклассной работы по радиотехнике в средней школе / Н. Д. Филипп, А. М. Шляховой // Вторая республиканская конференция по политехническому обучению : Тез. докл. - Бельцы, 1964. - Р. 56-57.

10. Техническая подготовка студентов в Бельцком педагогическом институте // Вторая республиканская конференция по политехническому обучению : Тез. докл. - Бельцы, 1964. - Р. 50- 52.

1965

11. Демонстрации и аппаратура к ним по теме «Электромагнитные колебания и волны» в средней

школе / Н. Д. Филипп, А. М. Шляховой // Активизация методов преподавания : В помощь учителю физики. - Кишинев, 1965. - Р. 5-12.

12. Для школьного радиокружка / Н. Д. Филипп, А. М. Шляховой // Активизация методов преподавания : В помощь учителю физики. - Кишинев, 1965. - Р. 12-34.

13. Методика экспериментального исследования статистических свойств флуктуаций радиосигнала УКВ при распространении в тропосфере над поверхностью раздела // Итоговая научная конференция преподавательского состава института за 1964 г. : Тез. докл. / БГПИ им. А. Руссо. - Бельцы, 1965. - Р. 48-50.

1966

14. Установки для школьного радиокружка / Н. Д. Филипп, А. М. Шляховой // Физический эксперимент в школе : Пособие для учителей. - Москва, 1966. - Вып. 3. - Р. 69-75.

1967

15. Cercetările : Munca științifică în Institutul pedagogic din Bălți / N. D. Filip, L. I. Eșanu // Cultura. - 1967. - 21 oct. - Р. 7.

16. Исследование специальных вопросов метеорного распространения : Техн. отчет : Обзор опублик. работ по МОН (этап 1) / БГПИ им. А. Руссо, Каф. общетехн. дисциплин, Лаб. колебат. процессов ; рук. Н. Д. Филипп. - Бельцы, 1967. - 60 р.

17. Результаты и перспективы : Науч. деятельность преподават. состава Бельц. пед. ин-та им. А. Руссо / Н. Д. Филипп, Л. И. Ешану // Коммунист (Бельцы). - 1967. - 2 окт.

1968

18. Из опыта проведения радиомонтажного практикума на кафедре общетехнических дисциплин / Н. Д. Филипп, А. М. Шляховой // Материалы итоговой научной конференции преподавательского состава института за 1967 г. / БГПИ им. А. Руссо. - Кишинев, 1968. - Р. 88-103.

1969

19. Бельцкий педагогический институт им. А. Руссо. Ученые записки. Вып. 12 (физ.-мат.) / Редкол. : В. М. Боцу, Е. Я. Глейбман, Н. Д. Филипп ; БГПИ им. А. Руссо. - Бельцы, 1969. - 124 р.

20. Некоторые соображения относительно постановки эксперимента по обнаружению специального вида метеорного распространения радиоволн / Н. Д. Филипп, А. М. Шляховой // Учен. зап. / БГПИ им. А. Руссо. - 1969. - Вып. 12 (физ.-мат. науки). - Р. 34-40.

21. Определение контура оптимального приема при рассеянии ультракоротких радиоволн от однонаправленных следов с повышенной электронной концентрацией в одном частном случае / Н. Д. Филипп, Е. Я. Глейбман // Учен. зап. / БГПИ им. А. Руссо. - 1969. - Вып. 12 (физ.-мат. науки). - Р. 13-19.

22. Определение точки отражения ультракоротких радиоволн при специальном виде метеорного распространения / Н. Д. Филипп, Х. Я. Глейбман, А. М. Шляховой // Учен. зап. / БГПИ им. А. Руссо. - 1969. - Вып. 12 (физ.-мат. науки). - Р. 3-12.

23. Оценка мощности зеркально-рассеянных ультракоротких радиоволн от отдельных поленаправленных неоднородностей в ионосфере // Учен. зап. / БГПИ им. А. Руссо. - 1969. - Вып. 12 (физ.-мат. науки). - Р. 20-32.

1970

24. Cuvînt despre abiturienți : (Inst. Ped. „A. Russo”) // Moldova Socialistă. - 1970. - 12 iulie.

25. Un sfert de veac de propășire : (Șc. superioară) // Moldova Socialistă - 1970. - 17 oct.

26. Геометрия распространения ультракоротких радиоволн, отраженных от магнитноориентированных неоднородностей ионосферы // Изв. АН МССР. Сер. физ.-техн. и мат. наук. - 1970. - № 3. - Р. 48-55.

27. Из опыта подготовки студентов отделения «Физика и общетехнические дисциплины» к руководству школьными практикумами и техническим творчеством / Н. Д. Филипп, И. А. Каган // Детское техническое творчество : Тез. докл. на межвуз. науч.-практ. конф. - Владимир, 1970. - Р. 80-84.

1972

28. Activitatea științifică a studenților / N. Filip, O. Soibelman // Cultura. - 1972. - 9 dec. - Р. 7.

29. Аппаратура и методика исследования X_E сигналов / А. М. Шляховой, Н. Д. Филипп // Тр. физ.-мат. фак. / БГПИ им. А. Руссо. - Бельцы, 1972. - Р. 3-12.

30. Бельцкий педагогический институт им. А. Руссо. Труды физико-математического факультета / Редкол. :

Б. Ф. Сотник, Н. Д. Филипп, А. М. Шляховой. - Бельцы, 1972. - 131 р.

31. Глейбман, Е.Я. Определение положений точек возможного приема при рассеянии ультракоротких радиоволн на магнитно-ориентированных неоднородностях в ионосфере / Е. Я. Глейбман, Н. Д. Филипп // Тр. физ.-мат. фак. / БГПИ им. А. Руссо. - 1972. - Р. 28-33.

32. Классификация X_E сигналов / Н. Д. Филипп, А. М. Шляховой, Е. Я. Глейбман // Тр. физ.-мат. фак. / БГПИ им. А. Руссо. – Бельцы, 1972. - Р. 13-27.

33. Методика статистической обработки экспериментальных данных квазинепрерывных X_E сигналов // Тр. физ.-мат. фак. / БГПИ им. А. Руссо. – Бельцы, 1972. - Р. 34-56.

34. Рассеяние радиоволн УКВ диапазона X_E неоднородностей / А. М. Насыров, А. И. Хачатуров // X Всесоюзная конференция по распространению радиоволн. Ионосферное распространение радиоволн. Секция 1 : Тез. докл. - Москва, 1972. - Р. 518- 522.

35. Статистические характеристики квазинепрерывных X_E сигналов // Тр. физ.-мат. фак. / БГПИ им. А. Руссо. – Бельцы, 1972. - Р. 57-82.

36. Статистические характеристики сигнала X_E рассеяния / Л. Ф. Патоков, Н. Д. Филипп, А. И. Хачатуров // X Всесоюзная конференция по распространению радиоволн. Секция 1 : Тез. докл. - Москва, 1972. - Р. 523-526.

1974

37. Библиографический указатель печатных работ профессорско преподавательского состава Бельцкого педагогического института за 1945-1969 гг. / Сост. : К. Г. Сороцкая, Е. А. Скурту, Ф. А. Тлехуч ; Отв. ред. Н. Д. Филипп ; БГПИ им. А. Руссо. - Бельцы, 1974. - 127 р.

38. Будущие учителя приобщаются к творчеству : О работе СНО в БГПИ им. А. Руссо / Н. Д. Филипп, О. И. Сойбельман // Вестн. высш. шк. - 1974. - № 4. - Р. 42-43.

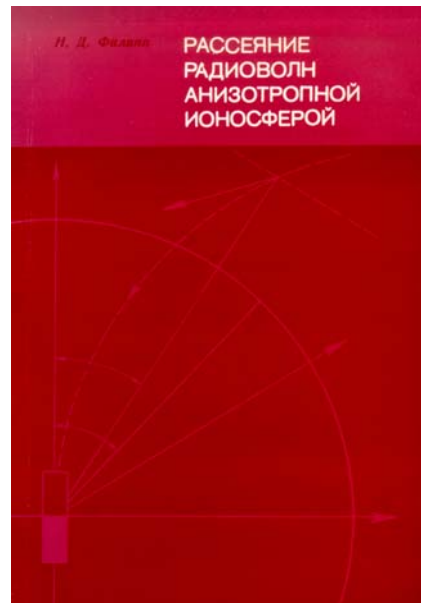
39. Геометрия рассеяния радиоволн на магнитно-ориентированных неоднородностях ионосферы / Н. Д. Филипп, Л. Ф. Патоков, Е. Я. Глейбман // Тез. докл., представл. на симп. "Взаимодействие космической пыли с атмосферой" (Ашхабад, 8-11 окт. 1974 г.). - Москва, 1974. - Р.26-27.

40. Интенсивность прохождения радиосигналов, отраженных от неоднородностей ионосферы, направленных вдоль магнитного поля Земли // Изв. вузов. Радиофизика. - 1974. - Т. 17, № 1 2. - Р. 1788-1796.

41. Исследование рассеяния радиоволн на метеорных ионизациях, ориентированных вдоль магнитных силовых линий Земли / Л. Ф. Патоков, Н. Д. Филипп, А. И. Хачатуров // Тез. докл., представл. на симп. «Взаимодействие космической пыли с атмосферой». Ашхабад, 8-11 окт. 1974 г. - Москва, 1974. - Р. 25-26.

42. Рассеяние радиоволн анизотропной ионосферой / М-во нар. Образования МССР. Бельц. пед. ин-т им. А. Руссо. - Кишинев : Штиинца, 1974. - 187 р. - Список лит.: р.175-184 (195 назв).

43. Частотная и пространственная корреляция радиосигналов при рассеянии от магнитно-ориентированных неоднородностей ионосферы // Изв. вузов. Радиофизика. - 1974. - Т. 17, № 12. - Р. 1797-1804.

1975

44. Drumul celor 30 de ani : (Aniversarea Inst. Pedagogic "A. Russo" din Bălți) // Cultura. - 1975. - 22 martie. - P. 7.

45. Общая физика в вопросах для линейных программ : Учеб. пособие / Под ред. А. А. Семенова, Н. Д. Филиппа ; БГПИ им. А. Руссо. - Кишинев, 1975. - 154 р.

46. Специфика рассеяния радиоволн на анизотропных ионизированных образованиях, направленных вдоль магнитного поля // Третья научно-техническая конференция по космической радиосвязи : Тез. докл. - Москва, 1975. - Р. 8-9.

47. Теория наклонного рассеяния радиоволн анизотропными неоднородностями ионосферы, ориентированными вдоль магнитного поля / Н. Д. Филипп, Х. Я. Глейбман // XI Всесоюзная конференция по распространению радиоволн : Тез. докл. - Казань, 1975. - Ч.4. - Р.139-141.

1976

48. Noua specialitate. Despre pregătirea învățătorilor de muncă / N. Filip, E. Gleibman, A. Danilișin // Cultura. - 1976. - 31 ian. - P. 10.

49. Время жизни анизотропных неоднородностей ионосферы в магнитном поле // XXXI Всесоюзная сессия, посвященная Дню радио : Аннот. и тез. докл. - Москва, 1976. - Р. 112-113.

50. Геометрия рассеяния радиоволн на неоднородностях ионосферы, ориентированных вдоль геомагнитного поля / Л. Ф. Патоков, Н. Д. Филипп // Много-канальная связь : Сб. ст. - Киев, 1976. - Р. 100-104.

51. Мощность сигналов X_E рассеяния / Н. Д. Филипп, Е. Я. Глейбман // Геомагнетизм и аэрномия. - 1976. - Т.16, № 4. - Р. 684- 693.

52. О некоторых особенностях рассеяния радиосигнала магнитно-ориентированными неоднородностями ионосферы // Метеорное распространение радиоволн. - Казань, 1976. - Вып. 12- 13. - Р. 85-97.

53. Распад неоднородностей плазменных образований ионосферы в геомагнитном поле // Изв. АН

МССР. Сер. Физ.-техн. и мат. наук. - 1976. - № 3. - Р. 40-48.

54. Система организации научно-исследовательской работы студентов и ее роль в активизации их познавательной деятельности / О. И. Сойбельман, Н. Д. Филипп // Формирование общественно-политической и познавательной активности студентов вузов. - Воронеж, 1976. - Р.210-211. - (Изв. Воронеж. пед. ин-та; Т. 183).

1977

55. Диффузное расплывание неоднородностей ионосферы в магнитном поле // Изв. вузов. Радиофизика. - 1977. - № 20(2). - Р. 190-193.

56. Рассеяние радиоволн мелкомасштабными анизотропными неоднородностями ионосферы, ориентированными вдоль магнитного поля Земли // Радиотехника и электроника. - 1977. - Т. 22, № 3. - Р. 433-442.

1978

57. Влияние магнитного поля Земли на расплывание неоднородностей ионосферы / Н. Д. Филипп, Н. Ш. Блаунштейн // Геомагнетизм и аэрономия. - 1978. - Т.18, № 14. - Р. 619.

58. Дрейф неоднородностей ионосферы в присутствии магнитного поля Земли / Н. Д. Филипп, Н. Ш. Блаунштейн // Изв. вузов. Радиофизика. - 1978. - Т. 21, № 10. - Р. 1409-1417.

59. Рассеяние УКВ магнитно-ориентированными неоднородностями ионосферы на средних широтах : Автореф. дис. ... д-ра физ.-мат. наук / Том. гос. ун-т. - Томск, 1978. - 36 р.

1979

60. Об одной причине замираний радиосигнала при рассеянии магнитно-ориентированными неоднородностями нижней ионосферы / Н. Д. Филипп, Е. Я. Глейбман // Геомагнетизм и аэрономия. - 1979. - Т. 19, № 3. - Р. 454-461.

61. Природа H_E неоднородностей // Изв. АН СССР. Сер. Физ.-техн. и мат. наук. - 1979. - № 2. - Р.45-52.

1980

62. La cota maturității : Interviu cu proectorul IPSB "A. Russo" / Realizat de L. Busuioc // Învățămîntul public. - 1980. - 27 dec.

63. Ракурсное рассеяние УКВ среднеширотной ионосферой / Отв. ред. А. А. Семенов; Бельц. пед. ин-т им. А. Руссо. - Кишинев: Штиинца, 1980. - 244 р.

1981

64. Геометрия захвата излучения в ионосферный межслоевой канал и вывода переизлучения при рассеянии на магнитно-ориентированных неоднородностях (МОН) / Н. Д. Филипп, Е.

Я. Глейбман // Изв. АН МССР. Сер. физ.-техн. и мат. наук. - 1981. - № 2. - Р. 42-45.

65. Диффузия и дрейф неоднородностей в плазме с произвольной степенью ионизации в магнитном поле (ионосферная модель). Ч.1 / Н. Ш. Блаунштейн, Н. Д. Филипп ; БГПИ им. А. Руссо. - Бельцы, 1981. - 39 р. – Деп. в МолдНИИНТИ 29.05.81, № 160.

66. Диффузия и дрейф неоднородностей в плазме с произвольной степенью ионизации в магнитном поле (ионосферная модель). Ч.2 / Н. Ш. Блаунштейн, Н. Д. Филипп ; БГПИ им. А. Руссо. - Бельцы, 1981. - 21 р. – Деп. в МолдНИИНТИ 04.09.81, № 163.

67. Дрейф плазмы с произвольной степенью ионизации в магнитном поле (ионосферный случай) / Н. Ш. Блаунштейн, Н. Д. Филипп // Практические аспекты изучения ионосферы и ионосферного распространения радиоволн. - Москва, 1981. - Р. 163-169.

68. Методические рекомендации по планированию научно-исследовательской работы студентов (на примере Бельцкого педагогического института) / Сост. Н. Д. Филипп, О. И. Сойбельман. - Москва, 1981.- 77 р.

69. Сопоставление характеристик ионосферных неоднородностей типа H_E на средних широтах и типа E полярной и экваториальной зон // Геомаг-нетизм и аэронавигация. - 1981. - Т. 21, вып. 4. - Р. 623-629.

70. Характер отражения радиоволн от неоднородностей метеорного типа / Н. Ш. Блаунштейн, Н. Д. Филипп // Тез. докл. ХИИИ Всесоюз. конф. по распространению радиоволн. Секция 1. - Москва, 1981. - Р. 90-92.

71. Эволюция неоднородностей в ионосфере : Эксперим. исслед. / Н. Ш. Блаунштейн, Н. Д. Филипп ; БГПИ им. А. Руссо. - Бельцы, 1981. - 18 р. – Деп. в МолдНИИНТИ 04.09.81, №166.

1982

72. Диффузия сильной неоднородности произвольной конфигурации в безграничной ионосферной плазме / Н. Ш. Блаунштейн, Н. Д. Филипп // Исследования по проблемам космической геофизики. - Москва, 1982. - Р.25-44.

1983

73. Devenirea facultății : Interviu cu prorectorul Inst. Pedagogic din Bălți / Consemnare L. Busuioc // Învățămîntul public. - 1983. - 25 iunie.

74. Подготовка студентов высших учебных заведений к работе по профессиональной ориентации учащихся / Н. Д. Филипп, А. Н. Данилишин // Респ. науч.-практ. конф. «Проблемы профессиональной ориентации молодежи и подготовки ее к труду в народном хозяйстве республики». - Кишинев, 1983. - Р. 78-80.

75. Численная модель диффузии произвольной неоднородности конечных размеров в неоднородной ионосферной плазме / Н. Ш. Блаунштейн, Л. И. Мирзаева, Ю. Я. Ружин, Н. Д. Филипп // Препр. / АН СССР. ИЗМИРАН. - 1983. - № 58(469). - 34 р.

1984

76. Activitatea științifică a studenților / N. Filip, V. Șmatova, V. Gleibman // Pedagogul Sovietic. - 1984. – Nr 1. - Р. 47-51.

77. Bilanț îmbucurător : Succesele în pregătirea cadrelor pedagogice la Inst. Pedagogic „A. Russo” din Bălți // Învățământul public. - 1984. - 8 febr.

78. Mai aproape de producție : Despre fac. de Discipline Tehnice. de la Inst. ped. „A. Russo” din Bălți // Învățământul public. - 1984. - 18 apr.

79. Rînduri din scrisori : Discutarea proiectului CC al PCUS cu privire la reforma șc. / N. Filip, A. Danilișin // Învățământul public. - 1984. - 25 febr.

80. Библиография трудов, 1970-1980 / Сост. К. Г. Сороцкая ; отв. ред. Н. Д. Филипп, Ф. А. Тлехуч ; БГПИ им. А. Руссо. - Брчань, 1983. - 142 р.

81. Методические рекомендации по организации комплексной системы научно-исследовательской работы студентов в пединституте / Сост. Н. Д. Филипп, В. И. Шматова ; БГПИ им. А. Руссо. - Кишинев, 1984. - 50 р.

82. Методические рекомендации по реализации комплексного плана по научно-исследовательской работе студентов в пединституте / Сост. Н. Д. Филипп, В. И. Шматова ; БГПИ им. А. Руссо. - Кишинев, 1984. - 49 р.

83. Моделирование процесса эволюции искусственного облака ионов в неоднородной ионосферной плазме / Н. Ш. Блауништейн, Ю. Я. Ружин, В. С. Скомаровский, Н. Д. Филипп // Препр. / АН СССР. ИЗМИРАН. - 1984. - № 21(495). - 19 р.

84. Об опыте подготовки и внедрения комплексного плана организации НИРС по специальности „Общетехнические дисциплины” / Н. Д. Филипп, В. И. Шматова // НИРС - неотъемлемая часть процесса обучения и

воспитания в вузе : Сб. докл. всесоюз. науч.-практ. конф. «Научно-техническое творчество студентов - неотъемлемая часть процесса обучения и воспитания». (Вильнюс, 19-20 окт. 1982). - Вильнюс, 1984. - Р. 138-141.

85. Опыт организации научно-исследовательской работы студентов / Н. Д. Филипп, Е. Я. Глейбман // Шк. и пр-во. - 1984. - № 2. - Р. 60-61.

86. Организация научно-исследовательской работы студентов на общетехнических факультетах педагогических институтов: (Метод. рекомендации на прим. Бельц. пед. ин-та им. А. Руссо) / М-во просвещения СССР, Упр. учеб. заведений, Науч.-метод. совет по общетехн. дисциплинам ; Сост. Н. Д. Филипп, Е. Я. Глейбман. - Москва, 1984. - 101 р.

87. Организация системы НИРС на общетехнических факультетах // Научно-исследовательская работа студентов и их подготовка к руководству детским техническим творчеством : Метод. рекомендации для студентов и преподавателей высш. пед. учеб. заведений. - Днепропетровск, 1984. - Р. 13-15.

88. Расплывание метеорного следа в однородной ионосферной плазме / Н. Ш. Блауништейн, Н. Д. Филипп // Метеорное распространение радиоволн. - Казань, 1984. - № 19. - Р. 94-104.

1985

89. Anticipînd timpul : Interviu cu prof. N. Filip despre pregătirea învățătorilor de muncă / Consemnare L. Busuioc // Învățământul public. - 1985. - 10 iulie.

90. Potențialul școlii superioare // Moldova Socialistă. - 1985. - 13 aug.

91. Методические рекомендации по организации научно-исследовательской работы студентов на общетехнических факультетах педагогических институтов / Сост. Н. Д. Филипп, Е. Я. Глейбман ; БГПИ им. А. Руссо. - Кишинев, 1985. - 58 р.

92. Подготовка учителей труда на базе БГПИ им. «А. Руссо» в свете школьной реформы // Роль социальных и психолого-педагогических факторов в успешной деятельности школы, профтехучилищ, промышленных и сельскохозяйственных предприятий по решению проблем трудового обучения учащихся и организации их производственного труда : (Тез. докл.) / Тираспол. пед. ин-т. - Кишинев, 1985. - Р.72-73.

93. [Рецензия] / Н. Д. Филипп, А. Н. Данилишин // Шк. и пр-во. - 1985. - № 11. - Р. 64. - Рец. на кн.: Технический труд : Учеб. пособие для ВИИ-ВИИИ кл. сред. шк. - Минск : Нар. асвета, 1985. - 175 р.

94. Система подготовки студентов общетехнического факультета БГПИ им. А.Руссо к руководству техническим творчеством учащихся общеобразовательной школы / Н. Д. Филипп, Е. Я. Глейбман // Роль социальных и психолого-педагогических факторов в успешной деятельности школ, профтехучилищ, промышленных и сельскохозяйственных предприятий по решению проблем трудового обучения учащихся и организации их производственного труда : (Тез. докл.) / Тираспол. пед. ин-т. - Кишинев, 1985. - Р. 73-75.

1986

95. Învățatori de muncă : Inst. Pedagogic „A. Russo” din Bălți / N. Filip, A. Danilișin // Învățămîntul public. - 1986. - 8 ian.

96. Организация производительного труда студентов общетехнических факультетов / Н. Д. Филипп, А. Н. Данилишин // Актуальные вопросы совершенствования подготовки учителей трудового обучения: Тез. докл. и выступлений на Всесоюз. совещ. зав. каф. общетехн. фак. пед. ин-тов / Мозыр. пед. ин-т. - Мозырь, 1986. - Р. 171-172.

97. Релаксация тепловых искусственных мелкомасштабных неоднородностей / Н. Д. Филипп, Н. Ш. Блаунштейн, О. Ш. Крохмаль / БГПИ им. А. Руссо. - Бельцы, 1986. - 17 р. - Библиогр. : 18 назв. - Деп. в МолдНИИНТИ 16.04.86, № 643-М.

98. Эволюция ионосферных неоднородностей при наличии дрейфа / Н. Ш. Блаунштейн, Л. И. Мирзаева, В. Н. Ораевский, ... Н. Д. Филипп // Препр. / АН СССР. ИЗМИРАН. - 1986. - № 52(666). - 26 р.

99. Эволюция искусственных плазменных неоднородностей в ионосфере Земли / Н. Д. Филипп, В. Н. Ораевский, Н. Ш. Блаунштейн, Ю. Я. Ружин; БГПИ им. А. Руссо. - Кишинев, 1986. - 246 р.

1987

100. Pregătirea învățătorilor de instru-ire prin muncă: probleme, sugestii / N. Filip, V. Cabac // Pedagogul Sovietic. - 1987. - Nr 9. - P. 9-15.

101. Городенко, П. Г. Опыт подготовки учителей трудового обучения для сельских школ / П. Г. Городенко, Н. Д. Филипп // Шк. и пр-во. - 1987.- № 2. - P. 60-61.

102. Моделирование процессов релаксации сильных неоднородностей в ионосфере / Н. Ш. Блаунштейн, Ю. Я. Ружин, В. С. Скоморовский, Н. Д. Филипп // Метеорное распространение радиоволн. - Казань, 1987. - № 20. - P. 15-29.

1988

103. Pregătirea profesională a viitorului specialist în școala superioară / N. Filip, V. Cabac // Pedagogul Sovietic. - 1988. - Nr. 4. - P. 58-61.

104. Диффузионная релаксация анизотропных ионосферных неоднородностей / Н. Ш. Блаунштейн, Ю. Я. Ружин, Н. Д. Филипп // Препр. / АН СССР. ИЗМИРАН. - 1988. - №57(811). - P. 1-19.

105. Дрейф неоднородностей плазмы в среднеширотной ионосфере / Н.Ш. Блаунштейн, Л.И. Мирзаева, В.Н. Ораевский, ... Н.Д. Филипп // Препр. / АН СССР. ИЗМИРАН. - 1988. - № 70(824). - P. 1-23.

106. О высотной зависимости времен релаксации искусственных мелкомасштабных возмущений в среднеширотной ионосфере / Н.Ш. Блаунштейн, Л.М. Ерухимов, ...Н.Д. Филипп, ...// Геомагнетизм и аэрномия. - 1988. - Т.28, №4. - P. 693-695.

107. О некоторых теоретических и практических вопросах планирования и организации самостоятельной работы студентов / Н.Д. Филипп, В.И. Кабак // Материалы Всесоюз. науч.-метод. конф. «Совершенствование планирования и организации самостоятельной работы студентов». - Минск, 1988. - P. 70-74.

1989

108. Blaunștein, N. Ș. Bazele informaticii și tehnicii computaționale : (Pentru studenții fac. Discipline Tehnice Gen.) : Material didactic. P.1 / N. Ș. Blaunștein, N. D. Filip ; IPSB „A. Russo”, Catedra Electronică și Informatică. - Chișinău, 1989. - 94 p.

109. De la idee la platforma practică : e timpul să luăm hotărâri concrete : Nota la proiectul concepției învăț. mediu de cultură gen. în RSSM / N. Filip, A. Danilișin, V. Cabac // Învățământul public. - 1989. - 5 aug.

110. Speranțe în prag de școală : Interviu cu rectorul Inst. ped. din Bălți Nicolae Filip / Realizat V. Eriomin // Învățământul public. - 1989. - 21 ian.

111. Tehnologia metalelor și a materialelor de construcție: Progr. de lucru, însărcinări de control și indicații metodice pentru studenții secției fără frecvență a fac. Disciplini Tehnice Generale / Alc.: A. P. Abram-ciuc, P. V. Pereteatcu ; red. resp. N. D. Filip ; IPSB „A. Russo”, Catedra Disciplini Tehnice Generale. - Chișinău, 1989. - 19 p.

112. Влияние искусственно возмущенной ионосферы на параметры коротких радиоволн на многоскачковой трассе / Н. Ш. Блаунштейн, Е. Ф. Плохотнюк, Н. Д. Филипп, И. П. Цыганаш // Тез. докл.

Всесоюз. симп. «Ионосфера и взаимодействие декаметровых радиоволн с ионосферной плазмой» - Москва, 1989. - Ч.1. - Р. 61.

113. Обратное рассеяние КВ радиоволн от ИТН на среднеширотной трассе / Н. Ш. Блаунштейн, Е. Ф. Плохотнюк, Н. Д. Филипп, И. П. Цыганаш // Тез. докл. Всесоюз. симп. «Ионосфера и взаимодействие декаметровых радиоволн с ионосферной плазмой». - Москва, 1989.- Ч.1. - Р. 57.

1991

114. Examenele sînt mai stricte, examinatorii mai severi: Dialog cu rectorul Inst. Pedagogic, din Bălți, N. Filip, despre schimbările ce vor interveni / Consemnare Gh. Bologan // Viața satului. - 1991. - 19 iunie.

115. Foreshortening scattering on the middle latitude routes from disturbed ionospheric area / N. Blaunstein, N. Filipp, E. Plohotniuc, ... // Commsphere'91. Record.: Proceedings of the Intern. Commsphere symp. Dec. 16-19, 1991. - Herzliya (Israel), 1991.- 5 p.

116. Tindem să devenim Universitate Pedagogică ... : Interviu cu dl N. Filip, rectorul Inst. Pedagogic „A. Russo” din Bălți / Consemnare Gh. Bologan // Rev. de pedagogie și psihologie. - 1991. – Nr 4. - P. 2-5.

117. Современные методы исследования динамических процессов в ионосфере / Н. Филипп, Н.

Блаунштейн, Л. Ерухимов; БГПИ им. А. Руссо. – Кишинев : Штиинца, 1991. - 120 p.

1992

118. Apă vie a limbii române : [Nicolae Filip, rectorul universității „A. Russo” reprezintă eforturile făcute în ultimii ani pentru consolidarea bazei didactice în concordanță cu ultimele cuceriri ale pedagogiei moderne] // Opinia. – 1992. – 30 aug. – P.3

119. Aspecte ale concepției învățămîntului în Republica Moldova / N. Filip, V. Cabac // Concepții și sisteme actuale de învățămînt în țările CSI-ului și în Europa : Conf. int. pentru șt. și practica ped. (Chișinău, 1-3 oct. 1992). - Dusseldorf, 1992. - P. 60-74.

120. În pragul restructurării : Dialog cu rectorul Univ. de stat „A.Russo” din Bălți Nicolae Filip / Consemnare T. Cușnir // Făclia. - 1992. - 8 aug. - P. 2-3.

121. Pregătirea specialiștilor - cheazășie a succesului // Familia. Școala. Societatea. - 1992. – Nr 2. - P. 7-10.

1993

122. Ionosphere Prognosis Using Ionosound with Linear-Frequency Modulated Signals // XXIV-th General Assembly of the International Union of Radio Science. (Kyoto, Japan, aug. 25 - sept. 2, 1993). – (Program).

123. Ionospere prognosis using LFM-ionosound / M. Pascaru, E. Plohotniuc, N. Filip // „Moldova : deschideri științifice și culturale spre Vest” : Congr. XVIII al Acad. Româno-Americane de Șt. și Arte (13-15 iulie 1993). - Chișinău, 1993. - Vol. 2. - P.135.

124. Procesorul Furie / M. Pascaru, E. Plohotniuc, N. Filip // „Moldova : deschideri științifice și culturale spre Vest” : Congr. XVIII al Acad. Româno-Americane de Șt. și Arte (Chișinău, 13-16 iulie 1993). - Chișinău, 1993. - Vol. 2. - P. 136.

125. Profesorilor de mîine - studii universitare : [despre organizarea învățămîntului la Univ. de Stat „A. Russo” din Bălți] // Făclia. - 1993. - 12 mart. - P. 5.

126. Radioelectronica : Curs de lecții : în 5 p. - Bălți, 1993.

- P.1 - 159 p.;
- P.2 - 131 p.;
- P.3 - 124 p.;
- P.4 - 176 p.;
- P.5 - 132 p.

127. Обеспечение преимущества между учебными заведениями нового типа и вузами в Молдове / Н. Д. Филипп, В. И. Кабак // Учебные заведения нового типа в национальной системе образования : Материалы Респ. науч.-метод. семинара (Минск, 20-23 апр. 1992 г.) / Мин. пед. ин-т. - Минск, 1993. - P. 157-159.

1994

128. Ionosonda digitală „ZIMBRUL” / E. Plohotniuc, N. Filip, M. Pascaru, I. Țâganaș // Inventica'94 : Al 2-lea Salon al Invențiilor, Cercetării și Transferului Tehnologic. 14-18 sept. 1994, Iași, România. - Iași, 1994. - P. 17.

129. Metodele radiofizice de cercetare a proceselor dina-mice în ionosferă // Sisteme de legătură cu spectru împrăștiat : Primul simpoz. (București, 07 apr. 1994) / Acad. Tehnică Militară. - București, 1994. - (Program).

1995

130. Concepția de pregătire a cadrelor în complexul universitar din Bălți // Psihopedagogie socială : (Reflecții pe marginea unei inovații univ.). - Chișinău, 1995. - P. 4 - 12.

131. „Fără dovezi, corupția la Universitatea Bălțeană nu e decât o aberație” : Dialog cu dl N. Filip, rector al U.S.B. „A. Russo” / Consemnare V. Cazacu // Patria tânără. - 1995. - Nr 33. - P. 9.

132. „M-aș bucura primul să știu că un mituitor va fi demascat” : Interviu cu dl N. Filip, rector al U.S.B. „A. Russo” / Consemnare T. Chetrari // Curierul de Nord. - 1995. - 22 iulie.

133. Rectorul Universității „A. Russo” intervine cu rugămintea de a publica scrisoarea adresată dl G. Soros // Curierul de nord. - 1995. - 8 iulie.

134. „Visam noi o universitate „De Nord” : Interviu cu dl prof. univ. Nicolae Filip, rectorul Univ. „A. Russo” din Bălți / Realizat de V. Ionescu // Viața liberă. - 1995. - 26 mai. - P. 1,6; 29 mai. - P.1.

135. Радиофизические исследования на кафедре электроники и информатики факультета техники, физики и математики Бельцкого государственного университета им. Алеку Руссо // Ан. șт. / Univ. „A. Russo” Bălți (ser. nouă). - 1995. - T. XVIII, fasc. a. Tehnică, Fizică, Matematică. - P. 49-84

136. Цифровой ЛЧМ - ионозонд / Н. Д. Филип, Е. Ф. Плохотнюк, М. Д. Паскаръ, И. П. Цыганаш // Ан. șт. / Univ. „A. Russo” Bălți (ser. nouă). - 1995. - T. XVIII, fasc. a. Tehnică, Fizică, Matematică. - P. 84-101.

1996

137. Clasic și modern în activitatea complexului universitar din orașul Bălți // Clasic și modern în psihopedagogia socială. - Ch., 1996. - P. 9-15.

138. Clasic și modern în psihopedagogia socială / N. Filip, A. Neculau, N. Țurcanu; Coord. M. Șleahtițchi. - Chișinău: Știința, 1996. - 247 p.

139. Concepția perfecționării cadrelor didactice din sistemul învățământului preuniversitar : [Proiect] / V. G. Cojocaru, N. Filip, V. I. Cojocaru, I. Izbeștschi // Făclia. - 1996. - 17 febr. - P.6.

140. La Universitate fiecare al doilea student nu va avea bursă : Oglinda sesiunii : Interviu cu dl N. Filip, rectorul Univ. „A. Russo” / Consemnare T. Chetrari // Curierul de nord.-1996. - 10 febr.

141. Systeme radio d'identifier les objets = Sistema radio de indentificare a obiectelor:Rezumat / N. Filip, G. Varpahovici, I. Istoschi, E. Plohotniuc // Inventica'96. România, Iași : Al III-lea Salon Int. al Invențiilor, Cercetării și Transferului Tehnologic, 9-13 oct.1996, Iași – Univ. Tehnică „Gh. Asachi”: Program. - Iași, 1996. - P. 101.

142. Научный потенциал края : [о деят. Гос. ун-та им. А. Руссо, Бэлць] // Независимая Молдова. - 1996. - 22 мая.

1997

143. Ababii, I. Liceu sau școală medie : PRO și Contra / I. Ababii, N. Filip // Făclia. - 1997. - 8 mart.

144. Cultura tehnică - component important al culturii generale // Cultura tehnică - component important al culturii generale. - Bălți, 1997. - P. 8-11.

145. Sisteme radiotehnice de sondare a ionosferei / N. Filip, E. Plohotniuc, M. Pascaru, I. Țîganaș // Cultura tehnică - component important al culturii generale. - Bălți, 1997. - P. 55-57.

1998

146. Cîteva direcții de dezvoltare magistrală pe care le preconizează U.S.B. pentru 1998 // Făclia. - 1998. - 1 ian. - P. 7.

147. Flăcăriua vieții universitare: o va stinge Guvernul prin măsuri nesăbuite? / N. Filip, V. Cabac // Făclia. - 1998. - 21 noiemb. - P. 1, 2.

148. Perioada fierbinte la Bălți : [interviu cu N. Filip, rector al Univ. de Stat din Bălți] / Interviu realizat de Tudor Rusu // Făclia. - 1998. - 29 aug. - P. 11.

149. Unele probleme referitor la democrație și drepturile omului // Democrație și drepturile omului. - Bălți, 1998. - P. 53-56.

1999

150. Consiliu Național al Rectorilor din România, în ședință comună Consiliu Național al Rectorilor din Polonia, caută căii de integrare în Europa : [Nicolae Filip invitat la acest consiliu exprimă viziunea problemei discutate care o rezolvă activ în munca sa în calitate de rector] // Făclia. - 1999. - 18 dec. - P. 1-2.

2000

151. Am reușit să spargem stereotipurile : Interviu cu academicianul N. Filip, rectorul Univ. de Stat „A. Russo” din Bălți / Consemnare Iurie Bălan // Vocea poporului. - 2000. - 12 dec. – P. 4.

152. E nevoie de o politică națională în domeniul învățămîntului : interviu cu dl. Nicolae Filip, dr. habilitat, profesor, academician, rectorul Univ. de Stat „A. Russo” / A interviu Lilia Bucliș // Accent provincial. – 2000. – 29 sept. – P. 2.

153. Studii și cercetări experimentale privind formarea straturilor pe suprafețele pieselor de mașini cu ajutorul metodei de aliere prin descărcări electrice în impuls / N. Filip, A. Abramciuc // Tehnologii avansate în pragul secolului XXI : (Materialele conf. șt.-practice din 5 oct., 2000) = Передовые технологии на пороге XXI века : (Материалы науч.-практ. конф. от 5 окт., 2000 г.). - Chișinău, 2000. - P. 68-69.

154. Universitatea de Stat „A. Russo” la ziua de azi : Interviu cu rectorul Univ. de Stat „A. Russo” Nicolae Filip / Consemnare Alexandru Bânzari // Plai bălțean. - 2000. - 22 dec.

2001

155. Nicolae Filip, membru-corespondent al A.S.M., rectorul Universității de Stat din Bălți : [Răspuns la Anchetă 2001 „Făclia”- rectorii] // Făclia . – 2001. – 10 ian. – P. 7.

2002

156. Sîntem o universitate clasică și solidă : Interviu cu rectorul Univ. „A. Russo” Nicolae Filip / Consemnare C. Bolbocean // Generația Pro. - 2002. - Nr 1. - P. 6.

157. Un adevărat prieten al Universității Bălțene : [Silviu Berejan] // Omagiu academicianului Silviu Berejan : culegere. - Bălți. - 2002. - P.18-20.

2003

158. Agricultura ecologică - aspect strategic în demersul dezvoltării durabile a Republicii Moldova / N. Filip, V. Barbă // An. șt. / Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți (Ser. nouă), Fasc. a Economie. – 2003. - T.XX. - P.73-80.

159. Buletinul rectoratului / Univ. de Stat „A. Russo”; col. de red.: N. Filip, V. Cabac, S. Băncilă, V. Gușan, M. Rumleanski; resp. de ed. V. Cabac; red. A. Sainenco.- Bălți, 2003. –

Nr. 1 iunie - august. – 42 p.

Nr. 2-3 septembrie - decembrie. - 44 p.

160. Interviu cu Nicolae Filip - Rectorul Universității de Stat „Alec Russo” / A interviu Corneliu Bolbocean și Corina Marusic // Generația Pro. - 2003. – Nr 8 (octombrie).

”

161. Universitatea de Stat „Alec Russo” la startul unei noi etape în istoria dezvoltării sale // Bul. rectoratului. - 2003. – Nr 1 (iunie-august). - P.3-9.

162. „Vă îndemn să faceți studii serioase!” : Interviu cu rectorul USB „A. Russo”, Nicolae Filip / Consemnare de Eugen Luchianciuc și Mariana Balaur // Accent provincial. - 2003. - 11 iulie.

163. «Мы стали классическим университетом...» : Интервью с ректором БГУ Н. Филип / Людмила Уляшева // Спрос. Предложение. – 2003. – 12 марта. – P.7

2004

164. Buletinul rectoratului. / Univ. de Stat „Alec Russo” ; col. de red. N. Filip, V. Cabac, S. Băncilă, V. Guțan, M. Rumleanski ; resp. de ed. V. Cabac ; red. A. Sainenco.- Bălți, 2004.

Nr. 4 ianuarie - februarie. – 29 p.

Nr. 5 martie - aprilie. – 23p.

Nr. 6 iulie – august. – 35 p.

Nr. 7 septembrie - octombrie. – 23 p.

Nr. 8 noiembrie – decembrie. – 27 p.

165. Cu drag și nepărtinitor despre dl Valeriu Cabac / N. Filip, Gh. Popa // Făclia. - 2004. - 24 apr. - P.7.

166. Galben, Andrei. ECTS în Republica Moldova / Andrei Galben, Nicolae Filip, Mitrofan Ciobanu // Moldova suverană. - 2004. - 24 noiemb.

167. „Îmi plac oamenii principali și puternici” : Interviu cu Rectorul Univ. de Stat „A. Russo”, Acad. Nicolae Filip / Consemnare C. Bolboceanu, C. Marusic // Generația Pro. – 2004. – Nr.14. – P.3.

168. Modernizarea învățămîntului superior din Republica Moldova în contextul Procesului de la Bologna. Perfecționarea învățămîntului pedagogic în Republica Moldova din perspectiva edificării spațiului educațional european : [Conf. Int. din 26-27 noiembrie 2004] / Nicolae Filip, Valeriu Cabac // Bul. rectoratului. – 2004. – Nr 8 (noiembrie-decembrie). - P.3-16.

169. Strategii actuale în lingvistică, glotodidactică și știința literară : Conf. șt. Int. consacrată aniversării a 50-a de la fundarea Fac. de Lb. și Lit. Străine, 15-16 oct. 2004 : în 4 vol. / Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. Lb. și Lit. Străine, Cat. Filologia Franceză, Filologia Germană și Lb. Franceză

; col. de red.: N. Filip, M. Rumleanski; red. resp. I. Manoli ; red. coord. A. Coșciuc ; red. lit.: V. Șmatov, E. Dragan, A. Pomelnicov, A. Sainenco ; red.: L. Bejenari, S. Bogdan, V. Schiba, V. Jitaru. - Bălți : Presa Univ. bălțeană, 2004. -

Vol.1. - 2004. - 190 p. - Bibliogr. ascunsă;

Vol.2. - 2004. - 194 p. - Bibliogr. ascunsă;

Vol.3. - 2004. - 192 p. - Bibliogr. ascunsă;

Vol.4. - 2004. - 208 p. - Bibliogr. ascunsă.

170. Un adevărat prieten al Universității bălțene // Academicianul Silviu Berejan. – Bălți, Chișinău, 2005. – P.53-55.

171. Галбен, Андрей. Национальное и международное университетское сообщество за образовательные ценности Болонского процесса / Андрей Галбен, Николае Филип, Митрофан Чобану // Деловая газета. - 2004. - 1 дек. - P.8-9.

2005

172. Anul universitar 2005-2006 - an aniversar // Bul. rectoratului. – 2005. – Nr 9-10 (ianuarie-august). - P.1-2.

173. Buletinul rectoratului. / Univ. de Stat „Alec Russo” ; col. de red. N. Filip, V. Cabac, S. Băncilă, V. Guțan, M. Rumleanski ; resp. de ed. V. Cabac ; red. A. Sainenco. - Bălți, 2005.

Nr. 9-10 ianuarie – august. – 60 p.

174. Imperativul dublei specializări : Dezbateri pe marginea Proiectului Legii Învățămîntului Superior / N. Filip, M. Ciobanu, I. Guțu, S. Varban // Făclia. – 2005. – 25 iunie. – P.7

175. Rezoluția meselor rotunde : Dezbateri pe marginea Proiectului Legii Învățămîntului Superior / N. Filip, M.

Ciobanu, I. Guțu, S. Varban // Făclia. – 2005. – 25 iunie. – P.7

176. Reperetele anului universitar 2004-2005 // Bul. rectoratului. – 2005. – Nr 7 (septembrie-octombrie). - P.1-3.

177. Галбен, Андрей. ECTS в Республике Молдова : [European Credits System - Европейская система переводных кредитов] / Андрей Галбен, Николае Филип, Митрофан Чобану // Moldova și lumea = Молдова и мир : rev. soc.-polit. il.. – 2005. – Nr 1. - P.7-10.

178. Бельцкий университет : 60 лет работы на будущее // Спрос. Предложение. – 2005. – 12 окт. – С.22.

179. Вот и лето прошло : Вступит. Экзамены в БГУ / Записала И. Лаврова / И. Лаврова // Голос Бэлць. – 2005. -

**Rezultatele investigațiilor științifice
oglindite în rapoartele anuale
universitare**

1969

180. Исследование специальных вопросов метео-орного распространения. Раздел А. Исследование дальнего распрос-транения метровых волн за счет магнитно-ориентированных неоднородностей в ионосфере: Отчет о НИР (этап 5) / Одес. электротехн. ин-т связи им. А. С. Попова. Каф. Электро-динамики и антенн; Рук. А. И. Хачатуров; Исп.: Л. Ф. Патоков, Н. Д. Филипп, В. П. Сизоченко ... - Шифр темы №14-68. - Одесса, 1969. - 154 p.

181. Некоторые вопросы расчета трасс, использующих отражение от магнитно-ориентированных неоднородностей в ионосфере : Отчет о НИР (промежуточный) / Одес. Электро-техн. ин-т связи им. А. С. Попова; Рук. Н. Д. Филипп. - Шифр темы № 14-66. - Одесса, 1969. - P. 54-96.

1971

182. Исследование дальнего распространения метровых волн за счет магнитно-ориентированных неоднородностей в ионосфере : Отчет о НИР (этап 3) / БГПИ им. А.Руссо. Каф. общетехн. дисциплин; Рук. Н. Д. Филипп. - Шифр темы 33-55 / 13186; Н ГР 68035708; Инв. № Б148080. - М., 1971. - 259 p.

1972

183. Исследование рассеяния ультракоротких радиоволн от магнитно-ориентированных неоднородностей ионосферы : Отчет о НИР (этап 4) / БГПИ им. А.

Руссо. Каф. общетехн. дисциплин; Рук. Н. Д. Филипп. - Н ГР 68035708; Инв. № Б215229. - Бельцы, 1972.- 200 р.

184. Отчет о научно-исследовательской работе по теме: «Исследование рассеяния ультракоротких радиоволн от магнитно-ориентированных неоднородностей ионосферы» (Этап №4) / Н. Д. Филипп, А. М. Шляховой, Е. Я. Глейбман ...; Бельц. гос. пед. ин-т им.А. Руссо; Рук. НИР Н. Д. Филипп. - Бельцы, 1972. - 200 с. - Библиогр.: р. 162-163.

1973

185. Исследование рассеяния ультракоротких радиоволн от магнитно-ориентированных неоднородностей ионосферы : Отчет о НИР (этап 4) / ВНТИЦентр; Рук. Н. Д. Филипп. - Шифр темы № 39-55 / 615; Инв. № Б215229. - М., 1973. - 200 р.

1974

186. Рассеяние радиоволн анизотропной ионосферой : Отчет о НИР / БГПИ им. А. Руссо; Рук. Н. Д. Филипп. - Инв. № Б323064. - Бельцы, 1974.

1975

187. Исследование рассеяния ультракоротких радиоволн от магнитно-ориентированных неоднородностей ионосферы : Отчет о НИР (этап 5, промежуточный) / ВНТИЦентр; Рук. Н. Д. Филипп. - Шифр темы 39 / 18287; Инв. № Б432507. - М., 1975. - 63 р.

188. Мощность сигналов X_E рассеяния : Отчет о НИР / БГПИ им. А. Руссо; Рук. Н. Д. Филипп. - Инв. № Б432507. - Бельцы, 1975. - 82 р.

1977

189. Влияние геомагнитного поля на расплывание и дрейф неоднородностей ионосферы. Природа X_E неоднородностей : Отчет о НИР (этап 6) / ВНТИЦентр; Рук. Н. Д. Филипп. - Шифр темы 20 / 1Э - 1977; №39 / 17912; Инв. № Б611149. - М., 1977. - 97 р.

1978

190. Дисперсионное расплывание неоднородностей ионосферы в магнитном поле Земли. Причина замираний амплитуды сигналов, отраженных от магнитно-ориентированных неоднородностей ионосферы : Отчет о НИР (этап 7, промежуточный) / ВНТИЦентр; Рук. Н. Д. Филипп. - Шифр темы 38 / 5341; Инв. № Б705465. - М., 1978. - 41 р.

1985

191. Исследование процессов расплывания искусственных неоднородностей в ионосфере. Моделирование процессов диффузии и дрейфа искусственных плазменных неоднородностей в ионосферной плазме / Н. Д. Филипп, Н. Ш. Блаунштейн, Л. И. Мирзаева, ...; Бельц. гос. пед. ин-т им. А. Руссо ; Рук. НИР Н. Д. Филипп. - Бельцы, 1985. - 125 р.-Библиогр.: 86 назв.

1986

192. Совершенствование содержания, форм и методов обучения студентов по специальности «Общетеchnические дисциплины и труд» : Отчет о НИР / БГПИ им. А. Руссо ; Рук. Н. Д. Филипп. - Бельцы, 1986. - 109 р.

1987

193. Отчет по научно-исследовательской работе «Исследование физических характеристик искусственных ионосферных неоднородностей методом наклонного зондирования» / Н. Д. Филипп, Е. Ф. Плохотнюк, Н. Ш. Блаунштейн ; Бельц. гос. пед. ин-т им. А. Руссо; Рук. НИР: Н. Д. Филипп. - Белцы, 1987. - 112 р.

1988

194. Исследование физических характеристик искусственных неоднородностей методом наклонного зондирования : Отчет о НИР (заключ.) / БГПИ им. А. Руссо ; Рук. Н. Д. Филипп, Н. Ш. Блаунштейн, Е. Ф. Плохотнюк. – № ГР 01 870 073 865; Инв. № 02.88.0 071662. - Бельцы, 1988. - 95 р.

1989

195. Отчет по научно исследовательской работе «Исследование ионосферного распространения ЛЧМ сигналов» / Н. Д. Филипп, Е. Ф. Плохотнюк ; Бельц. гос. пед.ин-т им. А. Руссо; Рук. НИР : Н. Д. Филипп. - Бельцы, 1989. - 29 р.

1992

196. Отчет по научно-исследовательской работе «Диагностика ионосферного КВ радиоканала методом наклонного ЛЧМ зондирования» (шифр «Ионозонд-И») / Н. Д. Филипп, Е. Ф. Плохотнюк, М. Д. Паскарь, И. П. Цыганаш ; Бэлц. гос. ун-т им. А. Руссо; Рук. НИР : Н. Д. Филипп, Е. Ф. Плохотнюк. - Бэлць, 1992. – 39 р. - Библиогр.: р.39.

197. Отчет по научно-исследовательской работе «Исследование ионосферного распространения

непрерывных ЛЧМ сигналов»/ Н. Д. Филипп, Е. Ф. Плохотнюк, В. П. Абрамчук, ...; Бэлц. гос. ун-т им. А. Руссо; Рук. НИР : Н. Д. Филипп. - Бэлць, 1992. - 54 р.

198. Отчет по научно-исследовательской работе «Радиофизические методы исследования ионосферы с целью прогнозирования дальних каналов связи»/ Н. Д. Филипп, Е. Ф. Плохотнюк, В. П. Абрамчук, ...; Бэлц. гос. ун-т им. А. Руссо ; Рук. НИР : Н. Д. Филипп. - Бэлць, 1992. - 150 р.

1993

199. Dare de seamă asupra temei de cercetare științifică „Metodele radiofizice de cercetare a ionosferei cu scopul de prognozare a canalelor de legătură pe trasee lungi (cifrul „DJ-sond”) / N. Filip, E. Plohotniuc, V. Abramciuc...; Univ. de Stat „A. Russo”; Conducător șt. N. Filip. - Bălți, 1993. - 77 p.

1994

200. Dare de seamă asupra temei de cercetare științifică „Metodele radiofizice de cercetare a ionosferei cu scopul de prognozare a canalelor de legătură pe trasee lungi (cifrul „DJ-sond”) / N. Filip, E. Plohotniuc, V. Abramciuc, ...; Univ. de Stat „A Russo” ; Conducător șt. N. Filip. - Bălți, 1994. - 113 p. -Bibliogr.: p.112-113.

1995

201. Raport științific asupra temei de cercetare „Metodele radiofizice de cercetare a ionosferei cu scopul de prognozare a canalelor de legătură pe trasee lungi (cifrul „DJ-sond”) / N. Filip, E. Plohotniuc, V. Abramciuc,...; Univ. de Stat „A. Russo”; Conducător șt. N. Filip. - Bălți, 1995. - 68 p. - Bibliogr.: p.66-68.

REFERINȚE PRIVIND PERSONALITATEA ȘI ACTIVITATEA

1996

202. Raport științific asupra temei de cercetare „Cercetarea fenomenelor de dispersare a undelor radio scurte de neomogenitățile anizotrope naturale a plasmei ionosferice”(cifrul „Radian”) / N. Filip, E. Plohotniuc, V. Abramciuc,...; Univ. de Stat „A. Russo”; Conducător șt. N. Filip. - Bălți, 1996. - 148 p. - Bibliogr.: p.142-148.

1997

203. Raport științific asupra temei de cercetare „Cercetarea fenomenelor de dispersare a undelor radio scurte de neomogenitățile anizotrope naturale a plasmei ionosferice” (cifrul „Radian”) / N. Filip, E. Plohotniuc, V. Abramciuc, ...; Univ. de Stat „A. Russo”; Conducător șt. N. Filip. – Bălți, 1997. - 76 p. - Bibliogr.: p.74-76.

1999

204. Raport științific asupra temei de cercetare „Cercetarea fenomenelor de dispersare a undelor radio scurte neomogenitățile anizotrope naturale a plasmei ionosferice” (cifrul „Radian”) / N. Filip, E. Plohotniuc, V. Abramciuc, ...; Univ. de Stat „A. Russo”; Conducător șt. N. Filip. - Bălți, 1999. - 81 p. - Bibliogr.: p.78-81.

2000

205. Raport științific asupra temei de cercetare „Cercetarea fenomenelor de dispersare a undelor radio scurte de neomogenitățile anizotrope naturale a plasmei ionosferice” / N. Filip, E. Plohotniuc, V. Abramciuc, M. Pascaru; Univ. de Stat „A. Russo”; Conducător șt. N. Filip. - Bălți, 2000. – 145 p.

206. Городенко, П. Филипп Н.,Д. / П. Городенко // Советская Молдавия: Крат. энцикл. - Кишинев, 1982. - P.646.

207. О награждении участника ВДНХ СССР 1983 года по павильону «Народное образование» по выставке «Совершенствование системы трудового обучения и профессиональной ориентации в общеобразовательной школе» **Филиппа Николая Дмитриевича** серебрянной медалью и денежным вознаграждением за разработку системы технической и методической подготовки студентов, за разработку научно обоснованного плана НИРС на весь период обучения, рекомендованный МП СССР для педвузов страны; за разработку и внедрение в учебный процесс экспериментального учебного плана «Общетехнические дисциплины» с дополнительной специальностью «Механизация сельского хозяйства»: Постановление №698-н / Выставка достижений нар. хоз-ва. - Москва, 1983.

208. Gleibman, E. La postul de luptă / E. Gleibman // Pedagogul. - 1986. - 5 mart.

ФИЛИПП Николай Дмитриевич (р. 3.III 1926, с. София, ныне Дрокулевского р-на МССР), молдавский советский физик. Д-р физ.-матем. наук (1979), проф. (1980). Чл. КПСС с 1963. Засл. работник высшей школы МССР (1973). После окончания Кишиневского пед. ин-та им. И. Крянгэ (1952) на педагогич. работе. С 1962 зав. кафедрой общетехнических дисциплин Бельцкого пед. ин-та им. А. Руссо, а с 1964 и проректор по науч. работе этого же ин-та. Науч. работы в области радиофизики. Исследовал характер флуктуаций сантиметровых радиоволн, распространяющихся в тропосфере, с учетом влияния неровностей поверхности Земли, механизм возникновения и эволюции направленных анизотропных неоднородностей ионосферы под действием геомагнитного поля и характер рассеяния от них ультракоротких радиоволн. Автор более 60 науч. работ.

Соч.: Рассеяние радиоволн анизотропной ионосферой. Кшн., 1974; Влияние магнитного поля Земли на расплывание неоднородностей ионосферы (соавт.). «Геомагнетизм и астрономия», 1978, т. 18, № 4; Рекурсивное рассеяние УКВ среднеширотной ионосферой. Кшн., 1980.

П. Г. Городенко

209. Награда ученому : Н. Д. Филипп, проректор по науч. работе БГПИ награжден Почет. грамотой Президиума Верхов. Совета МССР // Сов. Молдавия. - 1986. - 2 марта ; Коммунист (Бельцы). - 1986. - 15 марта.

210. Насу, И. Наш делегат : Н. Д. Филипп - делегат Всесоюз. съезда учителей / И. Насу // Педагог. - 1988. - 9 дек.

211. Нильва, З. Сто работ, сто забот : О ректоре БГПИ Н. Д. Филиппе / З. Нильва // Коммунист (Бэлць). - 1990. - 13 февр.

212. Filip, Nicolae Dumitru : Rectorul Inst. Pedagogic din Bălți // Vocea Bălțului. - 1991. - 23 mart.

213. Apres examen et deliberation, le jury reconnait les hautes qualites de l'invention qui lui a ete presentee et decide de remettre a Plohotniuc E., Filip N., Țiganaș I. - Moldova pour l'invention: Grup invenții Ionosonda digitală une medaille aur: Diplome / Salon International des Inventions et des Tehniques Nouvelles. - lassy, 1994.

214. Se acorda medalia Henri Coanda Cl.I Dlui Nicolae Filip pentru merite deosebite în creația tehnică: Brevet / Soc. inventatorilor din România. - Iași, 1994.

215. Cu privire la conferirea titlului Membru de Onoare al Academiei de Științe a Republicii Moldova / Adunarea generală a Acad. de Șt. a Republicii Moldova prin Hotărîrea din 27 decembrie 1995 a ales pe Filip Nicolae Membru de Onoare al Academiei de științe a Republicii Moldova nr. 15

216. Pentru activitate științifico-pedagogică îndelungată și prodigioasă, merite deosebite în perfecționarea procesului instructiv-educativ, contribuție substanțială la înstruirea tinerilor specialiști se decorează cu ordinul „Gloria

Muncii” FILIP NICOLAE, rector al Universității de Stat „A. Russo”: Decretul Președintelui Moldovei // Monitorul oficial al Republicii Moldova. - 1995. - 12 oct. (nr.56-57) - P.18.

217. Cu privire la decernarea Premiilor de Stat ale Republicii Moldova în domeniul științei, tehnicii și producției în anul 1996 : Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova, nr. 457 din 22 august 1996.

218. Filip Nicolae – pentru lucrarea „Cercetările structurii neomogene a ionosferei și a proceselor de propagare a radioundelor ultra scurte prin intermediul ionosferei anizotropice” este decernat cu Premiul de Stat

219. Panteonul bălțean :[Portretele mari ale foștilor rectori: „Panteonul” îl are drept inspirat pe Nicolae Filip] // Făclia. – 1997. – 31 mai. – P. 7

220. Решением общего собрания Международной Академии Наук Высшей Школы от 19 декабря 1997 года (протокол № 8) Филипп Николай Димитриевич избран Действительным членом (академиком) [Диплом академика № 917]

221. Rusu T. La Bălți forfota universitară e în plină putere: [Activitatea lui Nicolae Filip în calitate de rector văzută și apreciată de redactorul șef al ziarului Făclia, Tudor Rusu] // Făclia. – 1997. - 24 mai.- P. 1.

222. Rusu T. Orașul Nordului strînge mîna talentelor studențești : [Despre festivitatea general-universitară de cinstire publică a Galei promoțiilor –a celor mai buni absolvenți ai promoției, universitarii bălțeni; este informație și despre rectorul Nicolae Filip („Și-au întors fața spre efortul intelectual ...”)] // Făclia . – 1997. – 28 iunie. – P. 8.

223. Coșeriu E. „Sunt forțe cărora li se pare că cîștigă, dar realitatea arată că ele pierd”: [În interviul său, E.

Coșeriu vobește despre dl. N. Filip – „Am fost acolo pe o insulă de românism – Universitatea. Domnul Filip, rectorul, e un român bun, la locul lui. E din Sofia un sat frumos ... ”
// Flux de vineri. – 1998. – 9 oct. – P.6.

224. Nicolae Filip – posesor al unei invitații cu stemă aurită S.U.A.// Făclia. – 1999. – 3 iulie.

225. Cu privire la conferirea titlului de Doctor Honoris Causa.: Senatul Universității Tehnice „Gh. Asachi” din Iași România în ședința sa din 18 ianuarie 2000 conferă D-lui. Prof. Dr. Habilitat Nicolae Dumitru Filip Titlul de Doctor Honoris Causa al Universității Tehnice „Gh. Asachi” din Iași în Radiofizică pentru Contribuții la studiul propagării undelor Radio prin ionosfera anizotropă și a sistemelor moderne de comunicații radio

226. Premiul „Alexandru Budișteanu” în viziunea fondatorului: Interviu realizat de N. Cazacu ; [Reanimarea Liceului „Ion Creangă” a prestigioasei instituții de învățămînt teoretic secundar, după o întrerupere nelegitimă de 51 de ani, este meritul și a domnului Nicolae Filip care a știut să intervină pe lîngă factorii de decizie pentru a reînființa liceul în cadrul Universității bălțene] // Făclia. – 2000. – 8 iulie. – P. 2

227. Privind conferirea „ORDINUL REPUBLICII” domnului NICOLAE FILIP = О награждение ФИЛИПА НИКОЛАЕ орденом „ORDINUL REPUBLICII”: Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1867-II din 23 ianuarie 2001 // Monitorul oficial al Republicii Moldova. – 2001. – Nr.11-13 (1 febr.). – P. 6

228. Borșevici, I. „Nicolae Filip este un vrednic continuator al predecesorilor săi la acest post de loc ușor...”: [Rectorul Nicolae Filip la 75 de ani de la naștere] / I. Borșevici // Plai bălțean. – 2001. – 2 mart.. – P. 2.

229. Cazacu, N. Profesorul și savantul Nicolae Filip / N. Cazacu // Făclia. – 2001. – 21febr. – P. 6.

230. Cazacu, N. Profesorul și savantul Nicolae Filip față în față cu istoria : [rectorul Univ. de Stat „Alec Russo” la 75 de ani din ziua nașterii] / N. Cazacu // Accent provincial. – 2001. – 8 (2 mart.). – P. 3.

231. Gleibman, E. „Nicolae Filip este un îndrumător minunat al tinerilor savanți...”: [Rectorul Nicolae Filip la 75 de ani de la naștere] / E. Gleibman // Plai bălțean. – 2001. – 2 mart.. – P. 2.

232. Jitaru, V. „Nicolae Filip a lăsat o amprentă puternică asupra dezvoltării Universității bălțene...”: [Rectorul Nicolae Filip la 75 de ani de la naștere] / V. Jitaru // Plai bălțean. – 2001. – 2 mart.. – P. 2.

233. Manole, I. „Nicolae Filip este azi o personalitate de anvergură nu numai în urbea noastră, el este un savant, un cercetător de rigoare...”: [Rectorul Nicolae Filip la 75 de ani de la naștere] / I. Manole // Plai bălțean. – 2001. – 2 mart.. – P. 2.

234. Popa, Iu. La ora bilanțului major : [Nicolae Filip, rectorul Universității de Stat „A. Russo” din Bălți la 75 de ani] / I. Popa // Lit. și arta. – 2001. – 1 mart. – P. 3

235. Prețul pentru verticalitate : Nicolae Filip la 75 de ani // Plai bălțean. – 2001. – 2 mart.. – P. 2.

236. Puică, A. „Nicolae Filip este un nume emblematic bălțean” : [Rectorul Nicolae Filip la 75 de ani de la naștere] / A. Puică // Plai bălțean. – 2001. – 2 mart.. - P. 2.

237. Rusu, T. Stimate Nicolae Filip! : [felicitări cu ocazia a 75 de ani] / T. Rusu // Făclia. – 2001. – 7 mart. – P. 1

238. Stici, I. Rectorul sau Cetățile spiritualității noastre: cele 75 de mărtisoare ale profesorului Nicolae Filip / I. Stici // Moldova suverană. – 2001. – 3 mart.

239. Șleahțișchi, M. Fenomenul Nicolae Filip : [rectorul Univ. de Stat „Alec Russo” la 75 de ani din ziua nașterii] / M. Șleahțișchi // Accent provincial. – 2001. – Nr. 8 (2 mart.). – P. 3.

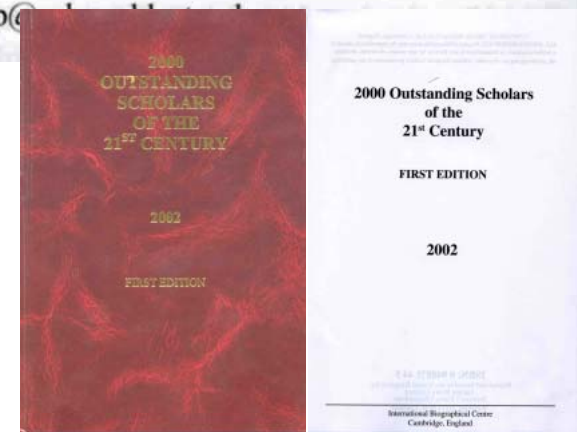
240. Un Centru de Documentare al ONU a fost deschis la Bălți : N. Filip inaugurează Centrul // NU în Moldova. – 2001. – Nr-4(9). – P.3.

241. Привествие юбиляру : [Примэрия муниципия Бэлць поздравляет ректора Бэлц. гос. ун-та «А. Руссо» Николая Дмитриевича Филиппа в связи с юбилеем – 75 лет] // Голос Бэлць. – 2001. – 2 март.. – P. 1.

242. Старик, В. Ученый, педагог, наставник : [ректору Бэлц. гос. ун-та «А. Руссо» Николаю Дмитриевичу Филиппу – 75 лет] / В. Старик // Независимая Молдова. – 2001. – 2 март.. – С. 6.

243. Filip Nicolae // 2000 Outstanding Scholars of the 21 st Century. – Cambridge, 2002. – p.198.

FILIP Nicolae, b. 3 March 1926, Bălți Region, Republic of Moldova. University Professor. m. Liuba Filip, 2 sons. Education: Diploma, Physicist, Chisinau State University, USSR; PhD, Radiophysics, Leningrad State University, USSR, 1962; Diploma of Docent, Moscow, USSR, 1964; Doctor Habilitat in Radiophysics, Tomsk State University, USSR, 1979; Diploma, University Professor, Moscow, 1980. Appointments: Vice-Rector for Science, Alecu Russo Bălți Teacher Training Institute, 1964-84; Rector, 1986-, Chairman of Electronics and Informatics, 1989-, Alecu Russo Bălți State University. Publications: Over 180 papers and articles for journals; Four monographs in radiophysics. Honours: State Award of Moldova in Science and Technics, 1997; Doctor Honoris causa of Iasi Technical University, Gh Asachi, Romania, 2000; Honorary Citizen of Balts, 2001. Memberships: Academy of Sciences of Moldova; Academician of International Academy of Higher Education, Moscow. Address: str Independentei 12, Apartment 8, Bălți 3121, Moldova. E-mail: mp@

244. Cabac, V. Vasile Ceban – proeminent savant, pedagog, organizator / V. Cabac, G. Carauș // Accent provincial. – 2003. – 18 iulie. – P.4.

245. Cazacliu, Aurelia. Suflul înnoitor la Bălți : inaugurarea noilor edificii la Univ. de Stat „A. Russo” / Aurelia Cazacliu // Făclia. - 2003. - 15 febr. - P. 1, 7.

246. Ciocan, M. Universitatea de Stat Alecu Russo din Bălți : Curriculum vitae / M. Ciocan. – 2003. – Nr.3(19). – P.3-7.

247. Leahu, N. Președintele Vladimir Voronin a vizitat Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți / N. Leahu // Plai bălțean. – 2003. – 14 febr. – P.1.

248. Уляшева, Л. В нашей Альма-Матер новые корпуса, но грандиозные планы еще остаются / Л. Уляшева // Спрос. Предложение. – 2003. – № 7 – P.12.

249. Budișteanu, Alexandru. Un bălțean care onorează orașul și țara : [Nicolae Filip - personalitate științifică remarcabilă a secolului XX] / Alexandru Budișteanu // Făclia. - 2004. - 28 febr. - P. 6.

250. Harconița, Elena. Un templu al cărții – biblioteca / Elena Harconița // Accent provincial. - 2004. - 6 febr. - P. 6.

251. Josu, Nina. Crezul profesorului Ion Borșevici – omenia / Nina Josu // Lit. și arta.. - 2004. - 8 apr. - P.3.

252. Unde-s celebritățile? // Făclia. - 2004. - 29 mai. - P.2.

253. Butnariuc, A. Carte despre Universitatea de Stat „Alecu Russo” / A. Butnariuc // Spirit Românesc. – 2005. – 11 august. – P.3.

254. Butnariuc, A. Setea de carte / A. Butnariuc // Spirit Românesc. – 2005. – 11 august. – P.3.

255. Enciu, Nicolae. Continuitate : Universitatea de Bălți / N. Enciu // Vocea Bălțiului. – 2005. – 18 martie. – P.1,2.

256. Noi Doctori Honoris Causa : [Eliza Botezatu și Dumitru Irimia] // Accent provincial. - 2005, 10 iunie. - P.1.

257. Кабак, В. 45.000 выпускников БГУ – это мозг, совесть, опора и надежда молдавского народа / В. Кабак // Голос Бэлць. – 2005. – 21 окт. 05 г.

258. Королюк, Б. «Часто вспоминаю первые годы ректорской деятельности...» / Б. Королюк // Спрос. Предложение. – 2005. – 19 окт. P.17.

Index de nume

Ababii I.	143
Abramciuc A.P.	111, 153
Abramciuc V.P.	199 -205
Balaur M.	162
Barbă V.	158
Bălan Iu.	151
Băncilă S.	159, 164,173
Bânzari A.	154
Bejenari L.	169
Berejan S.	(157)
Blaunștein N.Ș.	108, 115
Bogdan S.	169
Bolbocean C.	156, 167
Bologan Gh.	114, 116
Borșevici I.	228
Bucliș L.	152
Budișteanu A.	249
Busuioc L.	62, 73, 89

Butnariuc A.	253, 254
Cabac V.I.	100, 103, 109, 119, 147, 159, 164, 165, 168, 173, 244
Cazacliu A.	245
Cazacu N.	229, 230
Cazacu V.	131
Chetrari T.	132, 140
Ciobanu M.	166, 174, 175
Ciocan M.	246
Cojocar V.G.	139
Cojocar V.I.	139
Coșciuc A.	169, 223
Cușnir T.	120
Danilișin A.N.	48, 79, 95, 109
Drăgan E.	169
Enciu N.	255
Eriomin V.	110
Eșanu L.I.	15

Galben A.	166
Gleibman E.	48, 76, 208, 231
Guțan V.	159, 164, 173
Guțu I.	174, 175
Harconița E.	250
Ionescu V.	134
Istoschi I.	141
Izbeștschi I.	139
Jitaru V.	169, 232
Josu N.	251
Leahu N.	247
Luchianciuc E.	162
Manoli I.	169, 233
Marusic C.	167
Neculau A.	138
Pascaru M.	123, 124, 129, 145, 198
Pereteatcu P.V.	111
Plohotniuc E.F.	115, 123, 124, 128, 141, 145, 199-205

Pomelnicov A.	169
Popa Gh.	165
Rumleanschii M.	159, 164, 169, 173
Rusu T.	148, 221, 222, 237
Sainenco A.	159, 164, 169, 173
Schiba V.	169
Soibelman O.	28
Stici I.	238
Șleahțițchi M.	138, 239
Șmatova V.I.	76, 169
Țâganaș I.P.	128, 145
Țurcanu N.	138
Uriadov V.P.	116
Varban S.	174, 175
Varpahovici G.	141
Абрамчук В. П.	197, 198
Блаунштейн Н. Ш.	57, 58, 65-67, 70-72, 75, 83, 83, 88, 97-99, 102, 104 -106, 112, 113, 117, 191, 193, 194
Боцу В.М.	19

Галбен А.	168, 171, 177
Глейбман Е.Я.	19, 21, 22, 31, 32, 47, 51, 60, 64, 70, 85-87, 91, 94, 184
Городенко П.	101, 206
Данилишин А. Н.	74, 93, 96
Ерухимов Л. М.	106, 117
Ешану Л. И.	17
Кабак В. И.	107, 127, 257
Каган И. А.	27
Карпеев Г. А.	1-3
Королюк Б.	258
Крохмаль О. Ш.	97
Кубасов П. И.	1, 2
Лаврова И.	179
Мирзаева Л. И.	75, 98, 105, 191
Насу И.	210
Насыров А. М.	34
Нильва З.	211
Ораевский В. Н.	98, 99, 105
Паскару М.	136, 196

Патоков Л. Ф.	36, 39, 41, 50, 180
Плохотнюк Е. Ф.	112, 113, 136, 193- 198
Ружин Ю. Я.	75, 83, 99, 102, 104
Семенов А.А.	1-3, 45, 63
Сизоченко В.П.	180
Скомаровский В. С.	83, 102
Скурту Е.	37
Сойбельман О. И.	38, 54, 68
Сороцкая К.Г.	37, 80
Сотник Б. Ф.	30
Старик В.	242
Тлехуч Ф. А.	37, 80
Ульяшева Л.	163, 248
Цыганаш И.П.	112, 113, 136, 196
Хачатуров А.И.	34, 36, 41, 180
Чобану М.	168, 171, 177
Шляховой А.М.	7, 9, 11, 12, 14, 18, 20, 22, 29, 30, 32, 36, 184
Шматова В.И.	81, 82, 84

Index de titluri

Activitatea științifică a studenților	28, 76
Agricultura ecologică - aspect strategic în dezvoltării durabile a Republicii Moldova	demersul 158
Am reușit să spargem stereotipurile	151
Anticipînd timpul	89
Anul universitar 2005-2006 - an aniversar	169
Apa vie a limbii române	118
Aspecte ale concepției învățămîntului în Republica Moldova	119
Bazele informaticii și tehnicii computaționale	108
Bilanț îmbucurător	77
Buletinul rectoratului	159, 163, 170
Cercetările	15
Cîteva direcții de dezvoltare magistrală pe care le preconizează U.S.B. pentru 1998	146
Clasic și modern în activitatea complexului universitar din orașul Bălți	137
Clasic și modern în psihopedagogia socială	138
Concepția de pregătire a cadrelor în complexul universitar din Bălți	130

Concepția perfecționării cadrelor didactice din sistemul învățămîntului preuniversitar	139
Consiliu Național al Rectorilor din România, în ședință comună Consiliul Național al Rectorilor din Polonia, caută căi de integrare în Europa	150
Cu drag și nepărtinitor despre dl Valeriu Cabac	164
Cultura tehnică – component important al culturii generale	144
Cuvînt despre abiturienți	24
Dare de seamă asupra temei de cercetare științifică "Metodele radiofizice de cercetare a ionosferei cu scopul de prognozare a canalelor de legătură pe trasee lungi (cifrul "DJ-sond")	199, 200
De la idee la platforma practică : timpul să luăm hotărîri concrete	109
Devenirea facultății	73
Drumul celor 30 de ani	44
E nevoie de o politică națională în domeniul învățămîntului	152
ECTS în Republica Moldova	165
ECTS в Республике Молдова	172
Examenele sînt mai stricte, examenatorii mai severi	114
"Fără dovezi, corupția la Universitatea Bălțeană nu e decât o aberație"	131

Flăcăruia vieții universitare	147
Foreshotering scattering on the middle latitude routes from disturbed ionospheric area	115
Interviu cu Nicolae Filip - Rectorul Universității de Stat „Alecu Russo”	160
Ionosonda digitală "ZIMBRUL"	128
Ionosphere Prognosis Using Ionosound with Linear-Frequency Modulated Signals	122
Ionosphere prognosis using LFM-ionosound	123
În pragul restructurării	120
Învățători de muncă	95
La cota maturității	62
La Universitate fiecare al doilea student nu va avea bursă	140
Liceu sau școală medie	143
Mai aproape de producție	78
"M-aș bucura primul să știu că un mituitor va fi demascat"	132
Metodele radiofizice de cercetare a proceselor dinamice în ionosferă	129
Modernizarea învățământului superior din Republica Moldova în contextul Procesului de la Bologna. Perfecționarea învățământului pedagogic în Republica	

Moldova din perspectiva edificării spațiului educațional european	166
Nouă specialitate	48
Perioada fierbinte la Bălți	148
Potențialul școlii superioare	90
Pregătirea învățătorilor de instruire prin muncă	100
Pregătirea profesională a viitorului specialist în școala superioară	103
Pregătirea specialiștilor - cheazășie a succesului	121
Procesorul Furie	124
Profesorilor de mâine - studii universitare	125
Radioelectronica	126
Raport științific asupra temei de cercetare "Cercetarea fenomenelor de dispersare a undelor radio scurte de neomo-genități anizotrope naturale a plasmei ionosferice"	205
Raport științific asupra temei de cercetare "Cercetarea fenomenelor de dispersare a undelor radio scurte de neomogenități anizotrope naturale a plasmei ionosferice"(cifrul "Radian")	202-204
Raport științific asupra temei de cercetare "Metodele radiofizice de cercetare a ionosferei cu scopul de prognozare a canalelor de legătură pe trasee lungi (cifrul "DJ-sond")	201
Răspuns la Ancheta 2001 "Făclia" – rectorii	155

Rectorul Universității "A. Russo" intervine cu rugămintea de a publica scrisoarea adresată dl G. Soros
133

Rînduri din scrisori	79
Sisteme radiotehnice de sondare a ionosferei	146
Speranțe în prag de școală	110
Strategii actuale în lingvistică, glotodidactică și știința literară	167
Studii și cercetări experimentale privind formarea straturilor pe suprafețele pieselor de mașini cu ajutorul metodelor aliere prin descărcări electrice în impuls	153
Systeme radio d'identifier les objets	141
Tehnologia metalelor și a materialelor de construcție	111
Tîndem să devenim Universitate Pedagogică.	116
Un adevărat prieten al Universității Bălțene	157
Un sfert de veac de propășire	25
Unele probleme referitor la democrație și drepturile omului	149
Universitatea de Stat „Alec Russo” la startul unei noi etape în istoria dezvoltării sale	161
Universitatea de Stat „A.Russo” la ziua de azi	154

„Vă îndemn să faceți studii serioase!" 162

"Visam noi o universitate „De Nord" 134

Аппаратура и методика исследования H_E сигналов
29

Библиография трудов, 1970-1980 80

Библиографический указатель печатных работ профессорско-преподавательского состава Бельцкого педагогического института за 1945-1969 гг. 37

Будущие учителя приобщаются к творчеству 38

Влияние геомагнитного поля на расплывание и дрейф неоднородностей ионосферы. Природа H_E неоднородностей 189

Влияние искусственно возмущенной ионосферы на параметры коротких радиоволн на многоскачковой трассе 112

Влияние магнитного поля Земли на расплывание неоднородностей ионосферы 57

Время жизни анизотропных неоднородностей ионосферы в магнитном поле 49

Геометрия захвата излучения в ионосферный межслоевой канал и вывода переизлучения при рассеянии на магнитно-ориентированных неоднородностях (МОН) 64

Геометрия распространения ультракоротких радиоволн, отраженных от магнитно-ориентированных неоднородностей ионосферы 26

Геометрия рассеяния радиоволн на магнитно-ориентированных неоднородностях ионосферы 39

Геометрия рассеяния радиоволн на неоднородностях ионосферы, ориентированных вдоль геомагнитного поля 50

Демонстрации и аппаратура к ним по теме "Электромагнитные колебания и волны" в средней школе 11

Демонстрационный эксперимент в процессе преподавания радиотехники 7

Дисперсионное расплывание неоднородностей ионосферы в магнитном поле Земли. Причина замираний амплитуды сигналов, отраженных от магнитно-ориентированных неоднородностей ионосферы 190

Диффузия и дрейф неоднородностей в плазме с произвольной степенью ионизации в магнитном поле (ионосферная модель). Ч.1 65

Диффузионная релаксация анизотропных ионосферных неоднородностей 104

Диффузное расплывание неоднородностей ионосферы в магнитном поле 55

Диффузия и дрейф неоднородностей в плазме с произвольной степенью ионизации в магнитном поле (ионосферная модель). Ч.2 66

Диффузия сильной неоднородности произвольной конфигурации в безграничной ионосферной плазме 72

Для школьного радиокружка 12

Дрейф неоднородностей ионосферы в присутствии магнитного поля Земли 58

Дрейф неоднородностей плазмы в среднеширотной ионосфере 105

Дрейф плазмы с произвольной степенью ионизации в магнитном поле (ионосферный случай) 67

Из опыта подготовки студентов отделения «Физика и общетехнические дисциплины» к руководству школьными практикумами и техническим творчеством 27

Из опыта проведения радиомонтажного практикума на кафедре общетехнических дисциплин 18

Интенсивность прохождения радиосигналов, отраженных от неоднородностей ионосферы, направленных вдоль магнитного поля Земли 40

Исследование дальнего распространения метеорных волн за счет магнитно-ориентированных неоднородностей в ионосфере 182

Исследование пространственно-временных корреляционных свойств флуктуаций радиосигнала УКВ при распространении в тропосфере и над неоднородной поверхностью раздела 5

Исследование пространственных корреляционных свойств флуктуаций амплитуды поля УКВ	1
Исследование процессов расплывания искусственных неоднородностей в ионосфере	191
Исследование рассеяния радиоволн на метеорных ионизациях, ориентированных вдоль магнитных силовых линий Земли	41
Исследование рассеяния ультракоротких радиоволн от магнитно-ориентированных неоднородностей ионосферы : Отчет о НИР (этап 4)	183
Исследование рассеяния ультракоротких радиоволн от магнитно-ориентированных неоднородностей ионосферы : Отчет о НИР (этап 4)	185
Исследование рассеяния ультракоротких радиоволн от магнитно-ориентированных неоднородностей ионосферы	187
Исследование специальных вопросов метеорного распространения : Техн. отчет (этап 1)	16
Исследование специальных вопросов метеорного распространения : Отчет о НИР (этап 5)	180
Исследование физических характеристик искусственных неоднородностей методом наклонного зондирования : Отчет о НИР (заключительный)	194
Классификация H_E сигналов	32
Методика статистической обработки экспериментальных данных квазинепрерывных H_E сигналов	33

Методика экспериментального исследования флуктуаций УКВ	8
Методика экспериментального исследования статистических свойств флуктуаций радиосигнала УКВ при распространении в тропосфере над поверхностью раздела	13
Методические рекомендации по организации комплексной системы научно-исследовательской работы студентов в пединституте	81
Методические рекомендации по организации научно-исследовательской работы студентов на общетехнических факультетах педагогических институтов	91
Методические рекомендации по планированию научно-исследовательской работы студентов (на примере Бельцкого педагогического института)	68
Методические рекомендации по реализации комплексного плана по научно-исследовательской работе студентов в пединституте	82
Моделирование процесса эволюции искусственного облака ионов в неоднородной ионосферной плазме	83
Моделирование процессов релаксации сильных неоднородностей в ионосфере	102
Мощность сигналов X_E рассеяния	51
Мощность сигналов X_E рассеяния : Отчет о НИР	181

Научный потенциал края	142
Национальное и международное университетское сообщество за образовательные ценности Болонского процесса	168
Некоторые вопросы организации внеклассной работы по радиотехнике в средней школе	9
Некоторые вопросы расчета трасс, использующих отражение от магнитно-ориентированных неоднородностей в ионосфере	181
Некоторые соображения относительно постановки эксперимента по обнаружению специального вида метеорного распространения радиоволн	20
О некоторых особенностях рассеяния радиосигнала магнитно-ориентированными неоднородностями ионосферы	52
О некоторых особенностях флуктуаций радиосигналов УКВ в условиях распространения на приземной трассе в зоне прямой видимости	3
О некоторых теоретических и практических вопросах планирования и организации самостоятельной работы студентов	107
О характере флуктуаций радиосигнала на УКВ при распространении над неоднородной поверхностью	4
Об одной причине замираний радиосигнала при рассеянии магнитно-ориентированными неоднородностями нижней ионосферы	60

Об опыте подготовки и внедрения комплексного плана организации НИРС по специальности «Общетехнические дисциплины»	84
Обеспечение преемственности между учебными заведениями нового типа и вузами в Молдове	127
Обратное рассеяние КВ радиоволн от ИТН на среднеширотной трассе	113
Общая физика в вопросах для линейных программ	45
Определение контура оптимального приема при рассеянии ультракоротких радиоволн от однонаправленных следов с повышенной электронной концентрацией в одном частном случае	21
Определение положений точек возможного приема при рассеянии ультракоротких радиоволн на магнитно-ориентированных неоднородностях в ионосфере	31
Определение точки отражения ультракоротких радиоволн при специальном виде метеорного распространения	22
Опыт организации научно-исследовательской работы студентов	85
Опыт подготовки учителей трудового обучения для сельских школ	101
Организация научно-исследовательской работы студентов на общетехнических факультетах педагогических институтов	86

Организация производительного труда студентов общетехнических факультетов 96

Организация системы НИРС на общетехнических факультетах 87

Отчет о научно-исследовательской работе по теме: "Исследование рассеяния ультракоротких радиоволн от магнитно-ориентированных неоднородностей ионосферы" (Этап №4) 184

Отчет по научно-исследовательской работе «Диагностика ионосферного КВ радиоканала методом наклонного ЛЧМ зондирования» (шифр «Ионозонд-И») 189

Отчет по научно исследовательской работе «Исследование ионосферного распространения ЛЧМ сигналов» 195

Отчет по научно-исследовательской работе "Исследование ионосферного распространения непрерывных ЛЧМ сигналов" 197

Отчет по научно-исследовательской работе «Исследование физических характеристик искусственных ионосферных неоднородностей методом наклонного зондирования» 193

Отчет по научно-исследовательской работе «Радиофизические методы исследования ионосферы с целью прог-нозирования дальних каналов связи» 198

Оценка интервала усреднения при стилистической обработке экспериментальных данных по распространению ультракоротких радиоволн 6

Оценка мощности зеркально-рассеянных ультракоротких радиоволн от отдельных поленаправленных неоднородностей в ионосфере 23

Подготовка студентов высших учебных заведений к работе по профессиональной ориентации учащихся 74

Подготовка учителей труда на базе БГПИ им. А. Руссо в свете школьной реформы 92

Природа Н_E неоднородностей 61

Радиофизические исследования на кафедре электроники факультета техники, физики и математики Бэлцкого государственного университета им.А.Руссо 135

Ракурсное рассеяние УКВ среднеширотной ионосферой 63

Распад неоднородностей плазменных образований ионосферы в геомагнитном поле 53

Расплывание метеорного следа в однородной ионосферной плазме 88

Рассеяние радиоволн анизотропной ионосферой : Монография 42

Рассеяние радиоволн анизотропной ионосферой : Отчет о НИР 186

Рассеяние радиоволн мелкомасштабными анизотропными неоднородностями ионосферы, ориентированными вдоль магнитного поля Земли 56

Рассеяние радиоволн УКВ диапазона H_E неоднородностей	34
Рассеяние УКВ магнитно-ориентированными неоднородностями ионосферы на средних широтах	59
Результаты и перспективы	17
Релаксация тепловых искусственных мелкомасштабных неоднородностей	97
[Рецензия]	93
Система организации научно-исследовательской работы студентов и ее роль в активизации их познавательной деятельности	54
Система подготовки студентов общетехнического факультета БГПИ им. А.Руссо к руководству техническим творчеством учащихся общеобразовательной школы	94
Сопоставление характеристик ионосферных неоднородностей типа X_E на средних широтах и типа E полярной и экваториальной зон	69
Совершенствование содержания, форм и методов обучения студентов по специальности «Общетехнические дисциплины и труд»	192
Современные методы исследования динамических процессов в ионосфере	117

Специфика рассеяния радиоволн на анизотропных ионизированных образованиях, направленных вдоль магнитного поля	46
Статистические характеристики квазинепрерывных H_E сигналов	35
Статистические характеристики сигнала X_E рассеяния	36
Теория наклонного рассеяния радиоволн анизотропными неоднородностями ионосферы, ориентированными вдоль магнитного поля	47
Техническая подготовка студентов в Бельцком педагогическом институте	10
Труды физико-математического факультета	30
Установки для школьного радиокружка	14
Ученые записки	19
Характер отражения радиоволн от неоднородностей метеорологического типа	70
Цифровой ЛЧМ – ионозонд	136
Частотная и пространственная корреляция радиосигналов при рассеянии от магнитноориентированных неоднородностей ионосферы	43
Численная модель диффузии произвольной неоднородности конечных размеров в неоднородной ионосферной плазме	75

Эволюция ионосферных неоднородностей при наличии дрейфа	98
Эволюция искусственных плазменных неоднородностей в ионосфере Земли	99
Эволюция неоднородностей в ионосфере	71

C U P R I N S

Argument	3
-----------------	----------

Valeriu Cabac.

Profesorul universitar Nicolae Filip	7
Professor Nicolae Filip	14
Профессор Николай Филип	23
Curriculum, vitae	32

Nicolae Filip. Amintiri, confesiuni...

Carierea universitară	61
Cercetări în domeniul radiofizicii și electronicii	74
Între tinerețe și maturitate	79

Aprecieri ale personalității acad. Nicolae Filip

83

Lucrări științifice, cursuri universitare în domeniul pedagogiei, învățămîntului preuniversitar și universitar	130
---	------------

Rezultatele investigațiilor științifice oglindite în rapoartele anuale universitare	160
--	------------

Referințe privind personalitatea și activitatea lui Nicolae Filip	166
Index de nume	175
Index de titluri	181